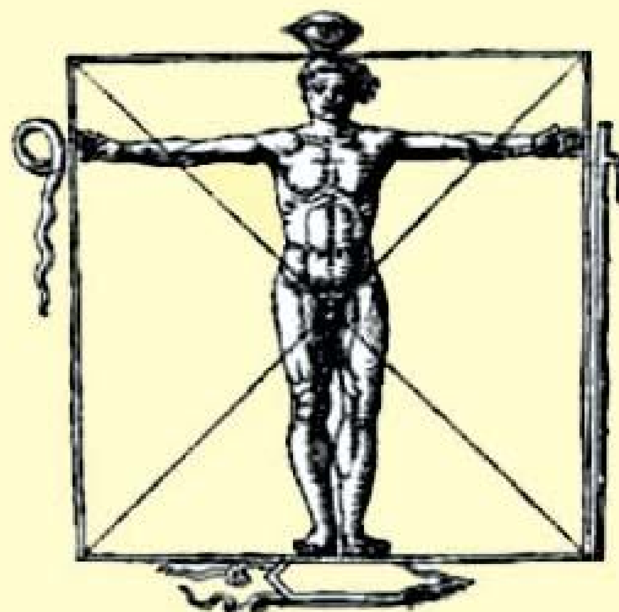
Eliphas Lévi

MARELE ARCAN SAU OCULTISMUL REVELAT

MISTERUL REGAL SAU ARTA DE A SUPUNE PUTERILE

ANTET

MARELE ARCAN
SAU
OCULTISMUL REVELAT

Editura Aurelia

ÉLIPHAS LEVI

MARELE ARGAN SAU OCULTISMUL REVELAT

Traducere de Maria Ivanescu

EDITURA AURELIA

MISTERUL REGAL SAU ARTA DE A SUPUNE PUTERILE

Capitolul întâi

MAGNETISMUL

Magneiismul este o forță anatoagă celei a magnetului şi îl găsim răspândit în întreaga natură.

Caracterele lui sunt: atracția,respingerea şi polarizarea echilibrată.

Ştiința constată fenomenele magnetului astral şi ale magnetului mineral. Magnetul animal se manifestă zilnic prin fapte pe care ştiința le observă cu scepticism dar pe care nu Ic poate nega, cu toate că aşteaptă, şi pe drept cuvânt, pentru a le admite, să se încheie analiza printr-o sinteză incontestabilă.

Se ştie că magnetizarea produsă prin magnetismul arjimal determină un somn extraordinar, în timpul căruia sufletul celui magnetizat devine dependent de magnetizator cu particularitatea că persoana adormită pare să renunțe la viața sa proprie şi particulară pentru a exprima numai fenomene din viața universală. Ea reflectă gândurile altora, vede altfel decât eu ochii, e prezentă pretutindeni, fără a avea conştiința spațiului, percepe formele mai bine decât culorile, suprimă sau confundă perioadele de timp, vorbeşte despre viitor ca despre trecut şi despre trecut ca şi cum ar fi viitorul, explică magnetizatorului propriile sale gânduri şi chiar cele mai secrete reproşuri ale conştiinței acestuia; evocă persoane Ia care magnetîzatorul se gândeşte, le descrie cu exactitate, fără să le fi văzut vreodată, foloseşte limbajul ştiinței cu savanții şi pe cel al imaginației cu poeții, descoperă makdiile şi le

ghiceşte remediile, dă adesea sfaturi înțelepte, suferă cu cel care suferă şi scoate uneori dinainte un țipăt dureros, anunțând viitoarele necazuri.

Aceste fapte ciudate dar incontestabile ne obligă să conchidem ca există o viața comună pentru toate sufletele sau cel puțin un reflector comun al tuturor imaginilor şi af tuturor memoriilor în care ne putem vedea unii pe alții, cum se întâmplă unei mulțimi care trece prin fața unei oglinzi. Acest reflector este lumina odică a cavalerului de Reichenhach', este lumina noastră astrală, marele agent al vieții numit *ad, ab* şi *mir* de către evrei. Magnetismul dirijat de voința operatorului este *Od;* somnambulismul pasiv este *Ob:* Pythonisele din antichitate erau somnambulele îmbătate de lumina astrală pasivă. Această lumină, în cărțile noastre sacre se numeşte spiritul lui Python pentru că în mitologia greacă şarpele Python este imaginea ei alegorică.

Ea este reprezentată, de asemenea, în dubla sa acțiune de şarpele caducelului; şarpele din dreapta este Od, cei din stânga eslc Ob, iar la mijloc, în vârful bastonuïui hermètic, străluceşte globul de aur care`l reprezintă pe Aür sau lumina echilibrată.

Od reprezintă viața liber dirijată, Ob reprezintă viața fatală. Iată de ce legislatorul ebraic zice: „Vai de cei care ghicesc prin Ob, căci ei evocă fatalitatea, ceea ce este un atentat împotriva Providenței lui Dumnezeu şi împotriva libertății omului."

Există, fireşte, o mare diferență între şarpele Python care se târăşteîn noroiul rămas în urma potopului şi pe care soarele îl străpunge cu săgețile lui; există, spuneam, o mare diferență între acest şarpe şi cel care se încolăceşte în jurul bastonului lui Esculap, tot aşa cum şarpele ispititor din paradis diferă de şarpele de aramă care vindecă bolnavii în deşert. Aceşti doi şerpi opuşi reprezintă`, într-adevăr, forțele contrare care pot fi asociate, dar care nu trebuie niciodată confundate. Sceptrul lui Hermes, despărțindu-i, îi împacă şi,într-un anumit fel,îi reuneşte; astfel, pentru ochii pătrunzători ai ştiinței, arnîonia rezultă din analogia contrariilor.

K Dr.Reichenbach, *Les Phenomènes vdiques,* P.Chacornac, 1904, in-8. (Nota editorului).

Necesitate şî.libertate, acestea sunt cele două legi esenţiale ale vieţii, două legi care nu fac decât una, pentru că sunt indispensabile una alteia.

Necesitatea fără libertate ar fi fatală, precum libertatea privată de frâul necesar ar deveni smintită. Dreptul fără datorie, aceasta este nebunia. Datoria fără drept ar fi numai servitute.

Tot secretul magnetismului constă în guvernarea fatalităţii ob-ului prin inteligenţa şi puterea od-lui pentru a crea echilibrul perfect al aiir-ului.

Când un magnetizator, lipsit de echilibru şi supus patimilor care-1 stăpânesc, vrea să-şi impună acţiunea luminii fatale, el seamănă unui om cu ochii legaţi, urcat pe un cal orb, căruia i se dă pinteni să alerge într-o pădure plină de râpei şi prăpăstii.

Ghicitorii, cei care dau în cărţi, somnambulii nu sunt decât halucinaţi care ghicesc prin ob.

Paharul de apă al hidromanţiei, cărţile lui Etteila, liniile din palmă etc. produc la clarvăzător un fel de hipnotism. Acesta îşi vede consultantul în reflexele imenselor sale dorinţe sau ale unei imaginaţii desfrânate, şi cum el însuşi este un spirit fără har şi fără nobleţea voinţei, ghiceşte nebuniile, sugerând chiar unele şi mai mari, ceea ce este, de altfel, pentru el, condiţia succesului.

Un ghicitor în cărţi care ar propovădui cinstea şi bunele moravuri şi-ar pierde pe loc clientela lui de femei întreţinute şi fete bătrâne isterice.

Cele două lumini magnetice ai putea să se numească una lumina vie,cealaltă lumina moartă, una fluidul astral, cealaltă fosforul spectral, una flacăra verbului, cealaltă fumul viselor.

Pentru a magnetiza fără pericol, trebuie să existe în tine lumina vieţii, adică trebuie să fii un om înţelept şi drept.

Cel care este sclavul patimilor sale nu magnelizează, ci fascinează; dar radiaţia fascinaţiei măreşte în jurul lui cercul vârtejului său; multiplicându-şi farmecele, îşi slăbeşte din ce în ce mai mult voinţa. Aceasta seamănă unui păianjen care moare de osteneală, prins în propria , lui plasă.

Până acum omul η-a cunoscut imperiul suprem al raţiunii; el confunda rapunea cu raţionamentul particular şi aproape întotdeauna eronat al fiecăruia. Totuşi, domnul de la Palissc le spunea: cel care se

înşeală nu se află în domeniul adevărului, adevărul fiind în mod precis contrariul erorilor noastre.

Indivizii şi masele pe care nu le guvernează adevărul sunt sclavii fatalităţii care crează opinia şi opinia este regina lumii.

Oamenii vor să fie dominaţi, zăpăciţi, târâţi; manie patimi li se par mai frumoase decât virtuţile şi cei cărora li se spun oameni mari sunt adesea donr nişte mari smintiţi. Cinismul lui Diogene le plaee<tot aşa cum le place şarlatanistnul lui Empedocle; n-ar admira pe nimeni mai mult decât pe Ajax şi Campaneu, dacă Polycuct n-ar fi un nebun şi mai furios. Piram şi Thisbé care se ucid unul pe altul sunt modelul lor de amanţi. Autorul unui paradox este sigur că va deveni faimos. în zadar e condamnat Erostrat la uitare, din ciuda si invidie, numele lui e atât de frumos prin demenţă că depăşeşte mânia lor, irnpunându-se etern amintirii!

Nebunii sunt deci magneţi zale >ri sau mai degrabă fascinaturi, ceea ce face nebunia contagioasă. Neştiind să măsoare ceea ec e mare, se îndrăgostesc de ceea ce este ciudat.

Copiii care nu ştiu încă să meargă vor să fie luaţi îti braţe şi purtaţi.

Nimeni nu iubeşte mai mult turbulenţa decât impotenţii. Incapacitatea de a simţi plăcerea naşte pe Tiberiu *şi* Messalina. Ştrengarul Parisului, hoinărind pe marile bulevarde visează sâ fie Cartouche şi râde din toată inima văzându-1 pe Telemac ridiculizat.

Când creştinismul s-a impus lumii prin fascinaţia martiriului, un mare scriitor al acelui timp formuia gândirea tuturor exclamând:„(.Yed pentru că e absurd!"

Nebunia Crucii, cum o nurneşle sfântul Pavel însuşi, invada Iu ι nea fără să mai poată fi oprită. Se ardeau cărţile înţelepţilor şi sfântul Pavel îl preceda la Efes pe Ornar; se dărâmau templele, minunile lumii, şi idolii, capodopere de ană. Erau cu toţii posedaţi de gustul morţii şi voiau sa despoaie existenţa prezentă de loate podoabele pentru a se putea despărţi de viaţă.

Dezgustul în fala realităţii însoţeşte întotdeauna iubirea pentru vise: *Quam soniel tellus dam cacli auspicio!* spune un celebru mistic literalmente: „Cât de urât devine pământul când privesc cerul!" Cum adică! Ochiul tău rătăcind în spaţiu murdăreşte pământul, doica ta!'Dar ce este pământul dacă nu un astru al cerului? Pentru că te poartă, e

murdar? Dar, dacă te-ai muta pe soare, dezgustul tău ar mânji curând şi soarele! Cerul ar fi mai curat dacă ar fi gol·? Şi nu e minunat să-1 contempH pentru că ziua dă lumina, iar noaptea străluceşte de multitudinea pământurilor şi a sorilor? Cum,pământul splendid, pământul cu oceanele imense, plin de copaci şi Hori se transformă pentru tine în gunoi pentru că ai vrea tu să te azvârli în goi? Nu e nevoie să te deplasezi numai pentru atât, crede-niă! golul e în mintea şi inima ta! h *tUi** <? >> *t *k* "^^s ^v-
Iubirea de vise aduce atâta durere în visurile de iubire. Iubirea, aşa cum ne o dăruieşte natura, este o minunată realitate, numai orgoliul nostru maladiv vrea ceva mai mult decât natura. De aici vine nebunia isterică a celor neînţeleşi. Gândirea Cbarlotteî se transforma fatal în capul lui Werthér ca şi cum ar fi trebuit să ia forma brutală a unui glonț. Iubirea absurdă are drept deznodământ sinuciderea.

/Iubirea adevărată, iubirea naturală, este miracolul magnetismului'; Este înlănţuirea celor doi şerpi ai caduceului; pare să se producă prin fatalitate dar se produce prin raţiunea supremă care o face să unneze legile naturii. Fabula povesteşte că Tiresias despărţtnd cei doi şerpi care se împreunau, a stârnit mânia Iui Venus care 1-a transformat într-un androgin: ceea ce i-a anulat puterea sexuală; apoi.zeifa mânioasă 1-a mai lovit o dată orbindu-1, pentru că el atribuia femeii ceea ce aparţinea în principiu bărbatului. Tiresias era un.ghicitor care profetiza prin lumina moartă. Astfel, prezicerile lui anunţau şi păreau chiar să determine nenorocirile. Alegoria conţine şi rezumă toată fiîosofia magnetismului pe care tocmai vi 1-am dezvăluit.

Capitolul II

RÂUL

Răulj atât cât are realitate, este afirmația dezordiniiJ Or. în prezența ordinii eterne, dezordinea este esențialmente tranzitorie. în prezența ordinii absolute care este voința lui Dumnezeu, dezordinea este relativă. ı Afirmația absolută a dezordinii şi a răului este deci esențialmente minciuna.

...Afirmația absolută a râului este negarea lui Duinnezeu, pentru că Dumnezeu este rațiunea suprema si absolută a binelui.■

Răul, în ordine filosofică, este negarea rațiunii.

în ordine socială este negarea datoriei.

înbrdine fizică est rezistența la legile inviolabile ale naturii.

Suferința nu este un rău, este consecința şi aproape întotdeauna leacul răului.

Nimic din ceea ce este natural inevitabil nu poale fi rău. Iarna, noaptea, moartea nu sunt rele. Acestea sunt tranziții naturale de la o zi la alta, de Ia toamnă la primăvară, de la o viață la altă viață.

Proudbon a spus: „Dumnezeu este răul"; ca şi cum ar fi zis: Dumnezeu este diavolul, pentru că diavolul este considerat în general, ea un geniu al răului. Sa întoarcem propoziția, ea ne va da formula paradoxală: Diavolul este Dumnezeu sau, cu alte cuvinte: răul este Dumnezeu. Dar, fireşte, vorbind astfel, regele logicienilor pe care 3-am citat nu înțelegea sub numele de Dumnezeu personificarea ipotetică a binelui. EI se gândea Ia Dumnezeul absurd, creat de oameni şi,

explicându-i astfel gândirea, vom spunccă avea dreptate căci diavolul este caricatura lui Dumnezeu şi ceea ce numim rău este binele prost definit şi prost înțeles)

Nimeni nu poate iubi răul pentru rău, dezordinea pentru dezordine, încălcarea legilor ne place pentru că făcând-o ni se pare că suntem) deasupra legilor/Oamenii nu sunt făcuți pentru legi, ci legile sunt făcute pentru oameni, spunea lisus; cuvinte îndrăznețe pe care preoții timpului le-au considerat, probabil, subversive şi lipsite de pietate, cuvinte de care orgoliul uman poate cu uşurință abuza. Ni se spune că Dumnezeu nu are decât drepturi şi nici o datorie pentru că este cel mai puternic şi aceste cuvinte sunt şi ele lipsite de pietate;. Noi datorăm totul lui Dumnezeu, îndrăznim să adăugăm i Dumnezeu nu ne datorează nimic) Contrariul c adevărat. Dumnezeu, care este infinit mai mare decât noi, contractează,: aducându-ne pe lume, o imensa datorie. El a săpat prăpastia slăbiciunilor omeneşti si tot el trebuie s-o umple.

Laşitatea absurdă a tiraniei lumii vechi nea lăsat moştenire fantoma unui Dumnezeu absurd si laş, acel Dumnezeu care face mihuni pentru a forța ființa finiu să fie infinită în suferință. `

Să presupunem o clipă că unul dintre noi a putut să creeze o efemeriadâ şi că i-a zis fără.ca aceasta să-1 poată auzi; „Creatura mea, adoră-mă!" Bietul gândăcel a zburat fără să se gândească la nimic, a murit la sfârşitul zilei şi un necromant i-a spus omului că vărsând peste ea o picătură din sângele lui o va putea reînvia.

Omul se înțeapă — eu aşa aş fi făcut în locul lui — şi iată efemeriadâ reînviată. Dar o va face oare? Ceea ce va face, vă spun cu, exclamă un \ credincios fanatic. Cum efemeriadâ în prima ei viații η-a avut mintea sau prostia de a-1 adora, el va aprinde un rug înfricoşător şi va arunca efemeriadâ regretând doar de a nu-i fi putut conserva veşnic viațu pentru ca ea să ardă vesnicȚE^hai va spune toată lumea, nu există nebuni atât de furioşi încât să fie atât de Iaşi, atât de răi! — Vă cer iertare, creştini, omul în chestiune n-ar putea să existe, sunt de acord; dar există numai în imaginația voastră, ne grăbim s-o mărturisim, unul mai crud şi mai laş. Acesta este Dumnezeul vostru aşa cum vi-1 explicați voi şi despre acesta Prudbon a avut de o mie de ori dreptate să spună: Dumnezeu este răul.

în acest sens, răul ar fi afirmația mincinoasă a unui Dumnezeu rău şi acest Dumnezeu ar fi diavolul sau cumătrul lui. O religie care ar aduce

drept balsam pentru rănile umanității o asemenea dogmă, ar otrăvi-o în loc s-o vindece, având drept rezultat abrutizarea spiritului şi depravarea conştiinţelor; propaganda făcuta în numele unui asemenea Dumnezeu s-ar jmtea numi magnetismul răului. Rezultatul minciunii este . nedreptaiea.Din nedreptate se naşte inechitatea care produce anarhia statelor şi a indivizilor, dereglarea şi moartea;

jj Minciuna h-ar putea exista dacă n-ar evoca în lumina moartă un fel de adevăr spectralei toți mincinoşii din lume se înşeală în primul rând , pe ei înşişi, luând noaptea drept zi. Anarhistul se crede liber, hoțul se Í. crede abil, libeninul crede că se amuză, despolui că a oprima înseamnă ι a domni/Ce ar trebui pentru a distruge răul de pe pământ[1]? Un lucru foarte simplu în aparență: să-î luminezi ^e proşti şi pe râK Dar aici orice bunăvoință se loveşte de un zid şi orice putere eşuează. Răii şi proştii nu vor să se lase luminați. Ajungem la acea perversitate secretă^are pare să fie rădăcina răului, gustul dezordinii şi dragostea pentru eroare. Pretindem, în ceea ce ne priveşte, că această perversitate nu există cel puțin liber consimțită şi voitắ. Ea nu este altceva decât otrăvirea voinței prin forța desfătătoare a erorii.

Aerul respirabil se compune, după cum se ştie, din hidrogen, oxigen şi azot. Oxigenul şi hidrogenul corespund luminii vii, azotul luminii moarte. Un om cufundat în azot nu poate nici să respire, nici să trăiască; tot la fel, un om sufocat de lumina spectrală nu poate face uz de voința liberă. Nu în atmosferă se manifestă marele fenomen ai luminii, ci în ochii alcătuiți pentru a vedea; într-o zi, un filosof al şcolii pozitiviste, domnul Littrc, dacă nu mă înşel, spunea că imerisitateainu este decât o noapte nesfârşită, punctată ici, colo de câteva stele. — E adevărat, i-a răspuns cineva, pentru ochii noştri care nu sunt făcuți sa perceapă altceva decât lumina soarelui. Dar ideea acestei lumini nu ne apare oare în vis, în timp ce pe pământUMntuneric şi ochii noştri sunt închişi?^e este lumina sufletuluïyCum sevede jmnjgândire? întunericul ochilor există^pentru nişte ochi altfel dispuşi? Şi dacă ochii n-ar exista, am avea conştiința nopții? Pentru orbi nu există nici soare, nici stele; şi dacă ne acoperim ochii ne orbim de bună voie. Perversitatea simțurilor noastre ca şi a facultăților sufletului este rezultatul unui accident sau al unui prim atentat la legile naturii; ca devine atunci necesară şi fatală. Ce se poate face pentru orbi? -t Şă-i iei de mână şi să-i conduci.;— Daí dacă nu se

lasă conduşi? — Să fie îngrădiți. Dar dacă răstoarnă gardurile? — Atunci | aceştia nu sunt numai nişte orbi, sunt nişte alienați periculoşi şi e mai bine să-i laşi să piară dacă nu-i poți ține închişi.

Edgar Allan Poe ne povesteşte o istorioară nostimă petrecută într-o casă de nebuni, unde bolnavii reuşiseră să pună mâna pe infirmieri şi gardieni şi sâ-i închidă în celulele lor, după ce i-au legat ca pe nişte fiare, lată-i triumfând în apartamentul medicului, bând din vinul instituției şi felicitându-se reciproc pentru frumoasa lor ispravă, fn li mp ce ei se aflau la masa, prizonierii îşi rup lanțurile şi năvălesc peste ci cu ciomegele. Erau furioşi împotriva bieților nebuni şi într-un fel îndreptățiți prin torturile smintite la care fuseseră supuşi.

Aceasta este istoria revoluțiilor moderne; Nebunii, triumfând prin număr, constituind majoritatea, îi închid pe înțelepți şi-i tratează ca pe nişte animale sălbatice. Curând închisorile se deschid şi înțelepții de ieri, înnebuniți de suferința, ies urlând şi răspândind teroarea. Dacă lumea încearcă să le impună un Dumnezeu fals, ei țipă că nu exista nici un fel de Dumnezeu. Atunci indiferenții deveniți curajoşi de prea multă frica _se coalizează pentru a-i reprima pe nebunii furioşi, inaugurând domnia imbecilității. După cum am văzut că s-a mai întâmplat.

Până ia ce punct oamenii sunt responsabili de aceste oscilații şi nelinişti care produc atâtea crime? Unde se află gânditorul care ar îndrăzni s~o spună? Este disprețuit Marat şi canonizat Pius al V-lea.

E adevărat ca teribilul Ghislieri nu-şi ghilotina adversarii,)! ardea. Pius al V-lea era un om auster şi un catolic convins, Marat împingea dezinteresul până la sărăcia cea mai cruntă.

Amândoi erau oameni cinstiți, dar şi nebuni ucigaşi, fără să fie demenți.

Or, când nebunia criminală întâlneşte complicitatea unui popor, ea devine aproape o rațiune teribilă, iar când mulțimea, nu de/abuzată, ci înşelată în idealurile ei reneagă şirşi abandonează eroul, învinsul este în acelaşi timp martir şi țap ispăşitor. Moartea lui Robespierre este la fel de frumoasă ca şi cea a Iui Ludovic al XVI-lea.

Admir sincer pe acel înfricoşător inchizitor care, masacrat de albigenzi, scria pe pământ cu sângele lui, înainte de a-şi da sufletul: Credo in unum Deum!

Războiul este un râu? Da, fără îndoială.căci este oribil. Dar este un rău absolut? Războiul este o muncă generatoare de națiuni şi civilizații. Cine este responsabil pentru un război? Oamenii? Nu, ei sunt victimele. Cine atunci? îndrăznim să spunem că Dumnezeu? înrrebați-1 pe contele Joseph de Maistre. El vă va spune de ce sacerdoții au consfințit lancea şi cura există ceva sacru în slujba sângeroasă a călăului. Răul este umbra, ; este refuzul binelui) Să mergem pânăia capăt şi să spunem căeste binele negativ. Râul este rezistența care întăreşte efortul binelui; iată de ce lisus Hristos nu se temea să spună: țAÎrrvenît să aduc sabîa^f

Există monştri în natură, aşa cum există greşeli de tipografie într-o carte. Ce dovedeşte aceasta? Că natura ca şi tipografia sunt instrumente oarbe pe care inteligența le dirijează; dar, îmi veți spune, un bun meşter poate corecta eroarea. Da, fireşte^ şi în natură la aceasta serveşte progresul.

Dumnezeu, dacă mi se permite comparația, este directorul imprimeriei, iar omul este meşterul lui Dumnezeu.

Preoții au afirmat întotdeauna că flagelurile se datoresc păcatelor oamenilor şi e adevărat pentru că ştiința a fost dată oamenilor pentru a prevedea şi a preveni flagelurile. Daca, aşa cum se pretinde, holera se răspândeşte din putrefacția cadavrelor adunate la gura Gangelui, dacă foameea e din vina jefuitorilor, dacă ciuma se datorează murdăriei, dacă războiul es(e prilejuit adesea de un orgoliu stupid al regilor şi de turbulența popoarelor, atunci oare nu răutatea sau mai degrabă prostia oamenilor este cauza flagelurilor? Se spune că ideile plutesc în_acr, dar se mai poale spune, pe bună dreptate, că viciile se aflâ şj ele tot acolo. Orice corupție) produce putrefacții şi orice putrefacție îşi are miasma ci specifică. Aerul din jurul bolnavilor este morbid iar ciuma morală şi aerul din jurul ei este şi el contagios. O inimă ciristitîjse simte bine în societatea oamenilor cumsecade. E strânsă.şi suferindă, se înăbuşă în (mijlocul ființelor vicioase:

Capitolului

SOLIDAIOTÀTEA ÎN RĂU

în cartea sa despre mişcarea perpetuă a sufletelor, marele Rabbin Isaac Loriah spune că trebuie să folosim cu mare vigilenţă ora care precede somnul. în timpul somnului, într-adevăr, sufletul îşi pierde pentru un, timp viaţa individuală pentru a se cufunda în lumina universală care, aşa cum am mai spus, se **manifesta** prin două curente contrarii. Fiinţa care adoarme se abandonează îmbrăţişărilor şarpelui lui Esculap, al şarpelui vital şi regenerator sau se lasă îegat în nodurile otrăvite ale hidosului python.'Somnuleste 0 baie în lumina vieţii sau în fosforul morţii,Cel care adoarme cu gânduri de dreptate se scaldă în ; meritele celor drepţi, dar cel care cade în somn cu gânduri de ură sau j ' minciună se scaldă în marca moartă în care se varsă putreziciunea celor rai.

Noapteaveste ca şi iarna: ocroteşte; şi pregăteşte seminţele. Dacă semănăm neghină, nu vom culege grâu. Cel care adoarme în impietate) nu se va trezi în.binecuvântarea divina. Se spune eu noaptea e un sfetnic bun. Da, făiă îndoială. Bună sfătuitoare pentru cei drepţi_, funesta impulsiune pentru cei răO Acestea sunt doctrinele lui Rabbi Isaac Loriah[1],

---

[1] Isaac Loriah, *Tmilé des révolutions desĂmes.* P,C hac ornat:, !905,in-18.(NiHa **editorului.)**

Nu ştim până la ce punct trebuie să admitem această influenţă reciprocă a fiinţelor cufundate în somn si dirijate astfel prin atracţii involuntare, încât bunii îi ameliorează pe cei buni iar răiiii încurajează pe cei care le seamănă. Ar fi mai mângâietor să ne gândim că blândeţea celor drepţi se răsfrânge asupra celor răi pentru a`i calma şi că tulburarea celor răi nu arc nici un efect asupra sufletelor celor drepţi. Sigur este doar că gândurile releîagită somnul şi-i fac în consecinţă neodibnitor, în timp ce o conştiinţă curată îşi plimbă sângele, răcorindu-se şi odihnindu-se în somn.

Este foarte probabil totuşi ca reflexul magnetic determinat în` timpul zilei de obiceiuri şi voinţă să nu dispară în timpul nopţii. Martore sunt visele în care ni se pare adesea că acţionam urmând impulsurile noastre cele mai secrete. yJSTumai acela care impune discreţie chiar visurilor sale, a cucerit cu adevărat virtutea castităţii":

Toate aştrelc sunt magnetice şi toţi magneţii cereşti acţionează şi reacţionează unii asupra altora în sistemele planetare, în grupurile de universuri si în toată imensitatea; tot aşa se întâmplă şi cu fiinţele vii de pe pământ.

Natura si forţa magneţilor este determinată prin influenţa reciprocă a formelor asupra forţelor şi a forţelor asupra formelor. E nevoie să ne gândim şi să reflectăm serios la toate acestea.

Frumuseţea care este armonia formelor e însoţită Întotdeauna de o mare putere de atracţie, dar există frumuseţi discutabile si suspecte.

Există frumuseţi convenţionale conforme anumitor gusturi şi anumitor pasiuni. Se aflase la curtea lui Ludovic al XV-lea că Venus din Milo avea talia groasă şi piciorul mare. în Orient, sultanele favorite sunt obeze, jar în regatul Siam se cumpăra femeia în raport cu greutatea ei.

Bărbaţii: nu sunt mai puţin dispuşi să facă nebunii pentru o frumuseţe reală sau imaginară care-tsubîugS Sunt deci forme care ne vrăjesc, exercitând asupra raţiunii noastre imperiul forţelor fatalităţii. Dacă gusturile noastre sunt depravate^ne vom îndrăgosti de frumuseţi imaginare care sunt în realilale nişic urâţenii. Romanilor din perioada decandenţei le plăceau fruntea teşită şi ochii batracieni ai Messalinei. Fiecare îşi face aici pe pământ paradisul lui. Paradisul fiinţelor depravate este întotdeauna un infern.

Dispozițiile voinței dau valoarea actelor. Voința determină finalul a ceea ce ți-ai propus, şi întotdeauna scopul dorit şi realizat dăiimUurai ι (operei,"iDupă operele noastre ne va judeca Dumnezeu;, spune Evanghelia, si nu 'după faptele noastre. Faptelâj pregătesc), încep, continuă si [ţţlesăvârşesc operayEle sunt bune dacă opera estq bună; Când faptele sunt ' rele şi operele sunt rele. Nu vrem să spunem aici că scopul scuză mijloacele, ci doar că un scop onesfinecesiță si mijloace cinstite care acordă valoare actelor cele mai indiferente ale naturii.

(Ceea çe ap£objaj(faceţî;şi-i îndemnaţi Jncuraj^^^ şijpedţi^s-o ifacàf Dacă principiul este fals, daca scopul este necinstit, toți cei care gândesc ca voi vor acționa ca şi cum ați face-o voi înşivă în locul lor; şj dacă vor reuşi veți zice că bine au făcut. Dacă faptele voastre par să aparțină unui om cinstit în timp ce scopul este cel al unui /scelerat, faptele devin şi ele necinstite. Rugăciunea unui ipocrit este mai lipsită de pietate decât blasfemiile unui necredincios. în două cuvinte, tot ceea ce se face pentru nedreptate este nedrept; tot ceea ce se face pentru < dreptate este drept şi bun D

Am spus ca ființele umane sunt magnețljcarc acționează unii asupra altora. Această atracție magnetică, naturală mai întâi, determinată apoi în modalitatea ei de obiceiurile voinței, grupează oamenii pe falange şi serii, altfel, poate, decât bănuia Fourier. Acesta era îndreptățit să spună că atracțiile sunt proporționale cu destinele, dar nu avea dreptate când nu făcea distincția între atracțiile faUile şi cele factice; el mai credea că cei răi sunt neînțeleşii societății, că'nd, dimpotrivă, ei sunt cei care nu înțeleg societatea şi nu vor s-o înțeleagă. Ce au căutat în falansterul lui oameni a căror atracție proporțională, după părerea lui, cu destinul lor, era să-i tulbure şi să-i destrame falansterul?

în cartea noastră, intitulată La *Science des-Esprits*', am făcut clasificarea celor buni şi a celor răi după tradițiile kabalistice. Câțiva lectori superficiali se pot întreba: "de ce aceste nume şi nu altele? Ce spirit coborât din cer, ce suflet ivit din abisuri a putut revela secretele ierarhiei din cealaltă lume? Totul nu este decâtyetn£u^"faritezî^ şi, acestea fiind zise, lectorii aceştia s~au înşelat. ClasificafFă"hvTesÏè arbitrară şi dacă

, 1909,ίη-K. A se vedea p. 131. (Nota editorului).

bănuim existența unor spirite în cealaltă lume este pentru căele există și ;]u himea de aici; Anarhia, prejudecata, obscurantismul, răul, jnecbitatea, ; jurajl sunt opuse înțelepciunii) au torității iinteligentejâ onoarei^unătățu și dreptății . Numele ebraice Kether, Chocmah, Binah, Tbamiekl, Chaigidel, Satariel etc. opuse lui Hajoth Haccadosch, Ophanim, Aralim etc. nu înseamnă altceva.

Așa se întâmplă cu toate cuvintele mari și cu toți termenii obscuri ai dogmelor vechi și modeme; în ultimă analiză, regăsești întotdeauna principiile eternei și incoruptibilei rațiuni. Este evident, este sigur că mulțimile nu sunt coapte încă pentru domnia rațiunii și că cei mai nebuni și mai vicleni le rătăcesc rând pe rând prin credințe oarbe. Și dacă e vorba despre nebunie, găsesc un socialism mai autentic în Loyola decât la Proudhon.

Proudhon afirmă ca; ateismul este o credință} cea mai rea dintre toate, e adevărat, și iată de~ce și-o însușește. El afirmă că Dumnezeu reprezintă răul, că ordinea socială este anarhie și că proprietatea este furt! Ce societate este posibilă cu asemenea principii? Societatea lui Iisus este stabilită poate pe principii contrare sau pe erori contrare, dar ea subsistă de maijnulte secole și este destul de puternică încă pentru a ține piept vreme îndelungată partizanilor anarhiei.

Ea nu este echilibrantă, e adevărat, dar știe să arunce în balanță greutăți mai importante decât cele ale prietenului nostru Proudhon.

Oamenii sunt solidari în rău mai mult decât își pot imagina. Un om ca Proudhon naște un tip precum Veuillot. Cei care au aprins rugurile din Constance au răspuns probabil în fața Iui Dumnezeu pentru masacrele lui Jean Ziska. Protestanții sunt responsabili de masacrele din noaptea Sfântului Bartolomeu pentru că sugrumaseră catolici. Poate că în realitate Marat 1-a ucis pe Robespierre, tot așa cum Charlotte Corday a determinat executarea prietenilor ei girondini. Doamna Dubarry, târâtă la abatorul național, ca o vitărăgând și trăgându-se înapoi, nu-și imagina că avea de ispășit moartea lui Ludovic al XVl·lea. Căci, adesea^celejniai mari crime ale noastre sunt cele pe care nuje_întelegem. Când Marat zicea că e de datoria umanității să verse un pic de sânge pentru a împiedica o vărsare mai mare, el împrumuta maxima, ghiciți de la cine? — de la blândul și piosul Fénelon.

Acum câtva timp au fost publicate scrisorile inedite ale doamnei Elisabeth. în una din aceste scrisori, angelica prințesă declara că totul este pierdut dacă regele nu are curajul să sacrifice trei capete. Care? Nu ne spune, poate cel al lui Philippe d'Orléans, al lui La Fayette şi al lui Mirabeau! Capul unui prinț din familia ci, at unui om cinstit şi al unuia foarte mare. Ce importanță arc că dulcea prințesă cerea trei capete? Mai târziu, Marat va cere trei sute de mii; între înger şi demon nu era decât o diferență de câteva zerouri.

Capitolul IV

LANȚUL DUBLU

Acest lanț există sub două forme: dreaptă şi circulară. Plecând din acelaşi centru el intersectează nenumărate circumferințe prin nenumărate raze. Lanțul.vertical centraliste'lanțul de transmisie. Lanțul circul ateste "<Jannjljlej)articíp_arè) de^difuziune] de, comuniune jaf religie^. Aşa se formează acea roată compusă din mai multe roți care se învârt unele în interiorul celorlalte, pe care o vedem arzând în viziunea lui Ezechiel

Punctul central este alb într-o parte şi negru în cealaltă.

De partea neagră se leagă şarpele negru; de partea albă se leagă şarpele alb; punctul central reprezintă hberu^arbjtjuj^nijüv iar în partea neagră începe păcatul originar.

în partea întunecată începe curentul fat al,'de partea albă se leqgă mişcarea liberă. Punctul central poate fi reprezentat alegoric de lună, iar cele două forțe prin două femei, una albă, cealaltă neagră. „

Femeia.neagră este Evacăzulăîn păcat, este forma pasivă, infernala Hecate care poartă cornul lunii pejfrimte.

Femeia albă feste Maia sauîVlariacare ține sub_picior cornul lunii şi capul şarpelui negru.

Nu putem sa explicăm mai clar căci ajungem la leagănul tuturor dogmelor, acestea redevin în ochii noştri nişte prunci şi ne temem să nu le rănim.

Dogma păcatului originar; oricum ar fi interpretat, presupune preexistenta sufletelor noastre, dacă nu în viața lor terestră, cel puțin în viața universală. Or, dacă poți păcătui fără să ştii tot aşa, în viața universală, ar trebui să fii salvat, dar acesta estaun alt mare arcarp

Lanțuj _tept*spița roțîk lanțul de transmisie face generațiile solidare în aşa fel încât părinții" Suni pedepsiți prin copiii loà pentru ca prin (suferințele copiilor părinții să poată fi salvați.

Iată de ce, urmând legenda dogmatică, Hristos a coborât în Infern de unde, smulgând barele de fier şi porțile de arma, s-a ridicat la cer lârând după el captivitatea sufletului.

Şi viața universală strigă: Osana! căci a sfărâmat opreliştea morții!

Ce înseamnă toate acestea? Să îndrăznim sa explicăm? Putea-vom ghici sau înțelege?

Vechii hierofanți greci reprezentau, de asemenea, cele două forțe figurate prin cei doi şerpi sub forma a doi copii luptând unul împotriva altuia încercând să-şi smulgă un glob de la picioare sau de pe genunchi.

Aceşti doi copii erau Eros şi Anteros) Cupidon şi Hermcs,, iubirea pasională şi iubirea înțeleaptă Lupta lor eternă ținea lumea în echilibru.

Dacă nu admitem că am existat personal înaintea naşterii noastre pe pământ, trebuie să înțelegem prin păcatul originar o depravare voită ' a magnetismului uman la primii noştri părinți care ar fi rupt echilibrul lanțului, dând o funestă predominanță şarpelui negru» curentului astral· al vieții moarte şi vom suporta consecințele precum acei copii născuți rahitici din pricina viciilor părinților lor care ispăşesc greşii ce nu le-au comis.

Suferințele atroce ale lui Iisus şi ale martirilor, penitența excesivă a sfinților au avut poate drept scop. contrabalansarea acestei lipse de echilibru, ireparabilă de altfel, trebuind să antreneze în cele din urmă autodistrugerea lumii. Harular fi şarpele alb sub forma unei porumbițe sau a unui miel, curentul astral al unei vieți încărcate de meritele mântuitorului sau ale sfinților.

■Diavo]ul>au ispititonil·arfi ^urentul astral a] morții) şarpele negru al tuturor crimelor umane, plin de solzii gândurilor rele, înveninați de toate murdarele lor dorințe, într-un cuvânt magnetismul răului).

Or,întrc bine şi rău conflictul este etern, fără reconciliere. Răul este pentru totdeauna reprobat, condamnat la chinurile care însoțesc dezordinea şi, totuşi, încă din copilăria noastră nu încetează să ne solicite şi să ne atragă spre el. Tot ceea ce poezia dogmatică afirmă despre regele Satan se explică perfect prin acel îngrozitor magnetism, cu atât mai teribil cu cât este mai fatal, dar cu atât mai puțin de temut în fața virtuții pe care η-o poale atinge şi care cu ajutorul harului are certitudinea că-i va rezista.

Capitolul V TENEBRELE

EXTERIOARE

Am afirmat că fenomenul luminii fizice se -dezvăluie şi se desăvârşeşte numai în ochii care o vad. Adică vizibilitatea nu există pentru noi fără simţul văzului. _

Aşa se întâmpla şl^u lumina intelectualii, ea nu există decât pentru inteligenţele capabile s-o vadă. Eşte<fumina interioarajîn afara căreia nu exista decât tenebrele exteriorului unde,după cuvântul lui Hristos, se vor auzi veşnic plângerea şi scrâşnetul dinţilor.

{^Duşmanii adevărului) seamănă aceior copii îndărătnici care răstoarnă şi sting luminile pentru a striga şi a plânge mai tare în întuneric. ^^evăraTiesÎe atât de inseparabil de bine că orice fapta rea liber ■ ^consimţită şi săvârşită fără împotrivirea conştiinţei, stinge lumina) :s sufletului nostru şi ne aruncàjn tenebrele exteriorului]^

Aici se aflăiescnţii jiScatului de moarte·. Păcătosul este figurat în fabula antică a Iui Oedip care se sinucide după ce şi-a ucis tatăl şi ultragiat mama.

Tatăl inteligenţei umane este ştiinţa şi mama este credinja$_L$ (inparadísexistă'âoi arb^Jrborèle ştiinţeiştarborelevieţia ^inţa trebuie şi poate fecunda credinţa; fără ea, credinţa se epuizează în avorturi monstruoase şi nu naşte decât fantome.

0redinţa este recompensa ştiinţei şi scopul tuturor eforturilor sale; fără credinţSj ştiinţa V4 sfârşi J?rin_a se^îndoi **de sine,** căzând într-o descurajare profunda, transformată curând în disperare;

Astfel, pe de o parte, credincioşii care dispreţuiesc ştiinţa ignorând natura şi, pe de altă parte, savanţii care jignesc respingândşidorirufsă d^ftinţeze_credinţa, suntjn mod egalttluşmann luminŞţ aruncându-se care mai de care, unii şi alţu, în tenebrele lumii exterioare unde Proudhon şi Veuiilot trec scrâşnind din dinţi şi făcându-şi auzite vocile mai triste decât plânsul.

(Adevărata credinţă nu poate fi în contradicţie cu adevărata ştiinţă. Orice explicaţie adogmei pe care ştiinţa o va demonstra ca fiind falsa trebuie respinsă şi de credinţă.

Nu mai suntem în epoca în care se spunea: cred pentru că e absurd. Acum trebuie să spunem; *Credo quia absurdum non credere*[1].

Ştiinţa şi credinţa nu mai sunt două maşini de război gata să se înfrunte: sunt două coloane destinate să susţină frontonul templului păcii. Trebuie^ curăţat aurul sanctuarului atâlde ades mânjit de jegul sacerdotal, ■jjnstos^ spus: „Cuvintele dogmei sunt spirit şi viaţă, iar materia nu Γ arejiici mei un amestec". Şi tot el a spus: „Nu judecaţi ca să nu fiţi"*? j judecaţi, pentru ca judecata pe care o veţi face să nu se întoarcă împotriva ' [^**voastră** şi ca să nu fiţi măsuraţi cu aceeaşi măsură."

'iÇe splendid elogiu înţelepciunii în îndoiaTâ) Şi ce proçlamatie_a libertăţii de conştiinţă! într-adevăr, un lucru este evident pentru cel care ascultă de bunul simţ; dacă există o lege riguroasă, aplicabilă tuturor fără , *i* de care nu există salvare, această lege ar trebui promulgată în aşa fel ca ^nimeni să nu poată spune că η-a auzit de existenţa ei. în această^ chestiune, o îndoiaiă posibilă este o negare categorică şi dacă un singur onuenorăjexis tenta unei legi, legea aceea nu este în nici un fel divină.

¿Su există două feluri de a fi cinstit.)Să fie religia mai puţin importantă decât probitatea? Nu, fără îndoială, şi de atx;ea nu există decât σ religie în lume. Disidenţeie nu sunt decât aparenţe. Dar ceea ce este întotdeauna oribil şi lipsit de religie este fanatismul ignoranţilor.

Religia adevărată este religia universală şi iată de ce reHgia care se numeşte catolică poarta numele celei adevărate. Această religie, de altfeJ, posedă şi conservă ortodoxia dogmeiJ ierarhia puteriîot?, eficacitatea) cultului şi magia veritabilă a ceremoniilor. Ea este deci religia tipică şi normală, religia mamă, căreia aparţin de drept tradiţiile lui Moise şi

[1] Cred fiindcă e absurd să nu cred.

I y Religia este în mod esențial o instituție a binefacerii. *Hi* serica este (Kasă (de ajutor) pentru (dezmoșteniții fi lo sofiei) Poli să η-o bagi în seamă, dar η-o poți ataca. Săracii care refuză să recurg^la asistența

anticele oracole ale lui Hermes. Susținând toate acestea, chiar împotriva papei, dacă e nevoie, suntem mai catolici decât papa şi mai protestanți decât Luther.

(Adevăratajîligie^țejumina intenoarlijiar formele religioase se multiplică adesea îuminându-se de fosforul spectral în tenebrele exterioare; dar forma trebuie respectată chiar Ia sufletele care nuînțeLeg ^ginţul. Ştiinţa nu poate şi nici nu trebuie să uzeze de represaîii împotriva ignoranței..

Fanatismul nu şlic de ce credința are dreptate, dar rațiunea, recunoscând că religia este necesară, ştie perfect în ce şi din ce cauză superstiția nu are dreptate.

_Mçereligie creştină şi catolică este bazată^pjpîogmajharuhjfr adică ra^fe^^țTprimit în d~aț| sguné sfâmtul^ySîtdați tot în dar\'

publică nu au numai pentru atât dreptu! de a o dezaproba. Omul care trăieşte cinstit, | 4ar._£ără religie se privează el însuşi de un mare ajutor, dar nu-1 j nedreptăţeşte pe Dumnezeu. Darurile nu se înlocuiesc prin pedepse dacă sunt refuzate şi Dumnezeu nu este un cămăiar care sa-i oblige pe oameni să plătească ceea ce nu au împrumutat. Oamenii au nevoie de religie, religia nu are nevoie de oameni/Cei care nu recunosc legea, vor fi .judecați în afara legii; Or, aici nu estvorba de legea naturala, ci de legea religioasă sau, mai exact, de prescripțiile sacerdotale.

în afara acestor adevăruri atât de blânde, atât de curate, nu sunt decât tenebrele exteriorului unde plâng cei pe care religia neînțeleasă nu-i poate consola şi unde sectarii plini de ură împotriva iubirii îşi scrâşnesc dinții unii împotriva altora.

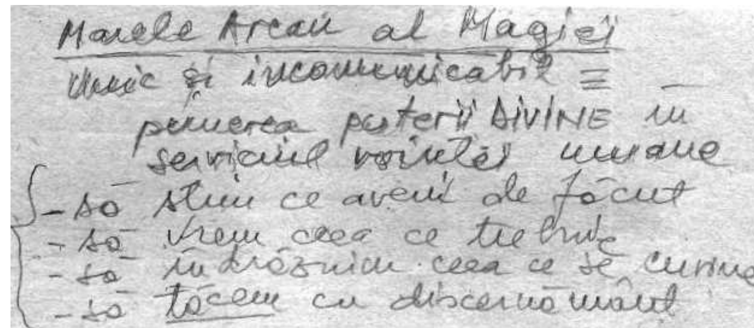
Sfânta Tcreza`a avut într-o zi o viziune formi dabilă. I se părea căe în infern, zidită de vie între nişte pereți vii care se strângeau din ce în ce mai mult, fără să reuşească s-o sufoce. Zidurile erau reale, puteau fi pipăite şi ele ne fac să ne gândim la cuvântul amenințător al luiHristQs:\,Tenebrck exterioare". Să ne închipuim un suflet care, dinjiră^mpotriva luminii se orbeşte.pe sine ea Oedip; a rezistat tuturor atracțiilor vieții şi viața 1-a respins ca şi lumina. Iată-1 aruncat dincolo de atracția iumii şi lumina sorilor. Se trezeşte singur în imensitatea neagră, întotdeauna reală pentru

el şi pentru orbii cei de bună voie care-i seamănă. Stă nemişcat în întuneric şi suferă înăbuşindu-se veşnic în noapte. I se pare ca totul a disparat în afara suferinţei sale capabile sa umple infinitul. O, durere! Sâ poţi să înţelegi şi să te încăpăţânezi în idiotismul unei credinţe amintite! Sâ fi putut iubi şi să-ţi amuţeşti inima! Oh! Oj^măcar^un minut,numai ալnաnt; de cea mai imperfectă bucurie şi de cea mai trecătoare iubire! Puţin aer! Puţin soare! Un clar de lună şi o peluză de dansí O picătură de viaţă sau chiar mai puţin decât o picătura, o lacrimă! Şi eternitatea : implacabilă carej răspunde; „De ce vorbeşti despre lacrimi, tu cel care i nu poţi plânge! Lacrimile sunt rouă vieţii şi picurul sevei iubirii; tu te-ai I exilat în egoism şi te-ai zidit în moarte".

Ah! Aţi vrut să fiţi mai sfinţi decât Dumnezeu! Ah! i-aţi râs în nas maicii voastre, casta şi divina natură! Ah! Aţi blestemat ştiinţa, inteligenţa şi progresul! Ah! aţi crezut că pentru a trăi etern trebuie să semeni unui cadavru şi să te usuci ca o mumie! Iatâ-vă aşa cum singuri , v-aţi făurit, bucuraţi-vă în pace de eternitatea pe care v-aţi ales-ō! Bieţi ; oameni, cei pe carc-i numiţi păcătoşi şi blestemaţi vă vor salva. Vom | spori lumina, vom străpunge zidul, vă vom smulge inerţiei voastre- Un i roi de iubiri sau, dacă vreţi,;b legiune de îngerfXe acelaşi lucru) vă vor • învălui şi vă vor duce pe ghirlande de flori şi în zadar vă veţi zbate ca | Mefistofel din frumoasa dramă a lui Goelhe[1]. împotriva voinţei yoaslre, i a disciplinei şi a feţelor voastre palide, veţi retrăi, veţi i ubi', veţi afl^, veţi vedea, şi pe rainele ultimei mânăslin vetj dansa cu noi hora deslănţuită a lui Faust!

Fericiţi cei care, în vremea lui lisus, puteau plânge! Fericiţi, acum cei care ştiu să râdă,pentru că râsul este propriu omului, cum zice marele profet Rabelais, Mesia renaşterii. Râsul este indulgenţă; râsul este filosofie. Cerui se luminează când râde el şi marele arcan al atotputernicei divine nu e decât un surâs etern[■'

[1] Papus (dr.G.Entausse), *Le Faust c/c Gocthe. Conunentaire ıIUT Iʋ mxgie de Faim,* după tratiuterea lui Gerard de Nervul. P.Charconac, 1920, in-16. {Nota editurului).

Capitolui VI

MARELE SECRET

înțelepciune,, (íooralitató^ virtute^) cuvinte respectabile j asupra cărora se poartă de secole dispute, fără a se ajunge la vreo înțelegere!

Vreau sâ fiu înțelept, dar voi fi sigur' cu de înțelepciunea mea atât timp cât voi crede că nebunii sunt mai fericiți decât mine sau chiar mai bucuroşi?

Trebuie să avem moravuri, dar suntem toii asemenea copiilor; moralitățile ne adorm. Şi asta pentru că ni se face o moralitate stupidă, incovenabilă naturii noastre. Ni se vorbeşte de ceea ce nu ne interesează şi noi ne gândim la altceva.

^Virtutea^ste un lucru foarte important: numele ei înseamnă forță, putere. Lumea subsistă prin virtutea iui Dumnezeu, Dar pentru noi ce este virtutea? Este o virtute să posteşti, slăbindu-ți mintea şi îngăibenindu-ți fața? Sa numim virtute naivitatea omului onest care se lasă despuiat de şmecheri? Este o yiïtute abstinenta de frica abuzului? Ce am crede despre un om care n-ar merge de frică să nu-şi frângă picioarele? ^jrttitea în toate este opusul nulității, indolenței şi neputinței^

Virtutea presupune acțiunea; căci, dacă se opune în mod obişnuit virtutea_patimilor, se lasă să se înțeleagă că nici ea nu este pasivă.

(^Virtutea nu este numai forță, ci şi rațiunea ce dirijează ìoΛííΓEβ este puterea ce păstrează echilibrul vieții;

WareJte secretai virtuţnjal yiţtuaiităţii)Şi,al vieţii^fie temporâlâ^fie eternă! poate fi formulată astfel:

Arfa de a *balansa forţele pentru a echilibra mişcarea?)* Echilibrul pe care-I căutăm nu este nemişcarea, ci acela care face mişcarea regulată. Nemişcarea înseamnă_moaitc, numai<|Şuşc`area~este) ' viaţă,`!

Acestiechilibru motorjeste cel al naturii însăşi. Natura, echilibrând forţele fatale, produce râul fizic sau chiar distrugerea aparentă pentru^miul prost echilibrat. Omul se vindecă de relele naturii, ştiind sa se sustragă printr-q folosire inteligentă a libertăţilor sale fatalităţii forţelor, întrebuinţăm aici cuvântul fatalitate . pentru că forţele imprevizibile şi neînţelese de omul prost echilibrat i se | par acestuia obligatoriu fatale.

■■' Natura le-a dotat pe animale cu o mulţime de instincte pentru a le `*roăra,dar a^făcut totul pentru caomulineprevăzător să piarăj

Animalele trăiesc pe seama lor, ca să zicem aşa, fără efort. Numai ;5murtebuiejîămyeţe să^ăiascipOr, ştiinţa vieţii^ste ştiinţa echilibrului, moral^

A împăca ştiinţa cu religia, raţiunea cu sentimentul, energia cu blândeţea, iată fondul acestui echilibra.

Adk;yâjata forţă invîncîbiJ< este forţa fără violent^. Oamenii violenţi sunt oameni slabi şi neprevăzători, ale căror eforturi se întorc întotdeauna împotriva lor înşişi.

Afecţiunea violentă seamănă urii şi aversiunii.

Mânia violentă te dă orbeşte pe mâna duşmanilor. Eroii lui Homer, când se luptă între ei, se insultă pentru a se înfuria reciproc, ştiind bine că, după toate probabilităţile, cel mai furios din cei doi va fi învins.

înfierbântatul Achille era predestinat să moară tragic. El este cel mai mândru şi mai curajos dintre greci şi nu aduce decât dezastre concetăţenilor lui.

Cel care cucereşte Troia este prudentul şi răbdătorul Ulise care se' menaje_ază întotdeaunasi nu loveşte decât atunci când e sigur de reuşită. (Achille este Patima£ujise este vMutea^urmând această dimensiune trebuie să înţelegem înălţimea filosofică şi morală a poemelor lui Homer. ^^Autorul acestor poeme era fără îndoială un iniţiat de prim ordin. >,^Marele^Arcan al Inaltei^Magüjjracjjçe^e află în întregime în Odjsij

n aTMagïèfj Arcanul, unic şi incomunicabil are drept obiect punerea puterii divine în serviciu! voinţe^ umaney

Pentru a ajunge la realizarea acestui Arcan, e nevoie să(stim *ce)* favem de făcut) ffi.vrem ceea ce trebuie, să îndrăznim ceea.ee se cuyjneş şi

Ulysse are împotriva lui zeii, elementele naturii, ciclopii, sirenele, pe Circe fete..., adică toate dificultăţile şi pericolele vieţii. Palatul lui e invadat, soţia e hăituită, bunurile pradă jafului; i se jurase moartea, îşi pierduse tovarăşii, vasele i se scufundaseră; rămăsese singur în lupta împotriva nopţii şi a mării. Şi singur îi înduplecă pe zei, scapă de pericolele mării, orbeşte ciclopii, înşeală sirenele, o domesticeşte pe Circe, îşi recâştigă palatul, îşi eliberează soţia, îi ucide pe cei carc-i juraseră moartea, pentru că voia să revadă Ithaca şi pe Penelopa, deoarece e^Üa să scage_din primejdie, fiindcăţndrăznea când trebuj^şi datorită faptului că; Jăceaj atunci când nu era neapărat nevoie să vorbească.

Dar, îmi vor spune dezamăgiţi iubitorii de basme, aici nu e nici o magie. Nu există talismane, ierburi, rădăcini care sâ facă minuni! Nu există formuie misterioase care deschid porţi şi fac să apară spirite? Să vorbim despre aceste lucruri şi să amânăm pe altădată comentariile despre Ulise.

Voi ştiţi, copii, pentru că, fără îndoială, copiilor trebuie să le răspund, dacă aţi citit lucrările mele precedente, că eu am recunoscut eficacitatea relativă a formulelor, ierburilor şi talismanelor. Dar e vorba de mijloace mărunte legate de miri mistere. Eu vă vorbesc acum de mari forţe morale, nu de instrumente materiale. Formulele aparţin riturilor de iniţiere, talismanele sunt auxiliare magnetice, rădăcinile şi ierburile ţin dejnedicina oculta, chiar Homer însuşi nu le dispreţuia. Moly, Lotos şi Nepenthes îşi au locul lor in aceste poeme ,tjar sunt doar accesorii; Cupa lui Circe nu are nici o putere asupra Iui Ulise care,cunoscându-i efectele nefaste, renunţă să mai guste din ea..(Iniţiatul posedă înalta ştiinţă a lor care nu se tem de vrăjitori.

Persoanele care, recurgând !a magia ceremonială, consultă ghicitorii, seamănă acelora care, multiplicându-şi practicile devoţiunii, doresc sau speră să înlocuiască prin ea religia adevărata. Nu le veţi mulţumi niciodată dându-le sfaturi înţelepte.

Toate vă ascund un secret uşor de ghicit şi care-ar fi acesta: àrtnj) pasiune pe care raţiunea o condamnă şi eu prefer raţiunea, Iată de ce vin să consult Oracolul lipsit de mjnte, pentru ca să-mi spună că trebuie să sper, să mă ajute să-mi adorm conştiinţa şi să-mi ofere pacea inimii.

Aceste persoane beau dintr-un izvor înşelător care departe de a le potoli setea, le însetează şi mai tare. Şarlatanul debitează oracole obscure, poţi găsi în ele de toate şi te întorci mereu după lămuriri. Mai vii şi a doua zi, şi peste încă o zi, revii mereu şi aşa fac cârturăresele avere.

Gnosticii bazilidieni spuneau că Sopbia, înţelepciunea naturală a omului, îndrăgostita de sine însăşi, ca Narcis din fabulă, îşi întoarse ochii de la principiu] ei şi se aruncă în afara cercului trasat de lumina pe care ei o numeau *pieroma.* Singură atunci în întuneric, face sacrilegii pentru a naşte lumina. Şi, asemeni femeii bolnave de scurgere din Evanghelie, ca-şi pierdea sângele care se transforma în monştri oribili. Cea mai periculoasă dintre toate nebuniile este înţelepciunea coruptă.

Inimile corupte otrăvesc întreaga natură. Pentru ele, splendoarea ziîelor frumoase nu este decât o luminoasă plictiseală şi toate bucuriile vieţii, dispărute pentru sufletele lor moarte, se ridică în faţa lor pentru a-i blestema, spunându-le asemeni spectrelor lui Ricbard al III-lea: „Disperă şi mori". Marile entuziasme îi fac să surâdă, dispreţuind, pentru a se răzbuna, iubirea şi frumuseţea, cu insolenţa Iui Stenio şi Rollon. Nu trebuie să te resemnezi acuzând fatalitatea, trebuie să lupţi împotriva ei şi s-o învingi. Cei care cad în această bătălie sunt cei care nu au ştiut sau nu au vrut să triumfe. A nu şti, este o scuză, dar nu o justificare, pentru case poate învăţa. „Tată, iartă-i pe ei că nu ştiu ce fac",exclama.Hristosj dându-şi sufletul. Dacă nu ne-ar fi permis să nu ştim, rugăciunea lui lisus ar fi lipsită de adresă şf tatăl n-ar fi avut nimic de iertat.

Când nu ştiOtrebuic să ai dorinţa de-a învăţa; Atât timp cât nu ştii e periculos să îndrăzneşti, dar e bine întotdeauna să taci.

Capitolul Vil

PUTEREA CARE CREEAZĂ ŞI CARE TRANSFORMĂ

Voinţa;estc în mod esenţial realizatoare, noi putem **iot** ceea ce credem rezonabil să putem.

în sfera sa de acţiune, omul dispune de atotputernicia lui Dumnezeu; -el poate crea şTtrărisÎonn^)

Această putere trebuie mai întâi exersalâ;asupra lui însuşi-

Când vine pe Iunie, facultăţile sale sunt un haos, întunericul inteligenţei îi acoperă abisul inimii, iar spiritul şovăie în incertitudini,;::; ca şi cum ar tî purtat pe valuri.

îi e dita raţiunea, dar aceasta c încă pasivă, ;el_trebuie s-o actîvÎŞze^[1] lui îi revine sarcina de a-şi lumina fruntea în mijlocul valurilor şi dea ' striga:'să se facă lumina!

-i El îşi făureşte o raţiune, o conştiinţă, o inimă. Legea divină va ff N , pentru el cum si-o va fauri şi întreaga natură va deveni cum şi-o va dori./

Veşnicia îi va cuprinde si stăpâni amintirea. El va spune spiritului: fii materie! şi materiei: fii spirit, iar spiritul şi materia i se vor supune!

Orice substanţă se modifică prin acţiune, orice acţiune este dirijată\ j i de spirit, orice spirit urmează o voinţă şi orice voinţă este determinată de *J* ■ o raţiune.

Realitatea lucrurilor se afla în raţiunea lor (le a fi, Aceasta raţiune a lucrurilor este principiulja ceea ce este.

Totul este forţă şi materie, spun ateii.

lî ca şi cum ai spune despre carii că nu sunt decât hârtie si cerneală.

Materia este auxiliarul spiritului, fără spirit ea n-ar avea nici o rațiune de a fi si n-ar fi deloc.

transformare, sesizată numai de sufletele noastre se numeştet'pîăcere)

.^Plăcerea este sentimentul unei acțiuni divine.)À se hrăni înseamnă acreajmță şi ă transforma, la modul miraculos, substanțele moarte fn '

substanțelor

De ce natura atrage sexele unul spre celalalt cu atâta farmec şi beție? Pentru că le pofteşte să participe la marea operă prin excelență, la opera unei eterne fecundități.

Ce putem spune despre bucuriile cărnii^ Carnea nu are tristeți, nici bucurii: ea este un instmmenfpâsr), ffiervîfrisunt coardele viorii prin care natura ne face sa auzim şi să simțim muzica voluptății şi toate bucuriile vieții, chiar şi cele mai tulburi, s"unifpartea exclusivă a sufleuïíuïï

Ce estejrumusețea dacă nu amprenta sufletului în materie? Corpul lui Venus din Milo are nevoie de carne pentru a ne încânta ochii şi înălța gândul? ^rumusețea femeii este imnul maternității;! forma dulce şi fdelicată a sânului ne aminteşte fără încetare prima însetare a buzelor^ j noastre; am dori să avem puterea de a-i înapoia în veşnice sărutări ceea) \ce eajie-a dăruit în suayç^efuzium.rüare atonei de carne sunt<im~nSi îndrăgostiți? Despuiate de adorabila lor poezie, ce ne-ar mai inspiïa boțurile elastice şi glandulare acoperite de o piele când brună, când albă, când trandafirie? Şi ce ar deveni fermecătoarele noastre emoții dacă mâna amantului, lipsită de tremur ar trebui să se înarmeze cu lupa fizicianului şi scalpelul anatomistului?

într-o fabulă ingenioasă, Apuleius povesteşte cum un experimentator neîndemânatic, seducând servitoarea unei vrăjitoare pentru a-şi procura o pomada pregătită de stăpâna ei, încercase să se transforme într-o pasăre şi nu reuşise decât să dobândească înfățişare unui măgar. I s-a,spus că pentru a-şi reiua prima forma, ar fi fost de ajuns să mănânce , trandafiri şi el crezu mai întâi că-i va fi foarte simplu s-o facă. Dar îşi dădu seama imediat că trandafirii nu sunt făcuți pentru măgari. De îndală-ce încerca să se apropie de o tufă de trandafiri, era alungat cu lovituri de baston, îndurând toate chinurile din lume; nu reuşi să se elibereze decât prin intervenția directa a divinității.

Apuleius a fost bănuit că e creştin, iar legenda măgarului de aur a fost interpretată ca o critică voalată a misterelor creştinismului. Doritori

să se înalțe ia cer, creştinii ar fi ignorat ştiința, cazând în robia unei credințe oarbe care le-a adus acuzația,cel puțin, în primele secole, că s-ar închina unui cap de măgar.

Sclavi ai unei austerități falale, nu se puteau apropia de frumusețile naturii,figurate prin trandafiri. Plăcerea, frumusețea, natura chîaFşi viața erau anatomizate de asprii şi ignoranții lor predicatori care mânau din urmă bietul măgar din Bethleem. Atunci evul mediu inventă *Românişi Trandafirului.* Atunci inițiații în ştiințele antichității, doritori să recucerească trandafirul fără a abjura crucea, reuniră cele două imagini, dându-le numele *dcRozacrucet* pentru ca trandafirul să fie crucea, iar crucea la rândul ei să poată imortaliza trandafirul.

Nu există adevărata plăcere, adevărată frumusețe şi adevărată \ dragoste decât pentru înțelepții care sunt cu adevărat creația propriei lor J́ v fericiri/Aceştia se abțin pentru a învăța folosu) cel bun şi,dacă se lipsesc de ceva, o fac pentru a-şi dobândi o nouă bucurie.

Care mizerie e mai deplorabilă decâl cea a sufletului şi cât sunt de plâns cei care şi-au sărăcit inima! Comparați sărăcia lui Homer cu bogăția lui Trimalchio şi spuneți care din ei *c* mai oropsit? Ce sunt bunurile care ne pervertesc si pe_care de fapt nu le posedăm niciodată Pentru _câ_suntoți^toț_umpul pe punctul de a le pierde saiFdelTÍe lăsa altora? La ce folosesc acestea dacă nu devin în mân^oăsS-^nîtrumenje\ rfeHițelepcffimrî La sporirea vieții animaic, la abrutizarea în sațietate~şi dezgust. Acesta este scopul existenței? Aspectul pozitiv al vieții? Nu, dimpotrivă, idealul cel mai fals si cel mai depravat? A-tijiza sufleul .pentru a-ți îngrSşa trupul e dcja^estulă nebunie^3àFa ucide şi sufletul , şi trupul pentru a lăsa într-o zi unui tânăr idiot o mare avere pe care s`o\`: "risipească cu amândouă mâinile în morişca primei curtezane apărute în | i cale nu e culmea demenței? Şi iată totuşi ce fac oamenii serioşi care-i! tratează pe filosofi şi pe poeți de visători.;

Ceea ce mi-aş dori, spunea Curius, nu e să am bogății, ci să comand celor care Ic au, iar sfântul Vincent de Paul[1], fără sa se gândească probabil la maxima lui Curius, i-a relevat toată grandoarea în profîtu! binefacerii. Care suveran a mai fondat atâtea spitale şi a mai dotat atâtea azile? Care Rothscbild ar fi găsit destule milioane pentru a o face? Bietul preotVincent de Paul a dorit, a vorbit şi bogățiile îÎ-^tu^upus

[1] Duhovnicul lui Lutiovic al XIV-lea, prelat de o înaltă ținută morală, a pledat pentm cei sărmani ducând el însuşi o viață austeră şi exemplară, (n. et!.).

Vincent de Paul posedă puterea de a crea şi transforma, voința ^jgrsèvèirènta şTînțeleapta>prijinitâpe~ceîemai sacre iegTliïe natuni. .învățați să vrețițeca ce Dumnezeu vreiTsi lot ceea ce voiți veți împlinii

Şi mai aflați ca prin contrarii se realizează numai contrariile: ~J j Cupiditatea este întotdeaună^ra^j^eÎziriteresul e întotdeauna bogațp tîrgoliul provoacă dispreţul /modestia atfage lauda) libertinajul : ucide placerea,^mperantapurilïca)sl·reïnnoieste bucuria. Veți obținu întotdeauna contrariu] aceeace doriți pe nedrep^şi veți primi însutit din i ț tot ceea ce sacrificați pentru dreptateJDaca vreți deci să recoltați în /stânga, semănați în dreapta; meditau asupra acestui sfat care are numai] aparența unui paradox şi care vă va face sâ întrezăriți unul din cele mai j [mari^ecrete) aleffiosòlíeToÏuItéTj

Vreți să atrageți, creați golul: Acesta se va umple în virtutea unei legi fizice arîaioage uneTTègi morale. Curenții impetuoşi caută adâncimile de necuprins. Apele sunt fiicele norilor şi ale munților şi se îndreaptă raereu^pre văi.'Şdevaratele bucurii vin de sus, am mai spus-o; dorința le atrage şi dorința este un abis)

j Nimicul atrage toiuîjşi iată de ceființele cele mai nedemne de iubire sunt câteodată cele mai iubite. Plenitudinea caută vidufjşi vidul absoarbe ^îèhitudinea. Animalele şi doicelc ştiu bine acest Tucru.

Pindar η-a iubit-o niciodată pe Sâpho şi Sapho s-a resemnai să îndure dispreţul lui Phaon. Un bărbat şi o femeie de geniu sunt frați, acuplarea lor ar fi un incest şi bărbatul care e numai bărbat nu va iubi niciodată o femeie cu barbă.

Se pare că Rousseau a bănuit toate acestea când s-a însurat cu o slujnica, o trupeşă stupidă şi lacomă. Dar π-a putut niciodată s-o facă să înțeleagă superioritatea intelectuală,, i ar el îi era evident inferior în grosolăniile existenței. în menajul lor. Thérèse era bărbatul şi Rousseau era femeia. Dar Rousseau era prea mândru pentru a accepta o asemenea poziție. Protestă împotriva menajului ducânduşi copii Ia orfelinat. Ridică astfel între el şi ea natura şi se expuse tuturor răzbunărilor unei mame.

Oameni de genit^ nu faceți copii! singurii voştri copii legitimi sunt cărțile voastre; şi nu vă însurați niciodată! singura soție vă este gloria! Păstrați-vă virilitatea pentru ea! şi chiar dacă o veți găsi pe Héloisa, nu vă expuneți pentru o femeie destinului lui Abélard!

Capitolul VIII

EFLUVIILE ASTRALE ŞI PROIECŢIILE MAGNETICE

Un Univers este un grup de globuri magnetice care se atrag şi se resping unele pe altele. Fiinţele produse de aceste globuri participă la magnetismul special care echilibrează magnetismul universal.

Oamenii lipsiţi de echilibra sunt magneţi dereglaţi sau excesivi pe care natura îi echilibrează unii prin alţii, până când defectul parţial al echilibrului produce distragerea.

Analiza spectrală a Iui Bunscn va ajuta ştiinţa să distingă specialitatea magneţilor şi să dea o raţiune ştiinţiifică vechilor intuiţii ale astrologiei judiciare. Diversele planete ale sistemului execîtă cu siguranţă o acţiune magnetică asupra globului nostru şi asupra diverselor organizări ale fiinţelor vii care-1 locuiesc.

Noi sorbim toate aromele cerului amestecate cu spiritul pământului, născute sub influenţa divrselor stele; fiecare dintre noi are o preferinţă pentru o forţa caracterizată printr-o formă, pentru un geniu şi pentru o culoare.

Pythonisa de la De!pi, aşezată pe un trepied, deasupra unei crăpături a pământului, aspira fluidul asrral prin părţile sexuale, se demenţializa sau cădea în somnambulism şi profera cuvinte fără înţeles care erau câteodată oracole. Toate naturile nervoase aplecate spre dezordinele patimilor seamănă Pythonîsei şi-1 aspiră pe Python adică spiritul malefic şi fataT al pământului, apoi proiectează cu forţă fluidul care le-a penetrat,

aspiră agoi cuforță egala fluidul vîtaJ al altor ființe pentru a-1 absorbi, exercitând rând pe rând puterea nefastă a *Jpttatoielui* şi a vampirului.

Dacă bolnavii atinşi de acest *aspir* şi respir vătămător le confundă cu o anumită putere şi doresc să-şi sporească ascensiunea şi proiecția, aceştia îşi manifestă dorințele prin ceremonii care se numesc invocații, farmece, devenind ceea ce altădată se numeau necromanți şi vrăjitori. __/ Orice apel la o inteligență necunoscută şi ciudată, a cărei existență (nu ne este demonstrată şi care are drept scop să se substituie rațiunii şi ; liberului nostru arbitru, poate fi considerat ca o sinucidere intelectuală, (căci este un ape] la nebume-.Λ

;Tot ceea ce voința lasă în voia forțelor misterioase, tot ceea ce "^ trezeşte în noi alte voci decât cea a conştiinței şi a^rațiunii aparține^/' ^alienării mintaleJ

, Orice viziune ține de domeniul visului fiind o ficțiune a demenței noastre, un nor al imaginației tteregîâte, aruncate în lumina astrală. ■ Suntem noi înşine, deghizați peniru ochii noştri, în fantome, în cadavre, j în demoni.. /

Nebunii, în cercul atracției şi proiecției lor magnetice, par să facă natura să deraieze: mobilele troznesc şi se deplasează, corpurile uşoare sunt atrase sau aruncate la distanță. Cercetătorii o ştiu bine, dar le e teamă s-o recunoască pentru că ştiința oficială η-a admis încă ideea că ființele umane sunt magneți şi că aceşti magneți pot fi dereglați şi falsificați. Abatele Vianney sau preotul Ü'Ars se credeau bântuiți de diavoli. Berbiguier din Terra Nova de Thyra se înarma cu ace lungi pentru a înțepa spiriduşii.

Or, punctul de sprijin se afla în rezistența pe care-o opune progresul dezordonat. în democrație, ceea ce face imposibilă organizarea unei armate este dorința fiecărui soldat de a fi general. La iezuiți nu există decât un general,

Ascultarea este gimnastica libertății şi pentru a ajunge să faci ceea ce ¥16ȷ^huȷ6 unOn^6Ŀɯɯ^ɯ11^^ɂ6£££6ΩU vlaŞNe'place sî slujim fantezia^ ÍmpDntjB^íà çTtre^u^sf^Sic înseamnă a exersa şi a

facețsăjriumfe rațiunea şi voință?)

Contrariile se afirmă şi se confirmă prin contrarii. A privi în stânga când vrei să mergi în drearjta, înseamnă disimulare şi prudență; dar a pune în talgerul din stânga al unei balanțe o greutate pentru a ridica

talgerul din dreapla înseamnă a cunoaşte

_, întlihamică, rezistenţa determină cantîtatead^forţă;"3ăr nu există"} / rezisienţă care să nu fie învinsă prin persistenţa efortului şi a mişcării: / \, ajăroade^oarecele_cabiui_şi picădira de apă străpunge stânca/

EfortujjeînnoU în fiecare zi sporeşte şi conservă forţa, chiar dacă acţiunea se apucă unui lucru indiferent în sine, smintit sau ridicol. A luneca prin degete mărgelele unor mătănii,repetând de două, trei sute de ori: ^Slavă ţie, Mărie!" pare o ocupaţie puţin serioasă. Ei bine! dacă o călugăriţă s-ar culca fără să-şi spună rugăciunea, s-ar trezi a doua zi dimineaţă disperată, nemaiavând curajul sâ~şi rostească rugăciunea de dimineaţă şi ascultând distrată slujba. De aceea superiorii lor ie repetă neîncetat să nu fie neglijente în lucrurile mărunte.

Cărţile de ghicit şi ritualurile magice sunt pline de prescripţii minuţioase şi în aparenţă ridicole:

Sase mănânce zece sau douăzeci de zile alimente fără sare, să se doarmă sprijinit în cot, să se jertfească un cocoş hegru la miezul nopţii, la o răspântie, în mijlocul pădurii, să se ia din cimitir o mână de ţărână de pe un mormânt proaspăt etc. etc; îmbrăcatul în haine bizare şi rostirea unor lungi şi încâlcite conjuraţii. Autorii acestor lucrări voiau să-şi bală joc de cititorii lor? Le dezvăluiau secrete veritabile? Nu, nu-şi băteau joc. învăţăturile lor erau serioase/Scopul lor era de a t ji adepţilor şi de ale da conştiinţa unei(foÎţe supíímentarè^aro'exista i l îndată £[J]e~cÎelJÎTrre|Xsporirîd prin perseverenţa eforturilor *j* Numai că se poate întâmpla, prin legea reacţiei contrariilor, sa-l invoci pe diavol ragându-ie obstinat lui Dumnezeu şi, după conjuraţii satanice, să-i auzi pe îngeri plângând. Tot infernul dansa în clinchet de clopoţei când sfântul Anton îşi rostea psalmii şi paradisul părea să renască în faţa vrăjilor marelui Albert sau Merlin.

Ceremoniile în sine nu înseamnă mare lucru, totul depindeide,*aspm* "mUEtej consacrate printr-o îndelungatăjolosinţă, ne pun in ^corrtacTcu vii si cu morţii, iarfYointa π oastriíí Intrată în marii curenţi, se "poate înarma cu toate efluviile)O slujnică practicantă poate, la un moment dat, sădispunTde toată puterea, chiar temporală a Bisericii, susţinută de armata Franţei, aşa cum s-a văzut în timpul botezului şj al răpirii evreului Mortara. Toate civilizaţiile Europei din secolul al XIX-lea au protestat Împotriva acestui act şi J-au suportat pentru că o

slujnică bigotă 1-a dorit. Dar pământul îi trimitea acestei fete emanațiile spectrale seculare ale sfântului Dominic şi ale lui Torquemada; sfântul .Ghislieri se ruga pentru ea. Umbra marelui rege, revoc atorul Edictului din Nantes,îi făcea un semn de aprobare şi toată lumea clericală era gala s-o susțină.

Ioana d'Arc, care a fost arsă ca vrăjitoare, atrăsese, într-adevăr în ea spiritul Franței eroice, răspândindu-1 miraculos, electrizând armata şi punându-i pe fugă pe englezi. Un papă a reabilitat-o; e puțin, ar fi trebuit canonizata. Dacă această femeie'Îftiaumațur^nu era o vrăjitoare, era evident o sfântă. Dar ce este un vrăjitor, la urma urmei? Este un thaumaturg nerecunoscut de papă.

ifMrăcoîelfeisunt, dacă îmi îngăduiți această expresie,extravaganțele naturii produse de exaltarea omului. Ele se manifestă în virtutea acelorași legi. Ori ce personaj foarte popular ar putea face miracole, şi chiar Iυ face fără să vrea. Din vremea în care Franța îşi adora regii, regii Franței vindecau de scrofule, iar în zilele noastre, marea popularitate a acelor soldați pitoreşti şi barbari, numiți zuavi, a dezvoltat la un zuav, numit Jacob, facultatea de a vindeca prin voce şi privire. Se spune că acest zuav şi-a părăsit trupa pentru a trece la grenadieri si suntem aproape siguri că grenadierul Jacob nu va mai avea puterea care aparținuse exclusiv zuavului.

Din vremea druizilor, existau în Galia, femei thaumaturgi numite elfi si zâne. Pentru druizi acestea erau sfinte; pentru creştini erau vrăjitoare. Joseph Balsamo, pe care discipolii tî numeau divinul Cagliostro, a fost condamnat la Roma ca eretic şi vrăjitor pentru că făcuse predicții şi miracole fără autorizația capului Bisericii. Or, aici inchizitorii aveau dreptate, pentru ca numai Biserica romană posedă (monopolul înaltei Magii şi â ceremoniilor éíÏcacçï "Cu^^şTs^ ea î fermeca demonii; cu ^in_Fşî^Kț)Îl invocă pe Dumnezeu şi-f obligă sa j devină vizibil şi paîpabil pe pământ;(cu uiejjoferă sănătatea[1] şi iertarea.

Ea face chiar mai mult: crează preoți şi regi.

Numai ea singură înțelege şi face să se înțeleagă de ce regii tripului regat magicj^ei tre ijnaS) ghidați de steauaarzàndi au venit să-i ofere

ι în Îeagitn/ĂiÎrubcare fascinează ochiul şi cucereşte inimile., care urcă ascetismul la cap şi &iruinare conservă cadavrele si facepairjabilâfcMriUn fel, dogma nemuririi lăsându-ne să întrezărim » inviolahiUtatea şi ηBβIíBΓ^ĩï înjnparte.

Capitolul IX

SACRIFICIUL MAGIC

Să vorbim, mai întâi, la modul general, despre sacrificiu.

'Ce este sacrificiul "^Sacrificiul este realizarea devotamentului.

Este înlocuirea^novaш^^cufcnjnocenfcîn opera voluntarăde

compensația printr-o injustiție generoasă a celui drept care suportă pedeapsa nedreptății lașe a rebelului care a uzurpat plăcerea.

Este cumpătarea celui înțelept care_conțrabalansează în viața universală orgiile celor smintiți J

Iată ce este sacrificiul în realitate, iată mai ales ce ar trebui el să fie.

în lumea antică, sacrificiul era rareori voluntar. Omul vinovat destina atunci suphciului ceea ce i se părea a fi cucerirea sau proprietatea lui.

Or, magia neagră este continuarea ocultă a riturilor proscrise ale lumii vechi. Imolarea este fundamentul misterelor nigromanției iar farmecele sunt sacrificii magice în care magnetismul răului se substituie rugului sau cuțitului. în religie credința salvează; în magia neagră credința ucide!

Am explicat deja că magia neagră este religia morții, Ajmuri în Jocul altuia, acesta este sacrificiul sublim) A ucide un altul pentru a scăpa de moarte, iată sacrificiul nelegiuit. A consimți la uciderea unui inocent pentru a ne asigura ispășirea greșelilor noastre ar fi cea din urmă și cea mai de neiertat dintre lașități dacă ofranda victimei nu este voluntară și

dacă nu avea dreptul să se ofere ca superioară nouă şi absolut stăpână pe ea însăşil Pentru răscumpărarea omului a fost nevoie de sacrificiu^

Noi vorbim aici de o credinţă consacrată prin mai multe secole de adoraţie şi prin adeziunea milioanelor de oameni şi, pentru că am emis odată ideea că verbul colectiv şi perseverent crează ceea ce afirmă, putem spune că, într-adevăr, aşa este.

Or, sacrificiul crucii se reînnoieşte şi se perpetuează în cel de pe jlătăjiîiiunde se poate arăta şi mai înfricoşător credinciosului. Dumnezeul-victimă se află acolo, fără forma unui on^mutşi j)asÎYUd1iruit cui vrèà) să-1 ia, fără rezistenţa în faţa celui care ar vrea să-1 batjocorească, întruchipat într-^osti^albă'şi fragilă) El_ap_are la chemarea unui preot nemernic şi nu protestează dacă e amestecat cu riturile cele mai necurate. înainte de creştinism strigoaîcele mâncau din carnea copiilor sugrumaţi; acum ele se mulţumesc cuisfânta ostieĂ

Nu se ştie ce putere supraumană a răutăţii obţin bigoţii abuzând de sacramente. Nimic nu este mai otrăvitor decât un scandalagiu care_se împărtăşeşte »Are nărav la beţie) se spune despre un bărbat care-şi bate nevasta când e beat. L-am auzit într-o zi pe un pretins catolic spunând că are nărav la sfintele daruri. Se pare că în gura anumitor fraţi întru credinţa creştină se operează o a doua tran substanţiali ta te. Li se pune pe limbă darul lui Dumnezeu şi ei îl înghit de fapt pe diavol.

*(*Ostia catoîicăjeste un lucru cu adevărat formidabil. Ea conţine cerul \ şi infernul, căci este magnetizată de magnetismul secolelor şi al mulţimilor, magnetism al binelui când te apropii de ea cu adevărata credinţă; magnetism concentrat al răului când folosinţa ei este necinstită. De aceea, nimic nu este mai căutat şi considerat mai puternic în împlinirea blestemelor decât ostia sfinţită de preoţi legitimi, dar deturnată de la pioasa ei destinaţie printr-un sacrilegiu hoţesc.

Ajungem acum în plină oroare a magiei negre şi nimeni nu ne poate bănui că, denunţându-le, am încuraja abominabilele practici.

Gilles de Laval, semîor de Retz$_f$ într-o capelă secretă a castelului său din Machecoul, asista Ia celebrarea liturghiei negre, săvârşită de un iacobin apostat. Când se înălţau sfintele daruri, se zugrama un copil şi mareşalul se împărtăşea, muind o fărâmă de ostie ш sângele victimei.

Autorul căiţii de vrăji a lui Honorius recomanda ca faptele de magie neagră să fie săvârşite de un preot. Cele mai reuşite ceremonii, după

părerea lui, pentru al invoca pe diavol, sunt cele ale cultului catoJi^şj, într-adevăr, după mărturisirile părintelui Ventura, djayoîul s-a născut din operele aceşiyj cult. într-o scrisoare adresată Iui Gougenot Des Mousseaux şi publicată de acesta din urmă pe prima pagină a uneia dintre cele mai importante opere ale sale, savantul nu se temea să afirme că diavolul este nebunul religiei cato]ïcèj(cel puţin aşa cum o înţelegea, părintele Ventura), lata propriile lui expresii.

„Satana, a spus Voltaire, este creştinismul; nu există diavol, nu există nici creştinism."

„Se poate deci spune că cea mai mare victorie a Satanei este de a fi reuşit să fie negat,"

T,A demonstra existenţa Satanei înseamnă a restabili una din jdogmele fundamentale care servesc de temei creştinismului şi fără de j care acesta nu este decât vorbă goală." (Scrisoarea părintelui Ventura / adresată Cavalerului Gougenot Des Mousseaux şi publicata pe prima i pagină a cărţii *Magia în secolul al XIX-]ea).*

Astfel,după ce lui Proudhon nu i-a fost leamă să spună: „Dumnezeu întruchipează răul", un preot care trece drept instruit completează gândirea ateului spunând: „Creştinismul îl întruchipează pe Satana. Şi-o spune cu deplină candoare, crezând că apără religia pe care o calomniază într-o asemenea înfricoşătoare manieră; într-atât a copleşit simonia şi interesele materiale pe anumiţi membri ai clerului creştinismului negru, cel al lui Gtlles de Lava! şi al cărţii de vrăji a Iui Honorius. Şi totuşi acelaşi preot spunea papei: „Să nu compromitem regatul cemhjjjjentru o movilă de pământ". Părintele Ventura era personal un om cinstit şi adevăratul cre^un^nvi>g£-uiggrrp_ej)reotul şi pe călugărul din el.

^oncéntra asupra unui punct còlrve^ïïpsi(|^galieW^Dln ^^} aspiraţiile spre b irit? înseamnă a avea destulă credinţă pentru a-l reali/ape ^Dumnezeu în acest semn .^ată miracolul permanent care se împlineşte în fiecare zTpe altarele adevăratului creştinism.

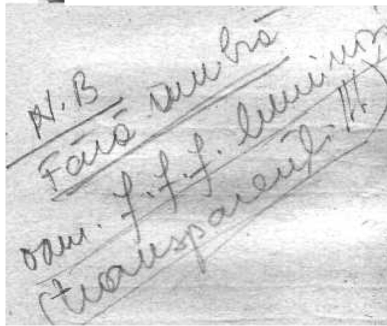
(jjcelaşi seim) profanat şi consacrat răului, manieră şi dacă;cel drcp'faoate spune după comuniune; nu sunt eu cel ficafe ttaiescÎpîîsus Rristos trăieşte în mine sau,cu alic cuvinte: eu i u sunt Iis^Tíristog^un^^mnezeuj în acelaşi sunt acelaşi comuniantol necinstit poate spune cu aceeaşi certitudine şi adevăr: cu nu sunt eu, eu sunt Satana,

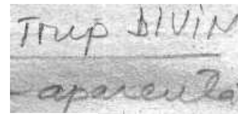

A-1 crea pe Satana si a deveni Satana, acesta este marele arcan al magiei negre pe care vrăjitorii complici ai cardinalului de Retz credeau c-o săvârşesc pentru el şi, până la un punct, chiar o săvârşeau, rostind liturghia diavolului.

S-ar fi expus omul vreodată să-1 creeze pe diavol dacă n-ar fi avut curajul sa-1 creeze pe Dumnezeu dându-i un trup" N am spus noi că un ^Jumnezeu corporaf)]roiectează̆jti mod necesagpumbrCşi că această umbră e Satana? Da, am spus-o şi no vom nega niciodată. Dar dacă pul iui Dumnezeu ar fi fictiv: umbra lui nici ea n-ar putea fi reală, *j* Trupul divin`riu ustc decât o aparență/ un văl):un nor:; lisus 1-a t prin credința.\Să adorăm luminaşi să mTofenm realitate umbrei pe ntra ca nu în ea se află £biecta]_credințej Л oaștrc ÎNaturaavrutsivrea ca pe pâmâiruâexisterntotdeauria^ religie^eligia răsăr^, jnfloreşte) şi ^e dezvoltă în шлј^ i^a este fructu] aspirați i lor_ şi al dorințelor £ (Ț)

dorința Iui de bine veşnic şi mai ales rațiunea lui vinde la Dumnezeu!

\rL·l

^lrebuiei0irijată^c suverana ratiune^Dar aspirații Le. omului spreinfimt.

Capitolul X

INVOCAȚIILE

Numai rațiunea, dă dreptul la libertate`.ÍLibertatea şi raliu ne ai cele două mărțr şifesențiale privilegiï,ale omului, suni atât de strâns legate încât nu se poate abjura una fără a se renunța la exercitarea celeilalte. Libertatea doreşte triumful rațiuni^ iar rațiunea cerejmperios Uoւաայ^ libnătii ..Rațiunea şi libertatea sunt pentru om mai mult dccârviațaji E frumos să mori pentru libertate, dar e sublim să fii un martir al rațiunii`,, pentru că^ajiunea şi libertatea sunt esența chiar a imortalității sufletului)

Dumnezeu)însuşi este rațiunea liberă a tot ceea ce există;

Diavolul, dimpotrivă, este nesăbuința fatală.

A abjura rațiunea sau libertatea înseamnă a-1 nega pe Dumnezeu. <À`face apel la nesăbmnj|Bisau(Îa fațaiita^lînseamnă a-1 invoca pe diavol. Am spus ca diavolul existaşi că e de o mie de ori mai oribil şi mai nemilos decât ni-1 înfățişează legendele, chiar cele mai negre. Pentru noi şi pentru ratiune,el nu este numai frumosul înger căzut al lui Milion, nici fulgurantul Lucifer târând în noapte aureola lui de stea căzătoare. Aceste fabule titaneşti sunt lipsite de pietate. Adevăratul diavol este cel din sculpturile catedralelor noastre şi cel imaginat de pictorii naivi din cărțile gotice. Forma lui esențial hibridă este sinteza tuturor coşmarelor: hidos, diform, grotesc; înlănțuitul care înlănțuie. Ochii lui sunt răspândiți pe tot trupul, în afară de cap; are fețe pe pântec, la genunchi şi în dosul trupului imund. îl afli pretutindeni pe unde pătrunde nebuniasi târâie după el chinurile infernului.

Nu ^vorbeşjte el însuşi, dar prin el vorbesc toate viciile noastre; ventrilocul mâncăilor, Pythonul femeilor pierdute. Vocea lui e când impetuoasă cu vârtejul, când insinuantă ca un şuier uşor. pentru a vorbi) creierelor noastre tulburate, îşi vâră limba despicata în urechea noastră şi pentru a ne înmuia inimile îşi face coada săgeată. Ne ucide raţiunea, ne otrăveşte libertatea inimii şi o face mereu, Cară răgaz şi fără milă,pentra că £l nu este o gersoanăj ci jTforţă oarbă^) e^blestematÎ^ar cu nojj e . păcătos, dar fnjioî) Singuri suntem responsabili de răul care ni-1 face ■ ţ pentru că el nu are nici libertate, nici raţiune.

Diavolul este bestia; sfântul Ioan a repetat-o de nenumărate ori în Apocalipsă; dar cum sa înţelegi Apocalipsa,dacă nu posezi cheile sfintei .al

(CHnvocaţiŞestfi deci o chemare adresată bestiei şi numai bestia îi ; poate răspunde. Să mai adăugăm că pentru a face să apară bestia, ea j Uebuie creată mai întâi în sinea noastră, apoi proiectată în afară. Acesta ; este secretul tuturor cărţilor de vrăji, secret care η-a fost dezvăluit de \ vechii maeştri decât într-un mod voalat.

Pentru a-1 vedea pe diavol trebuie să te deghizezi în diavol, apoi să j te priveşti într-o oglindă, iată întreg arcanul în toată simplitatea lui şi care η poate fi spus şi unui copil. Să adăugăm pentru adulţi că în misterul u ■ vrăjitorilor, grimasa diabolică se imprimă în suflet prin mediatorul astral, j | iar oglinda este întunericul exterior însufleţit de vârtej.

Orice invocaţie ar fi zadarnică dacă vrăjitorul n-ar începe prin a-şi damna sufletul, sacrificând pentru totdeauna libertatea şi raţiunea. E uşor de înţeles .Pentru a crea în noi bestiàj trebuie ucis omul^iată ce reprerintă sacrificiul prealabil al unui copii sau, mai multj^profanareaosüèi} Omul care se decide să facă o invocaţie este un neajutorat pe care raţiunea îl deranjează, dorind să-şi sporească apetitul bestial pentru a crea o vatră magnetică înzestrată cu o influenţă fatală. El vrea să devjnăjînsăşî neşăbuinţaji fatalitatea, să fie un magnet dereglat şi rău pentru a atrage spre el viciiîelsi aurul care le alimentează! Este cea mai înfricoşătoare crimă pe care mintea o poate concepe. Este un viol al naturii. Sfidarea directă şi absolută aruncată divinităţii. Din fericire, este şi opera cea mai înspăimântător de dificilă; majoritatea celor care au încercat au eşuat în săvârşirea ei. Dacă un om destul de puternic şi de pervers îl invocă pe

diavol în condițiile dorite, diavolul se va realiza, iar Dumnezeu va fi înfrânt; natura îngrozită va suferi despotismul răuiui.

Se spune că un om ar fi săvârşit această operă odată şi că ar fi devenit papă. Se mai spune de asemenea că pe patul de moarte, confesându-se, a mărturisit că a prins toată Biserica într-o rețea de magie neagră. Sigur este că acest papa era savant ca Faust şi că ar fi autorul unor minunate invenții. Am mai vorbit despre el în alte lucrări ale noastre. Dar-ceea ce, conform chiar legendei, probează că£l nu 1-a invocat niciodată . pe diavol, adică η-a fost diavolul, este faptul că s-a căit. Diavolul nu se căieşte niciodată.

Oamenii suni medioeri^pentru că sunt mereu incompleți. Oamenii cinstiți fac adesea răul, iar sceleraţii scapă, uitându-1 uneori, ajungând chiar să dorească binele. Or ^păcatele împotriva lui Dumnezeu slăbesc în_pm forța lui Dumnezeu, {ar păcatele împotriva diavolului!, adic% (tjori nta de bine) şi jfefap te bunei i ri ta forțel e d i a v ol u 1 ui I Pentru aexercita\ sus sau jos, la dreapta sau la stânga, o putere excepțională trebuie să fii'.' ^jin om complet. J

Teama şi remuşcările criminalilor suntdouălucruri care vin dinspre partea_binelui şi prin ele se trădează. Pentru a reuşi în răift trebuie să fii LibsoluLriiu.Mandrinîşî spovedea tovarăşii de hoții şi le impunea drept I penitență uciderea unui copil sau a unei femei dacă mărturiseau că J simțiseră vreodată un tremur de milă. Nero avea si el o parte bună, era artist, ceea ce 1-a pierdut. S-a retras şi s-a sinucis pentru că fusese disprețuit ca muzician. Dacă n-ar fi fost decât împărat ar fi ars Roma de două ori decât să cedeze ícocul senatului şi lui Vindex; poporul ar fi fost de partea lui, el l-ar fi acoperit cu aur, iar pretorienii l-ar mai fi aclamat încă o data. Sinuciderea lui Nero η-a fost decât o cochetărie de artist.

A reuşi să devină Satana ar fi pentru perversitatea omului un succes incomplet dacă n-ar reuşi, în acelaşi timp, să devină nemuritor. Prometeu a suferit degeaba pe stânca lui, el ştia eâ într-o zi lanțul se va rupe şi că-1 va detrona pe Jupiter; dar ca să iii Prometeu trebuie să fi furat focul din cer,iar noi nu suntem acum decât în focul infernului!

Nu, visul Satanei nu este cel al lui Frometeu. Dacă un înger rebel ar fi reuşit să fure(focul din cerjadică^creitul divin at vieţib acesta ar fi devenit_Dumnezeu. Numai omul este destul de nesăbuit şi destul de mărginit pentru a crede în posibilul unei dogme de acest gen. Să faci ca

un lucru să fie şi să nu fie în acelaşi timp, ca iimbra să fie lumina, ca moartea să fie viaţă,ca minciunii sa fie adevăr şKncantul sa fie totul. Astfel, nebunul furios care ar vrea sa realizeze absolutul în râu, ar reuşi în sfârşit, asemenea acelui alchimist imprudent, sa producă o explozie formidabilă şi să se îngroape sub ruinele laboratorului sau smintit.

O moarte instantanee este re/u Halul invocaţiilor infernali ttebuie să mărturisim că ea este meritată din plin. Nu se ajunge nepedepsit până la limitele extreme ale nebuniei ţtxistă anumite exces5)pe care natura nu le suportă. Am văzut adesea somnambuli morţi pe loc pentru că au fost treziţi brusc şi exaltaţi care, atingând un punct limită, şi-au provocat moartea. Dar la ce bun aceste ameninţări retrospective? Cine se mai gândeşte în secolul nostru să mai facă invocaţii după cărţile de vrăji? Nu avem ce răspunde la o asemenea întrebare. Dacă am spune ceea ce ştiip, poate că nimeni nu ne^ar crede!

Se invocă magnetismul răului altfel decât după riturile lumii antice. Am spus în capitolul precedent că o liturghie profanată de intenţii criminale devine o sfidare adresată lui Dumnezeu^şi un atentat al omului împotriva propriei conştiinţe, Oracolele cerute, fie în vârtejul halucinaţiilor, fie în mişcarea ronvulsivă a lucrurilor inerte, maghatizate îa întâmplare, sunt de asemenea invocaţii infernale pentru că sunt acte care tind să subordoneze fatalităţii libertatea şi raţiunea. Este adevărat că operatorii acestor acte de magie neagră sunt aproape întotdeauna inocenţi prin ignoranţă. Fac, e adevărat, apel la bestie, dar nu pe această bestie feroce vor ei so supună lăcomiei lor. Cer numai câteva sfiituri acestei bestiijîtupide pentru a le servi de auxiîiare propriei stupidităţi.

(in magia lm^m^^tiinţaTrivocâ^îIor)esteÎJÎrta de a măgnetîza) curenţii luminii astrale şi de a-i dirija după voinţa) Aceasta era ştiinţa lui Zoroastru iii a regelui Solomonjdacă ar fi să credem vechile tradiţii, dar pentru a face ceea ce făceau;Zoroastru şi Sulomoiîitrebuie^să^avem fittîeîepciunea lui Solomon si ştiinţa lui Zoroastru?\

Pentru ^fdirijaji '§_ stăpâni magnetismul binelui) trebuie să Fii c^ ţ'inaTbun dintre oameni Pentru a activa.sia precipita Vârtejul răului, trebuie să fii cel mai rău, Catolicii sinceri nu se îndoiesc că rugăciunea unui biet călugăr poate schimba inima regilor şi clătina destinele imperiilor. Departe de noi de a dispreţui această credinţă, noi care

admitem viața colectivă

Înainte de recentele descoperiri ale științei, fenomenele de electricitate şi magnetism erau atribuite spiritelor răspândite în aer şi adeptul care reuşea să influențeze curenții magnetici credea că poate comanda spiritelor. Dar curenții magnetici fiind forțe fatale,pentru a-i dirija şi echilibra, trebuie să fii tu însuți un centru perfect de echilibru şi acest. lucru le lipseşte majorității temerarilor exorcişti.

Aşa s-a întâmplat câ au fost adesea trăzniți de fluidul imponderabil pe care-1 sustrăgeau cu violență, fără a-1 putea neutraliza. Aşa au ajuns la concluzia că, pentru^ a domni asupra spiritelor, le lipsea: un lucru indispensabil:(melul lui Salomon/}

Numai cîUneTuTiui Solomon se află,,spune legenda, în degetul, monarhului,, iar trupul lui e închis într-o piatră care rm se va deschide î^decât în /iua judecățiijte apoiT]

Legenda e adevărată ca aproape toate legendele; trebuie numai înțeleasă.________________„ ______ .___„

(Ce reprezintă un ineljjlnelul este capătul unui lanț) çercuPde care se pot lega şi alte cercuri.

Copiii sacerdoțiului au purtat întotdeauna inele, în semn de dominare asupra cercului şi a lanțului de credincioşi.

în zilele noastre încă, se mai da prelaților învestitura prin inel, iar la ceremonia nunții, soțul dă soției un inel binecuvântat şi consacrat de Biserică pentru a o face stăpâna şi diriguitoarea intereselor casei sate şi *KJL* cercului de servitori.

J Inelul pontifical şi inelul nupțial ierarhic consacrate şi conferite} reprezintă deci realizarea unei puten;[1]

Daryuna este puterea publica şi socială,*! alta puterea filosofică, ocultă,`plină de har.

Solomon`,trece drept suveranul pontif al religiei înțelepților şi în această calitate s-a bucurat de suverana putere a sacerdoțiului ocult pentru că£el poseda, se spune, ştiința universala; realizând promisiunea marelui şarpe; S,Veți fi asemenea/fiilor şi veți cunoaşte binele şi rău!.']

Se spune că Solomon ar fi scris Eclesiaştul, cea mai puternică dintre toate operele sale, după ce le-a adorat pe Astarteea şi pe^Chamos, divinitățile femeilor nelegiuite. Aşa şi-a de săvârşit ştiința şi a'descoperit `)

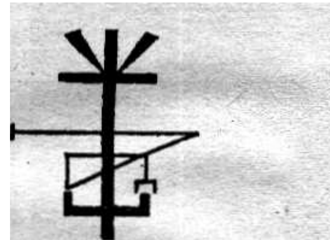
înainte de moarte virtutea magică a inelului`. `Să-l fi luat oare cu el în pământ? O altă legendă ne permite să ne îndoim. Se spune ca regina din Saba") studiind atentă inelul şi-a făcut în secret unul la fel pe care, în' timpul somnului regelui, 1-a schimbat. Ea le-a dus supuşilor săi adevăratul inel al lui Solomon^ăsit mai târziu de Zoroastruj

Era un inel constelat, compus din şapte metale şi purtând semnătura a **'şapte** genii, cu o piatră de magnet încrustată pe care se afla gravată pe o parte imaginea pecetei obişnuite a lui Solomon, pe cealaltă pecetea magică.

Cititorii lucrărilor noastre vor înțelege această alegorie.

Pece
tea obişnuită a lui Solomon

Pecetea magică a lui Solomon

Capitolul XI ARCANELE INELULUI L,un SOLGMON

Să căutăm în mormântul lui Solomon, adicâ în criptele filosofiei oculte nu inelul acestuia, *K* ştiinţasa^,

Gu'ajutoru^uÎnteÎfei al unci^Vomţe plină de perseverentei vom reuşi sa intrăm în stăpânirea supremului arcattjal înţelepciunii care esie libera dominaţie a mişcării echitîhrale. Ne vom puica procura atunci şi inelul comandându lïa un bijutier căruia nu avem de ce să-i cerem să păstreze „secretul. Neştiind ce face nu-1 va putea împărtăşi şi altora.

încorporaţi într-o cantitate mică de aur dublul acesteia în argir* la orele soarelui şi ale lunii; adăugaţi de trei ori cupru foarte curat, de patru ori alamă, de cinci ori fier, de şase ori mercur şi de şapte ori phimb. Amestecaţi totul la orele care corespund metalelor; faceţi un inel a cărei î parte circulară să fie aplatizată pentru a grava ^leva caractere.

Aplicaţi inelului o montură pătrată conţinând o piatră de magnet :^oşu, încastrată într-un dublu inel de aur.

Gravaţi pe piatră deasupra şi dedesubt, dubla pecete a lui Solomon.

Gravaţi pe inel semnele oculte ale celor şapte planete, aşa cum sunt reprezentate în arhidoxurik magice ale lui Parcelsus' sau în filosofia ocultă a lui Agrippa[2], Magnetizaţi puternic inelul consacrSndu-1 în

_ H.Ctirnelius Agrippa, P.1909;in08.(Notaetlitotu!«i)
un-K (itl.)

fiecare zi timp de o săptămână prin ceremoniile consemnate în ritualul nostru, fără să neglijaţi nici culoarea veşmintelor, nici parfumurile speciale, nici prezenţa animalelor fluidice, nici acele rugăciuni deosebite care vor trebui să preceadă'întotdeauna rugăciunea celor patru magi, marcată în ritualul nostra.'

înveliţi apoi inelul într-o fâşie de mătase şi, după ce l-aţi parfumat, purtaţi-l.

i O monedă rotundă de metal sau un talisman pregătit în acelaşi fel ţ^vor avea tot atâtea virtuţi ca şi inelul.

Un lucru astfel pregătit este asemenea unui rezervor de energie, Un reflector magnetic ce arputea fi foarte u l i i jdar niciodată necesar.

. Am spus în altă parte că vechile ritualuri şi-au pierdut eficacitatea de la apariţia creştinismului în lume.

Religia creştină .şi catolică este într-adevăr fiica legitimă a lui-jlişus^ LffggJg magilor^'t^tuTkil·'nu este altceva decât înalta magie supusă legilor ierarhiei care-i sunt indispensabile pentru a i i rezonabila si eficace.. %

(^sirjmji tunică binecuvântată purtata de o persoană cu adevărat ^creşţmăeste un talisman mai invincibil decât inelul şi panl^cíüTIui „Jîolomon.

Iisus Hristos, omul-Dumnezeu, atât de umil, zicea vorbind despre el \ însuşi: „Regina din Saba a venit din îndepărtatul Orient pentru a-1 vedea 1 şi a-1 asculta pe Solomon, şi aici se află cineva care-1 întrece pe

JS

Necromanţii invocă morţii, vrăjitoruî invocă pe diavol'şi tremură, dar preotul catolic nu tremura invocându-J pe Dumnezeu cel viu!

Ce însemnătate ar mai putea avea toate talismanele ştiinţei antice pe lângăioştia simţită?)

Lăsaţi rămăşiţele lui. Salomon să doarmă în pace în mormântui ior de piatră, cu inelul care s-ar mai putea afla pe unul din degetele descărnate fîjsus Hristos areînviat,el e viu)Luaţi unul din acele inele de argint care se vând 1» uşa bisericilor, purtând imaginea celui crucificat, împreună cu zece boabe de mătănii. Dacă sunteţi demn să Ie purtaţi, vor fi mai eficace în mâna voastră decât adevăratul inel al lui Solomon.

[1] „Ritualul înaftei Magii", lucrare în curs de apariţie la editura noastră (ti. ed,),

Riturile magice şi practicile minuţioase sunt totul pentru ignoranţi şi superstiţioşi, ceea ce ne aminteşte fără sâ vrem o întâmplare foarte cunoscută pe care o Vom relata în câteva cuvinte pentru că locul ei este aici.

Doi călugări intră într-o colibă lăsata în grija a doi copii. Ei cer să fie primiţi să se odihnească şi să cineze dacă se poate. Copiii le răspund că n-au nimic şi nu le pot da nimic.

— Ei bine, le spune unul dintre călugări, iată focul; luaţi o oală puneţi în ea puţină apă şi ne vom face noi mâncarea. — Cu ce? — Cu piatra aceasta, i-a răspuns şiret călugărul, adunând de jos o bucăţică de silex. Nu ştiţi o^re, copiii mei, că discipolii sfântului Francisc deţineau secretul supei de piatră?

Supă de piatră? Ce minune pentru copii! Li se promite că vor gusta şi ei şi că le va plăcea foarte mult. Repede, pregătesc oala, toarnă apa, aţâţă focul şi aşează cu multă grijă piatra în apă. — Foarte bine, îi aprobă călugărul. Acum adăugaţi puţină sare şi câteva legume; uitaţi, sunt destule în grădină. Ce ar fi dacă i-am mai adăuga şi puţină slănină afumată? supa va frşi mai bună! Copiii aşezaţi pe vine în faţa vetrei privesc muţi de uimire. Oala fierbe, gata! Tăiaţi pâine şi aduceţi strachina. Hm! Ce mireasmă! Lăsaţi pâinea să se înmoaie. Piatra, înveliţi-o cu grijă, v-o lăsăm s-o mai aveţi şi altădată; ea nu se uzează niciodată, vă poate fi mereu de folos! Acum gustaţi supa! Ei bine, ce părere aveţi? — Oh! E minunată! răspund copiii bătând din palme. Era, într-adevăr, o supă foarte bună de varză cu slănină pe care copiii n-ar fi ştiut niciodată s-o pregătească pentru oaspeţii lor dacă n-ar fi fost piatra[1].

Riturile magice şi practicile religioase sunt asemenea pietrei călugărilor. Folosesc numai ca pretext şi ocazie practicii virtuţilor care numai ele sunt indispensabile vieţii morale ale omului. N-ar fi cinat călugării fără piatră? Avea ea vreo putere? — Da, dar numai în imaginaţia copiilor atrasă în joc prin abilitatea călugărilor

Spunem toate acestea fără a blama sau ofensa pe cineva. Călugării au dat dovadă de spirit, fără să fie nişte mincinoşi. N-au făcut decât să-i ajute pe copii să facă o faptă bună şi sâ-i uimească. Au împărţit cu ei o

[1] Aceasta legendă este admirabil povestită de V. Voiculescu în nuvela sa „Ciorba de bolovan", (n. etl.)

supă bună şi acestea fiind zise, sfătuim pe cei cărora le e foame şi pentru care supa de varză este ceva foarte greu de pregătit sau poate prea simplu să gătească supă de pietricele.

Să ne înțelegem bine! Noi nu susținem că semnele şi riturile ar fi o mare mistificare. Aşa ar fi dacă oamenii n-ar avea nevoie de ele. Dar trebuie să ținem cont de faptul că nu toate inteligențele sunt egale. Copiilor li s-au povestit întotdeauna basme şi li se vor povesti atât timp cât vor exista doici şi mame. Pe copii îi salvează credința. Imaginați-vă un copil de şapte ani care ar spune: „Nu vreau să accept lu'mic din ceea ce nu înțeleg;" Ce l-am mai putea învăța pe acest mic monstru? Acceptă mai întâi totul prin încredințarea maeştrilor tăi.pui de om, apoi studiază şi dacă nu eşti prost, vei înțelege.

l'" É nevoie de fabule pentru copii, e nevoie de fabule şi ceremonii Ipentru popor; oamenii în slăbiciunea lor au nevoie de sprijin. Fericit cel ce posedă inelul lui Solomon, dar mai fericit cel care egalează sau chiar depăşeşte pe Solomon în ştiință şi înțelepciune țără să aibă nevoie de Vjnelullui!

*

Capitolul XII

TERIBILUL SECRET

Există,adevăruri care rămân pentru totdeauna învăluite în mister în fața celor slabi şi a celor proşti. Nu e nici un pericol sa le dezvăluim, oricum nu le vor înțelege niciodată.

Ce este unprost`í Un prost este ceva inferior din punct de vedere intelectual unui animal: vrea să ajungă undeva înainte de a învăța să meargă şi dacă a ajuns îa ceva, se crede stăpân peste toata. Prostul este un matematician care disprețuieşte poezia, un poet care protestează împotriva matematicilor, un pictor care spune că teologia şi kabala sunt nişte inepții pentru că nu înțelege nbnic nici din kabala, nici din teologie, ignorantul tare neagă ştiința fără să-şi dea-osteneala s-o studieze, cel care vorbeşte fără sa ştie şi care afirmă fără a cerceta. Proştii sunt cei care ucid geniile. Galilei a fost condamnat, nu de Biserică, ci de proştii care, din nefericire, aparțineau Bisericii. Prostia este fiara ce are calmul inocenței: asasinează fără remuşcări. Prostul este ursui din fabula lui La Fonlaine: zdrobeşte capul prietenului său cu o piatră pentru a vâna o muscă; dar în fața catastrofei nu încerca să-i explici că nu a avut dreptate. Prostia este inexorabilă şi infailibilă ca infernul şi fatalitatea pentru că e întotdeauna dirijată de magnetismul răului.

Animalul nu este prost atât timp cât acționează direct şi firesc ca animal. Omul învață prostia de la câini şi de la măgarii savanți. Prostul este animalul care disprețuieşte instinctul, pozând în inteligent.

Progresul exista pentru un animal; el poate fi domesticit, îmblânzit, dresat; dar nu există pentru prost. Acesta crede că el nu mai arc nimic de învățat şi vrea să-i conducă şi să-i îndrepte pe ceilalți; cu el nu ajungi niciodată Ja nici_ojnțeleg£re. îți râde în nas spunându-ți că ceea ce nu înțelege el este absolut de neînțeles. Eu de ce nu înțeleg, te va întreba el, cu un admirabil aplomb? Şi nu vei avea ce să-i răspunzi. A-i spune că e un prost, n-ar fi decât o insultă. Toată lumea îşi poate da seama, numai el nu va putea niciodată.

Iată deci un formidabil arcan inaccesibil majorității oamenilor. fata un secret pe care nu-1 vor ghici niciodată şi care va fi inutil să-1 dezvăluiți: secretul propriei lor prostii.

Socrate bea mătrăgună, Aristides e proscris, Iisus e crucificat, Aristofan râde de Socrate si-i face pe proştii din Atena să râdă, un țăran se plictiseşte să audă ca i se dă lui Aristides numele de cel drept, iar Renan scrie viața lui Iisus spre marea plăcere a proştilor. Din pricina unui număr infinit de proşti politica va fi întotdeauna disimulare şi minciună; Machiavelli a îndrăznit so spună şi a fost lovit de un oprobiu foarte legitim, căci prefăcându-se că dă lecții prinților, el îi trăda pe toți şi-i denunța suspiciunii mulțimilor. Cei pe care eşti obligat să-i minți nu trebuie preveniți.

Din cauza nemernicilor şi a proştilor, spunea Iisus discipoîilor săi, „Nu dați mărgăritare la porci, pentru cale vor călca în picioare şi se vor ridica împotriva voastră, încercând să vă sfâşie".

Deci cei care doresc sădeyin^pjițmiici^moperelclorsănu spună) nimănui niciodată gândul lor cel mai secret jNit-1 spuneți.şi aş zice mai ales, femeii pe care o iubiți r

De îndată ce o femeie crede că-şi cunoaşte bine solui, ea nu-1 mai iubeşte. Ea vrea să-1 stăpânească şi să-! conducă. Dacă el îi rezistă, ea îl va urî, dacă cedează, îl va disprețui. Va căuta pe un altul pentru a-1 descifra; femeia are mereu nevoie de necunoscut şi de mister, iar iubirea ei nu este adesea decât o insațiabilă curiozitate.

De ce confesorii sunt întotdeauna atotputernici, stăpânind sufletele celorlalți şi mai ales inimile femeilor? Pentru că ei le cunosc toate secretele, în timp ce ele nu ştiu nimic despre confesorii lor.

Francmasoneria nu c puternică decât prin redutabilul secret atât de bine păzit ca până şi inițiații, chiar de grade foarte înalte nu îl cunosc.

Religia catolică se impune mulțimilor printr-un secret pe care papa însuşi nu-1 ştie. '^cest secreyeste cel al misterelor. Vechii gnostici îl cunoşteau, aşa cum o arată şi numele lor, dar ei nu au ştiut să păstreze tăcerea. Au vrut să vulgarizeze gnoza; au rezultat doctrine ridicole pe care Biserica le-a condamnat pe bună dreptate. Dar, din nefericire,odată cu ei, fu condamnată şi poarta sanctuarului ocult, aruncându-i-se cheiaîn abis.

Ioanniții şi Templierii îndrăzniră s-o culeagă, asumându-şi riscul damnării eterne. Meritau oare să fie damnați în cealaltă lume? Tot ceea ce ştim este că în lumea aceasta au fost arşi de vii.

Dumnezeu fusese considerat stăpânul şi prințu! acestei lumi: eu care sunt fiul lui Dumnezeu, vă spun: nu-1 căutați pe Dumnezeu în exterior, el este în conştiințele şiîn inimile noastre)Tatăl meu şi cu mine^şunlsm unul şi_nu vreau ca voi şi cu mine să fim unul. Să ne iubim unii pe alții ca frații, neavând toți decât 0 inimă ei un sufletț Legea religioasă este făcută pentru_om_şi nu omul pentru lege. Prescnpjdile legale sunt supuse '^terujmarbit^ația^uni^unite cu credjnțaXCre^eți faiSn^ şi răul nu va aveaasupra voastră nici o putere.

Când vă veți aduna în numele meu, spiritul meu va fi întro voi. Nici unu) dintre voi nu trebuie să se considere păpânu! celorlalți) dar toți trebuie să respecte decizia adunării. Fjşcar£.om trebuie judecat după .açtelg-gale Şi măsurat cu propria fui măsură. Conştiința fiecăruia constituiegredinta lui ~ki Credința omului este puterea lui Dumne/eu în el.

Daca sunteți {stăpâni pe voi înşivjfcț natura vi se va supune şi-i veți stăpâni pe ceilalți. Credința celor drepți cslc mai de nezdruncinat decât porțile infernului şi speranța lor nu va 11 niciodată înfrânta.

■ Eu sunt voi, voi sunteți eu,în spiritul Carității care ne caracterizează şi care-l reprezintă pe Dumnezeu. Credeți acestea şi cuvântul vostru va fi creator. Credeți acestea şi veți face minuni. Lumea vă va persecuta, dar veți cuceri lumea.

(Cei buni"practigă^țniÎos^m§işirÎ ajută pe neferici|t) răii sunt fără milă, de aceea sunt etem condamnați de umanitate şi rațiune.

Vechile societăți fondate pe minciună vor pieri; întro zi fiul omului va domni peste norii cerului care reprezintă întunericul idolatriei şi-i va judeca definitiv pe vii şi pe morți.

Doriți lumina şi ea se^yajv^j&spirațija dreptate si ea va veîîftNu căutați triumful săbiei, căci crima naşte crimă. Prin răbdare şi blândețe veți deveni stăpânii voştri înşivă si ai lumii,:

Lăsați această doctrină admirabilăpe seama comentariilor sofiştilor decadenței şi limbuțiilor evului mediu şi veți vedea ce iese! — Dacă Iisus este fiul lui Dumnezeu, cum 1-a născut Dumnezeu? Este el din aceeaşi substanță ca Dumnezeu sau din a!tă substanță? Substanța lui Dumnezeu! Ce veşnic subiect de dispută pentru ignoranții prezumțioşi! Este Iisus o persoană divină sau o persoană umană? Avea două naturi şi două voințe? Teribile întrebări pentru care merită să se excomunice şi să se ucidă unii pe alții! — Iisus avea o singură natură şi două voințe, spun «nii, dar nu-i ascultați, sunt nişte eretici! Două naturi, deci, şi o voință? — Nu, două voințe. — Atunci el era în opoziție cu el însuşi? — Nu, pentru că cele două voințe nu erau decât una şi se numea Theandrică. Oh! Oh! în fața acestui cuvânt nu mai scoatem o vorbă, şi apoi trebuie să ascultăm de Biserică, devenită cu totul altceva decât primitiva adunare a credincioşilor. Legea este făcută pentru om, a spus Iisus, dar omul este făcut pentru biserică, spune Biserica, si se impune legea, Dumnezeu va sancționa toate decretele Bisericii şi vă va condamna pe toți dacă ea va hotăra că sunteți toți sau aproape toți vinovați; íisus a spus că trebuie să vă raportați la adunare, ea este deci infailibilă, ea este atunci Dumnezeu; daca ea decide că doi ori doi fac cinci, doi ori doi vor face cinci.

Dacă ea spune că pământul nu se mişcă, numai soarele se învârte.îi este interzis pământului să se învârtă. Ea vă va spune că Dumnezeu îşi salvează supuşii acordându-le iertarea eficace, ceilalți vor fi damnați pentru că n-au primit decât iertările suficiente, care,din pricina păcatului originar, sunt suficiente în principiu, dar care în fapt nu sunt. Papa salvează sau condamnă pe cine vrea pentru că la el se află cheile cerului şi ale infernului. Vor veni apoi cazuiştii cu truselele lor de chei care nu deschid, ci închid de două şi chiar de trei ori toate uşile încăperilor proiectate în Turnul Babei. O, Rabelais, stăpânul meu, numai tu singur poți confecționa panaceul care să se potrivească acestei demențe! Un hohot de râs uriaş! Să mai spunem un ultim cuvânt despre toate acestea şi să aflăm o data pentru totdeauna dacă o himeră care pocneşte zgomotos în vid se poate umple din nou, îngreunându-se cu un burdihan, absorbind substanța quiditativă şi mirifică a intențiilor noastre secunde.

Uüvm chimaera ía vacuum bombinans possit concidere secundum intentiones.

Alți proști, alte comentarii. Iata-i pe adversarii Bisericii care ne spun: Dumnezeu este în om, ceea ce· vrea să spună că nu este alt Dumnezeu decât inteligența umana. Da_ç_aortü]l e maijjresus de legea religioasa şi legea îl jenează, de~c'e să η-o suprime?(mc^ïJumnezèïï) (ițuntem noî^ijfioi toți suntem frațț) dacă nimeni nu are dreptul de a se numi stăpânul nostru, de ce sa mai ascultăm? Credința este rațiunea imbecililor. Nu credem în nimic si nu ne supunem nimănui.

Salul! Iată ce mândrețe de judecată! Nu ne mai rămâne decât să ne batem toți împotriva tuturor şi fiecare împotriva celuilalt. Iată războiul zeilor şi exterminarea oamenilor! Vai! Vai! mizerie şi prostie!... Şi iarăşi şi iarăşi prostie, prostie, şi iar prostie şi mizerie!

„Tată, iartă-i că nu ştiu ce fac, spunea lisus". Oameni de bun simț, oricine ați fi, aş adăuga cu, nu-i ascultați ٫opnu ştiu ce spun!

Dar atunci aceştia sunt inocenți, va striga un copil teribil, — Tăcere, imprudenților! Tăcere, în numele cerului, sau orice morală e pierdută! Şi'de fapt nici nu aveți dreptate. Dacă ar fi aşa, vi s-ar permite să faceți ca ei şi veți vrea să faceți ca eițAȚcrede totul este o prostie) prostia nu poate fi inocentă. Dacă există circumstanțe atenuante, numai Dumnezeu le poale aprecia.

_Srjeța noastră este evident defectuoasăjşi ni se pare, după cum auzim şi vedem majoritatea oameniïor acționând, că ea nu are destulă minte pentru a fi serios responsabilă. îi ascultăm vorbind în Cameră pe acei oameni pe care Franța îi onorează cu încrederea sa. Iatâ-1 pe oratorul opoziției. Iată vedeta ministerului. Fiecare dintre ei vrea să dovedească plin de fală celuilalt ca nu înțelege nimic din afacerile statului. A dovedeşte că B esle un cretin, B dovedeşte că A este un saltimbanc. Pe cine să crezi? Dacă sunteți alb, îl veți crede pe A; daca sunteți roşu îl veți credepeB.Dacă adevărul,Dumnezeule! Adevărul! — Adevărul· este ca A şi B sunt doi şarlatani şi doi mincinoşi.

Pentru că există o suspiciune între ei, n-au reuşit decât sa dovedească unul împotriva altuia că nici unul, nici celălalt nu valorează nimic[1]. Găseşti tot ce vrei într-o carte,în afară, adesea,de ceea ce autorul a vrut să spună. Se râde de religie ea de o impostură dar se trimit copiii

[1] Admir dovada ţ;ii admir pe amândoi antrenați îîi această demolare reciproca[1].

la` biserică[1] ./Cel mai de temut dintre toate) este jjunul si
: rațiunea!

<y anîtatejppuerilÎt şi şordiduljnțeTesîi duc pe oameni de nas până la moarte, această uitare definitivă si batjocură supremă. Temeiul majorității sufletelor este vanitatea. <?eeste vanităteă*j (Este "vidiïT) înmulțitrcu zero cât vreți, întotdeauna rezultatul va fTzero, îngrămădiți nimicuri!e şi la nimic veți ajunge£Şi\mctiïj iată programul majorității oamenilor.

Aceştia să ne fie nemuritorii! Aceste suflete ridicole, înşelând şi înşelându-se să fie nepieritoare! Pentru toți aceşti descreierați, viața este o capcană care duce direct în infern. O! Se află aici cu siguranță un inanî) sc ere L:`[1] acela al responsabil i lății`) Tatăl răspunde pentru copiii luij (stăpânul pentru slugi 1 i arinul inteligenf)pentru mulüme_ajípsita_de inteligențăT^ânțuireaJse săvârşeşte pentru oamenii superiori, prostia s_uferă, numai spiritul ispăşeşte. —J

Durerea viermelui strivit şi a stridei desfăcute nu sunt ispăşiri. Să ştii deci,(tujCcare vrei să te inile/i în marile mislcre-, că Iaci un Îjiact cu suferintgjijcajnfrunți infernul) Vulturul cel sfâşie pe Prometeu te priyesteJFuriile conduse de Mercur îți pregătesc penele de lemn şi cujele.fVei fi sacralizat) altfel spus Consacrat supliciului. Umanitatea are nevoie de chinurile tale.

Hristos a murit tânăr pe o cruce şi toți cei pe care i-a inițiat au fost martiri. Apollonius din Thiana a murit torturat în închisorile Romei. Paracelsus şi Agrippa au dus o viața rătăcitoare şi au murit în mizerie. Guillaume Poştei a murit în închisoare. Saint-Germain şi Cagliostro au sfârşit misterios şi tragic. Mai devreme sau mai târziu jjeclara^şau tacit. paçtujjrebuie Împlinit. îrebuie^âlită amepda impusă orică_nii fu^ial LÏmctuTüiMrboTelui stiinteivrrebuie achitat impozitul pe care nalura îl pune pe miracolele sale.(Trebuie să dai o ultima luptă cu diavolul atunci / când ți se permite să fi Dumnezeu^

Eritjs sicut dii scientes bonum et malum.

---

[1] Superstițioşii fat paradă de cinism.

MISTERUL SACERDOTAL SAU ARTADE A SUPUNE SPIRITELE

Capitolul întâi FORȚELE RĂTĂCITOARE

Un sentiment vag care ar putea fi numit conştiinţa infinitului îl tulbură pe om şi-1 chinuie. El_simte în interiorul său anumite forţe nefolosite şi crede că în jurul lui se agită duşmani fără formă sau prieteni necunoscuţi, are adesea nevoie să creadă în absurd şi să încerce imposibilul; uuon e bolnav şi sfâşiat şi ar vrea să sucească gâtul disperării pentru a stoarce puţină speranţă. Jubirea 1-a înşelat, prietenia Ί-a parăsi~f;raj^eă)nu-i mai este suficientă. FÜosoful îl întristează, magicianul îl sperie şi atunci simte nevoia unui preot.

Preotul este îmblânzitorul ghearelor înaripate ale imaginaţiei şi balaurilor fanteziei. Din slăbiciunea noastră îşi trage puterea şi din himerele noastre alcătuieşte o realitate; el ^ste medicul homeopat al nebuniei umane. Nu este el^de atlfel, mai mult decât un om? Nu are oare o misiune legitimă ale cărei titluri de nobleţe vin tocmai din vremea Calvarului şi a Sinaiului? Vorbesc aici de preotul creştin şi de fapt numai acesta există. Evreii îi au pe rabini, musulmanii pe imam, hinduşii pe brahmani, chinezii pe bonzi; protestanţii pe miniştri. Numai catolicii au preoţi pentru ca numai ei aunaltarui şi sacrificiul, adică toată religia.

(A exersa înalta magiejînseamnă a face concurenţă sacerdoţiului catolic, înseamnă ^fi un preot disiderît) Roma este marea Tebă a noii iniţieri. Ea flutura odinioară osemintele martirilor săi pentru a-i combate pe adi invocaţi de Iulian. Criptele ei sunt catacombele, talismanele, mătăniile şi medaliile — lanţurile magice congregaţiile, vetrele

magnetice sunt mănăstirile, centrele de atracție — confesionalele, mijloacele de popu!arizare — amvonurile, imprimeriile şi ordinele episcopilor; ea îşi are, în sfârşit, propriul papă, pe omul-Dumnezeu făcut vizibil şi permanent pe pământ, papa care e uneori un preot cum sunt mai mult sau mai puțin toți fanaticii sau un scelerat ca Alexandru al VI-tea[1], dar va dirija spiritele, va arbitra conştiințele şi, în universul creştin, va face pe distribuitorul legitim al indulgențelor şi iertărilor.

E un nesăbuit, veți spune! — Da, e aproape un nesăbuit pentru că trebuie să fie. mare! E aproape ridicol, atât de mult depăşeşte sublimul! Ce putere i-a mai fost asemenea pe pământ? Şi, dacă n-ar fi existat, cine ar fi îndrăznit să-1 inventeze? Cum s-a produs acest efect uriaş? De unde vine această minune care pare să realizeze imposibilul? Din concentrarea forțelor rătăcitoare, din asocierea şi direcționarea instinctelor vagi, din crearea convențională a absolutului în speranță şi credință!

Revoltați-vă acum împotriva monstrului, filosofi ai secolului al XVIII-lea! Monstrul e mai puternic decât voi şi vă va învinge! Strigați că trebuie zdrobit infamul, discipoli ai lui Voltaire! Infamul! Vă imaginați? Infamul inspirator al lui Vincent de Paul, infamul care sugerează atâtea sacrificii nobilelor inimi caritabile, atâta devotament săracilor şi virtuoşilor misionari! Infamul fondator al atâtor case de binefacee, atâtor refugii pentru cei care vor sa se căiască şi adăposturi pentru nevinovăție! Dacă asta este infamia, în timp ce onoarea at` ii de partea calomniilor şi a injuriilor voastre, eu îmbrățişez cu drag stâlpul infamiei şi mă lepăd de onoarea voastră!

■ Dar nu asta voiați sil spuneți, şi eu nu vreau să vă calomniez, la rândul meu! Suflet al lui Voltaire, pe care cu bucurie laş numi suflet sfânt, pentru că ai preferat înainte de toate adevărul şi dreptatea; pentru tine bunul simț`era Dumnezeu) şi prostia era diavolul; N-ai văzut decât un măgar în ieslea din Bethleem. Ai văzut intrarea triumfală a lui lisus în Ierusalim şi ai râs de urechile măgarului. asta 1-a supărat pe Freron. Ah! Dacă l-ai fi cunoscut pe Veuillot! Dar să vorbim serios, e vorba de lucruri grave.

---

[1] Borgia.(n.ed.)

Geniul creştinismului a răspuns sarcasmelor lui Voltaire satr mai degrabă Chateaubriand 1-a completat pe Voltaire, pentru ca cei doi mari oameni se află amândoi în afara catolicismului preoţilor.

Urechile măgruluî sunt indispensabile atât cât vor fi măgari pe lume şi măgarii trebuie să existe pentru că riaţur^fiica lui Dumnezeu, i-a creat.

Iisuş Hristos a dorit să căîărească pe măgar şi ială de ce sfântul Părinte călăreşte o măgăriţă. Papucii lui se numesc măgăriţe pentru a semnifica poate că un bun papa trebuie să fie încăpăţânat până în vârful unghiilor. NO/J *possumus,* ne spune sfântul Părinte, papa Pius al X-lea, când i se cer concesii şi reforme. Papa nu zice niciodată *possumus* „putem'`, căci acesta este marele arcan al sacerdoţiurui)Preoţii ştiu bine şi e cu atât mai adevărat cu cât se feresc să ne-o spună.

..- T Puterea întemeiată pe mistere trebuie să fie o putere ascunsă, altfel n-ar existaj

Èu cred că acest om poate face un lucru pe care eu nu aş şti să-1 definesc din pricina unui lucru pe care nu-1 înţeleg,dar nici el nu înţelege. Deci trebuie sa`l ascult pentru că nu ştiu să spun de ce nu l-aş asculta, neputând nega existenţa a ceea ce nu ştiu,existeiHăpecareeloafirmă, de altfel, cu tot atâta îndreptăţire. Bănuiesc că nu e rezonabil şi mă simt în largul meu pentru că el îmi spune adesea că nu trebuie să te încrczi în raţiune. Simt numai că îmi face bineşimălinişstesc gândind astfel.

.^Cărbunar', ai dreptate.

Jubiri cşuatş?sau^decepţionate} ambiţii respinse,^ mâini neputincioase, resentimente acre,_orgolii care aspiră sa se stingă* lene a spiritului pe care-1 oboseşte îndoiala;elanuri ale ignoranţei către necunoscut, şi mai ales spre miraculos, temeri vagi de moarte, chinuri ale unor conştiinţe Încărcate, nevoia de odihnă care ne fugăreşte tot timpul, visuri sumbre şi grandioase de artişti, viziuni teribile ale eternităţii. Acestea sunt forţele rătăcitoare pe care religia te adună si din care ea făureşte pasiunea cea mai de neînvins şi mai formidabilă dintre toaic: devoţiunea.

Această pasiune este neîfrânală, căci nimic η-o poate reţine sau limita; îşi face o glorie din excese şi crede că Eternitatea începe prin ea; absoarbe toalc sentimentele, îl face pe om insensibil la tot ceea ce nu este conform ei şi împinge zelui propagandei până la despotismul cel mai

[1] Autorul se referii aici la „Credinţa cărbunarului[1]', credinţa naiva a omului simplu.

ucigător şiţla implacabila demenţă^SfântuI Dominic şi sfântul Pius al V-îea sunt recunoscuţi ca atare de toată Biserica şi nu pot fi renegaţi de un catolic supus şi de bună credinţă.

Se înţelege cum devoţiunca poate deveni o pârghie puternică în mâna unei autorităţi care se declara infailibilă. ,0aţi-mi un punctde"^ sprijin, spunea Arhimede, şi voi muta pământul";. Preoţii au căutat un punct çjé~sprijin în afara raţiunii personale şi au deplasat raţiunea umanităţii.

/„Văzând că oamenii nu ajung Ia cunoaşterea lui Dumnezeu prin 1 ştiinţă şi raţiune, ne-a plăcut, spune prinţul apostolilor, să-i salvăm prin/ absurditatea credinţei!"/

Adversari ai bisericii, ce puteţi răspunde? Sfântul Pavel vorbeşte, cum se spune, cu toată gura şi nu vrea să înşele pe nimeni,

Foţţa religioasa a dogmei stă în această obscuritate care-i dă o absurditate aparenta, O dogmă explicată nu mai este o dogmă este o teoremă de filosofie sau cel puţin un postulat. Exista o dorinţă de a confunda mereu filosofia cu religia şi nu se înţelege că separarea şi distingerea lor, nu spun antagonismul, sunt absolut necesare echilibrului raţiunii._

JÂstronomii cred despre\Comete`ta sunt rătăcitoare în ragorfeu .sistemul nostru solar, dar că ele urmează un traiect reguia_tde la un sistem/ la^ţul^de.scj'iind o elipsă ale cărei vetre sunt doi sori.

-Tot aşa se întâmplă cu forţele rătăcitoarejalc omului. O singură lumină nu le ajunge sica să-şi echilibreze elanulI două vetre; una este ,raţiuneâ`,cea1alt;

Capitolul II

PUTERILE PREOȚILOR

Pentru ca preotul să fie puternic, el trebuie să cunoasc^sau să) crcadăjQoncilierea, științei cu credțnp} aparține marelui hierofant)

l Dacă preotul știe fară să creada)el poate fijmombuasauunpm !. necinstit. Dacă e ufTqm inteJrÎțexpIoatează credința altora în folosul rațiunii și a! dreptății.-Dacă e necinstit, el exploatează credința în folosul l l·. cupidității luy și atunci nu mai este un preot, este cel mai mârșav dintre k răufăcători, Z

Dacăjreotulicre^fărăjă ști^,acesta poate fi_unr>ăcă!it respectabil,, care oamenii de știință trebuie să-1 stăpânească și să-1)

Sacerdoțiul· șifegalitateaîn creștinism nu sunt i:,s\țntem to^preoți^i regi;dar cum funcțiile sacerdotale și regale presupun acțiunea unuia singur asupra mulțimilor, ne încredințăm puterea în U, ordine temporală unui rege,!și în ordine spiritualàj(inui pre^ Regele creștin este preot ca noi toți, dar el nu exercită sacerdoțiul. Preotul creștin este rege ca noi toți, dar el nu trebuie să exercite .. regalitatea.

Preotul trebuie să dirije/je pe rege și regele să-1 protejeze pe preot. Preotul ține cheile, iar regele poartă sabia.'■ Preotul creștinismului primitiv era sfântul Petra, iar regele/era "ntulPaveG

Regele şi preotul deţin puterea de la popor, care a fost sfinţit rege şi preot prin pnc[iîme£sfântă a botezului; aplicarea^sângelui divmallui) Iisus Hristos.

întreaga societate|;ste salvată/prin echilibrul acestor două puteri.

Daca mâine nu va mai exista papa, poimâine nu vor mai fi regi, nu va mai domni nimeni, nici în ordine temporală, mcMnordineşpirituajă pentru că nimeni nu s~ar mai supune; şi atunci nici societatea n-ar mai exista, iar oamenii s-ar ucide între ei.

Papa èste preotul, iar preotul este papa pentru că unul este reprezentantul celuilalt. Autoritatea papei vine de la preoţi şi cea a preoţilor se trage de la papă. Deasupra lor nu se afla decât Dumnezeu. Aceasta este credinţa preoţilor.

Preotul dispune deci pentru cei care au încredere în el de o putere divină. Aş îndrăzni chiar să spun că puterea Iui pare mai mult decât divină pentru că el îi porunceşte lui Dumnezeu să vină şi Dumnezeu se conformează. Şi chiar mai mult: îl creează pe Dumnezeu printr-un cuvânt! Prin prestigiul inspirat de persoana lui, el îi vindecă pe bărbaţi de_orgoliu şi pe femei de pudoare. îi obligă să-i povestească turpitudinile lor pentru care bărbaţii s-ar bate dacă s-ar şti suspectaţi, iar femeile ar refuza să Ie mărturisească în altă parte decât în confesional. Dar acolo ele sunt în bune relaţii cu micile lor infamii, le spun în şoaptă, iar preoţii le iartă sau le dau o penitenţă: câteva rugăciuni de spus, câteva sacrificii de făcut, şi iată-le consolate. E oare chiar atât de scump să-ţi cumperi pacea inimii cu puţină servitute?

Religia fiind medicina spiritdor impune cu siguranţă servituti, tot aşa cum medicii prescriu leacuri şi-1 obligă pe bolnav la regim. Nimeni nu poate contesta, fără a fi nesăbuit, utilitatea medicinii, darnici medicii nu-í vor forţa pe oamenii sănătoşi să se îngrijească şi să ia purgative.

Ar fi un spectacol plin de haz dacă am vedea un preşedinte de Academie lansând enciclice împotriva tuturor acelora care trăiesc fără rubarbă[1] şi punând la stâlpul infamiei pe cei care pretind, că, prin sobriefatelii exerciţhjfr se pot lipsi de doctor. Dar scena din comică ar , deveni tragică, fără să piardă nimic din ridicol, dacă guvernul, sprijinind

[1] Plantă medicinală, (n.ed.)

pretențiile decanului, ar lăsa refractarilor alegerea între seringa lui Purgon şi puşca lui ChassepotLibertațea regimului este la fel_de fiinviolabilă ca libertatea de conştiință,;

^5*.-.. „ ■ ■ :'------- ι ll uin.-- ilwi .

îmi veți spune poate că nebunii nu sunt întrebați înainte de a fi băgați sub duş. Sunt de acord; dar, atenție, totul se va întoarce împotriva voastră. Nebunii sunt în opoziție cujrațiunea_cqmunâ. Ei au credințe excepționale şi extravagante pe care vor să lé impună şi care-i fac furioşi. Nu ne faceți să ne gândim că ar trebui să răspundem cu duşuri obligatorii apărătorilor lui Syllabus.

Puterea preotului este de ordin moral şi ea nu poate fi impusă_cu forța. Dar, pe de altă parte, printr-o justă compensație, nici o forță n-ar putea-o învinge. Dacă ați ucide un preot, ați face din el un martir. A face un martir, înseamnă a pune prima piatră de altar şi orice altar devine un seminar de preoți. Răsturnați un altar şi cu pietrele risipite se vor construi alte douăzeci pe care nu le veți mai răsturnaJieligian-a fost inventată de oameni, ea e fatală)adicăljrovidenti3]);ea s-a născut din ea însăşi ́ pentru a împlini nevoile omului, aşa a vrut-o Dumnezeu şi aşa a revelaK).

Omul comun crede în ea pentru că nu o înțelege şi centru că parc să fie destul de absurdă pentru a-1 subjuga şi a-1 încânta, Eu cred ̀;pentru că înțeleg şi pentru că mi s-ar părea absurd să nu cred.:

—^Eu sunţjnu vă speriați, spuse Hristos mergând singur pe ape, în mijlocul furtunii.

Doamne dacă tu eşti, îl roagă sfântul Petru, porunceşte sà merg în urma tape ape.

— Vino! îi răspunde Mântuitorul şi sfântul Petra a păşit pe ape. Brusc, vântul se întețeşte, valurile izbesc furioase şi omului i se face frică; imediat începe să se scufunde, iar lisusîl prinde de mână şil ridică, zicându-i:;„Om cu credință slabă, de ce te-ai îndoiYj'

Λ//3

J, ' ____

Capitolul UI

ÎNLĂNŢUIREA DIAVOLULUI

fPlăcerea)este(fîh dusrrîar) care în modifatal)devine (sclavuThsau stăpânul nostru /Pentru a-ţi înfrâna plăcerea trebuie să lupţiîmpotriva ejj fşjupentru a te bucura de_ea, trebuie mai întâi s-oînvingiy

f PlăcereâTeste o sclavă plină de farmecjdar (5 stăpână crudăy vjiemiioasă^şiucigaşa.Pecei stăpâniţi îi oboseşte, îi urează,îi ucide după ce' ie-a înşelat toate dorinţele şi le-a trădat toate speranţe Ic. <i|emţuţea) jînei, plăceri) se numeşleTOtimat^ta^riarea^unei plăŞn)se poate numi

Natura a aşezatiplăcerea)ângă;datorie4 dacă o despărţim de datorie, pîăcerea se alterează şi ne otrăveşte. Dacii o legăm de daţi)ric\ plăcerea nu *Cs,e* va îndepăruji^ va rarri^i^yajfijrecompcnsajipas^aî Piâ£erea nu poate fi despărţita de bine. Omul bun poate suferi) este adevărat, dar pentru el o plăcere imensă se degajă din durere) Iov, pe maldărul lui de bălegar, primeşte vizita lui Dumnezeu carel consolează şi-1 ridică, în timp ce Nabucodonosor, pe tronul Iui, se pleacă sub mâna fatală care-î ia minţile, transformându-1 într-un animal. Iisus, dându-si sufletul pe cruce, scoate un strigăt de triumf,pentru că-şi simte viitoarea reînviere, în timp ce Tiberiu la Capri, înconjurat de criminalele lui delicii, îşi trădează neliniştea, mărturisind într-o scrisoare adresată senatului că se simte murind în fiecare zi!

Răul nu are putere asupra noastră decât prin viciile noastre şi prin frica pe care ne-o inspiră/Diavolul ţ_ urmăreşte pe cei cărora le e frică,

ï

de el şi,fuge din faţa celor care-1 dispreţuiesc|Să faci bine şi să nu-ţi fie frica de nimic, aceasta este arta de a-1 înlănţui pe diavol.

Dar nu vrem să alcătuim aici un tratat de morală. Vrem doar să revelăm\şecretele ştiinţei magia^aplicate|nedicinei spiritelor. Trebuie deci să vorbim despre,posesiune şi^xorcism,

Fiecare dintre noi are sentimentul unei duble vieţi.-Lupta minţii împotriva conştiinţei, a laşei pofte împotriva sentimentului generos; a animalului, într-un cuvânt, împotriva creaturii inteh'gente; slăbiciunile (voinţei nasc adesea patima; reproşurile pe care ni le adresăm, visele pe care le avem în stare de veghe; toate acestea par să ne dezvăluie prezenţa în noi înşine IJ două persoane cu caracter diferit,,una ne îndeamnăla bine, ■ a doua ar vrea sâ ne tragă spre rău.^

Din aceste nelinişti ale dublei noastre naturi, s-a conchis existenţa φ_(Γο]. îngerîftepartizaţi pentru fiecare dintre noi, unul bun, unul rău, \mereu prezenti, unul îa^dliăpl^celălşit îă~sţinga)Nu este vorbÈfaici decât de un simbolism, dar am mai spus, şi acesta este un arcan al ştiinţei, pentru că(îrnaginaţia omulüveste destul deiputemică pentru a da forme pasagere reale fiinţelor pe care le afirmă verbul său. Multe călugăriţe şi-au văzut şi şi-au atins îngerul lor bun, mulţi asceţi s-au luptat corp la corp cu proprii lor demoni.

\

în viziunile pe care le provocănysau care^preced anumite dispoziţii maladive, apărem în proprii noştri ochi sub forme care dau imaginaţiei i noastre exaltate φ proiecţie magnetică) Uneori, anumiţi bolnavi pot (proiecta forţe, car&iinagnetizează obiectele supuse influenţei lor^în aşa fel încât acestç obiecte par să se deplaseze şi sâ se mişte de la sine.

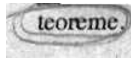
Aceste proiecţiîde imaginij^forţe^ nefiind în ordinea obişnuită a naturii,|enasc.întotdeaunadintryodispoziţie maladivâ;carc poate deveni contagioasă prin efectul surprizei, al spaimei, sau al unei proaste dispoziţii.

Minunile se înmulţesc şi totul pare antrenat într-un vârtej al demenţei.\Asemenea fenomene sunt, evident, dezordini. Ele sunt produse de magnetismul răului şi omul comun are dreptate, dacă admite definiţia pe care am dat-o^să le atribuie demonilor.J

Aşa s-au manifestat miracolele zvârcolitorilor sfântului Ménard, ale tremurătorilor din Cévennes şi ale atâtor altora. Aşa se produc ^ciudăţeniile spiritismului; în centrul tuturor acestor cercuri, în fruntea

acestor curenți se aflăibolna™ şi^xaltauftiDatorită acțiunii curentului şi p^simÍï cércuriïoÏ^oÏrÏa^ïi pot deveni fagu^büi^arípaUatii nebuni^ ,_—~1 Când ^x altare a vizionara^şi ^dereglarea magneți cà[1]) se produc în n ι
■ starea cronică a unui bolnavj acesta este obsedat sau posedat după i
{ gravitatea răului.

Subiectul în această stare este atins de un fel de somnambulism contagios; visează treaz fiind; crede şi producetpână la un anumit punct absurdul în jurul lui, fascinează ochij,,şi^nşeală simțurile persoanelor, v impresionabile,din apropierea lui. Atuncriiumia^superstítiile, iar Qacțiimea'dTavoMui devine evident^ Acțiunea este evidentă, dar diavolul nu este ceea ce credem noi. Am putea defini (magias ca_șțun^a magnetismului universal, dar asta ar însemna să luăm efectul drept cauză. Cauza, am mai spus-o, este lumina principiantă a orf-ului, a *ob*-uîuî şi aaiir-ului evreilor. Dar sa revenim la magnetism ale cărui mari crete nu sunt deocamdată cunoscute şi sâ-i dezvăluim viitoarele

■ I

Toate ființele, trăind într-o anume formă, sunt polarizatc^pentru a (jaspira şi a re(srjra^uțța_universal|i

Forțele magnetice în cele trei regnuri sunt făcute să se echilibrezi? prin puterea contrariilor.'

III

Electricitatea}™ este decât căldura specială pe care o produce circulația magnetică*

IV

Medicamentele nu vindecă bolile prin acțiunea proprie a substan- ■ țelor lor, ci prin'proprietăți Ic lor magnetice!

V ; ,

Orice plantă e plăcută unui animaÎişi jiesuferită animalului care-i r este împotrivă. Orice animal este simaptic unui om şi antipatic altuia,,

. . *

Prezența unui animal poate schimba caracterul unei boli. Multe fete bătrâne ar înebuni dacă n-ar avea o pisică ş\ar deveni aproape rezonabile. Kdacă ar reuşi să împace un câine cu o pisică/

VI

Nu există plantă, mseetă, nu există piatră^care să nu ascundă o virtute magnetică si care să nu poată slujto dorință bună\sau rea}a voinței umane.

VII

Vil

i------^ t ^ » · ----- . - ■ . f^22 ■

«j, OnuUare puterea naturală de a-şi uşura semenii prinYVoințăy'prin cuvânt; prin privim, prin semne. Pentru a exercita această pulcre, trebuie ,s-o cunoşti şi să crezi în ea."H

\ Orice yomța);ncmanifestată printr-un semn)este !jvvoință trândavă. Există semne directgjşi^emnelndirecte, Semnul direc) are mai multă putere pentru că e mai raționaljdar semnul indirect esie întotdeauna un semn sau o acu'une corespondentă ideii şi ca atare el poate realiza voința. Dar semnul indirect nu se manifestă efectiv decât atunci când semnul direct este imposibil·.

IX

Orice ^determinare a_actmnníeste j3j>roiecție magneticai Orice consimțire la o acțiune ,este o atragere de magnetism)

Orice act consimțit este un pact jOrice pact este mai întâi o obligade li beră, devenind apoi fata!ăy

„ _ -----,,,,^

Pentru a acționa asupra celorlalțilfaYă să te legi pe tine însuți, trebuie să te afli în această independență perfectă care nu aparține decât lui Dumnezeu; Poate fj omul Dumnezeu? — Da, prin participare.

_XJ

A_exercita o mare^u^|făra_să_fii perfect liber; înseamnă a le iij^^^riă ce un vrăjitor nu se poate căi şi va fi obh'gatoriu damnat.

Puterea maguJuiŢşi a-vrăjitorului sunt la fel; numai că magul se ţine de trunchi tând laie creanga pe când vrăjitorul se ţine chiar de creanga pe care o taie.

XIII

ţ A dispune de forţele excepţionale ale naturii, înseamnă a te pune în j afara legii. Prin urmare vei fi supustnartiriului dacă eşti drept, dacă nu, Í i'unui legitim supliciu./

XIV

l Regele interzice lui Dumnezeu 1
Să facă minuni pe aceste locuri. J

este o inscripţie paradoxală numai în formă. Poliţia dintr-un anumit loc aparţine regelui şi atât cât regele este rege, Dumnezeu nu poate intra în conflict cu poliţia sa. Dumnezeu poate doar să-i trimită pe o movilă de bălegar pe papii sau pe regii cei răi, dar nu poate înfrunta legile , domnitoare. Deci orice minune care se face împotriva autorităţii spirituale si legale a papei sau împotriva autorităţii temporale si legale a regelui nu vine de la Dumnezeu, ci de la diavol.

în lume; Dumnezeu reprezintă ordinea si autoritatea. Satan este dezordinea şi anarhia. *De* ee este nu numai permÎsTHÎruaTglorios să ţe opui unui tiran? Tiranuleste un anarhist care a uzurpat puterea, vreţi deci (să luptaţi şi să izbândiţi împotriva răulmP Fiţi personificarea binelui *J*■ VreţTsăînvingeţi anarhia? Fiţi braţul autorităţii! Vreţi să-1 înlănţuiţi pe Satan? Fiţi puterea lui DumnezeuŢi

Or,jguterea fui Dumnezeu se manifestă în unanimitate prin două forţe; credinţa colectivist infailibila raţiune.

Exista deci două tipuri eficiente de^exorcismj cel al raţiunii şi cel al credinţei) Credinţa comandă fantomelor a căror regina este pentru că e mama lor şi ele se îndepărtează pentru un timpi Raţiunea .suflă doar peste ele în numele ştiinţei şi acestea dispappentru totdeauna.)

CapitoluïlV

SUPRANATURALUL ŞI DIVINUL

Ceea ce omul comun numeşte supranatural este tot ceea ce i se pare. împotriva naturii..

Lupta împotriva naturii este Visul nesăbuit al asceților; ca si cum ^^-ar fi chia<iegea luHJumnezeuX Atracțiilor legitime ale naturii ei le-au spus vicii.. Au luptat împotriva somnului, împotriva foamei şi a setei, împotriva dorințelor şi aiubirii. Âu luptat pentru victoria atracțiilor superioare, dar gândind, în acelaşi timp, că natura este coruptă şi că satisfacerea naturii este un rău. Au rezultai de aici ciudate aberații. Insomnia a creat delirul, postul a s£ăiat_creierul şi 1-a umplut cu fantome, celibatul a dat naştere unor monstruoase necurățenii.

Demonii masculi şi demonii femele au infestat mănăstirile. Priapismul şi isteria au făcut din această viață un infern pentru călugării fără vocație şi călugărițele închipuite.

Sfântul· Anton şi sfânta Tereza au luptat împotriva lubricelor fantome; au asistat în imaginație la orgii pe care anticul Babilon nu le-ar fi putut nici măcar bănui.

Maria Alacoquc şi Messalina au suferit de aceleaşi chinuri: cele ale unor dorințe exaltate, depăşind firea şi imposibil de satisfăcut.

Există totuşi o diferență între ele: dacă Messalina ar fi putut prevedea existența Măriei Alacoque, ar fi fost geloasă.

Să reduci pe toți oamenii la unul singur, cum ai fi vrut Caligula, în setea lui de sânge, şi să-1 vezi pe acel bărbat al tuturor bărbațUor

sfâşiîndu-şi pieptul şi oferindu-i inima însângerată şi ar/ând de adoraţie, pentru a o consola de faptul ca nu se putea niciodată sătura de dragoste, ce vis ar fi fost pentru Messalina!

Triumf al naturii, iubirea nu-í poate fi răpită acesteia fără caca să nu se supere. Când iubirea se crede supranaturală, ea se întoarce împotriva 'naturii, devenind cea mai monstruoasă dintre necurăţenii profanând şi prostituând chiar jdeea de Dumnezeu. Ixion atacând-o pe Iunona şi epuîzându-şi forţa virila într-un nor răzbunător era, în înalta filosofie simbolică a celor vechi, imaginea acelei patimi-sacrilegiu pedepsită în infern prin noduri de şerpi care-1 ţineau pe Ixion legat de o roată, ce se învârtea într-un spulber veşnic. Patima erotică, deturnata de ia obiectul ei legitim şi exaUată până la o dorinţă nesăbuită de a vi ol a'infinitul este cea mai furioasă dintre aberaţiile sufletului şi, asemenea demenţei lui Sade, setoasă de sânge şi torturi. Tânăra fată îşi va sfâşia sânul cu un vătrai, bărbatul epuizat, rătăcit de posturi şi veghe, se va abandona în întregime deliciilor depravate aie unei flagelări ptine de senzaţii ciudate, dupăcare stors de oboseală va cădea într-un somn plin de halucinaţii.

Din aceste excese vor rezulta bolile care fac disperarea ştiinţei. Ţoale simţurile îşi vor pierde folosinţa lor naturală, ostenindu-se în crearea unor senzaţii iluzorii, stigmatele cele mai înspăimântătoare, cum este sifilisul, vor săpa în mâini şi în picioare precum şi în jurul capului plăgi supurante şi foarte dureroase. Curând victima nu va mai vedea, nu va mai auzi, nu se va mai hrăni, rămânând înecată într-un idiotism profund din care nu va ieşi decât în ceasul morţii dacănu cumva nu apare o reacţie leribilă manifestându-se prin accese de isterie sau de priapism care te duc eu gândul la intervenţia directă a diavolului.

Vai de cei asemenea lui Urbain Grandier sau Gaufridi! Furiile bacantelor care l-au sfâşiat pe Orfeu nu sunt decât jocuri inocente comparate cu turbarea pioaselor porumbiţe ale Iui Dumnezeu, stăpânite de furia iubirii.

Cine ne va relata indicibilele romane din chilia unei mănăstiri sau din patul solitar în care-şi doarme călugăriţa somnul? Geloziile soţului divin, abandonurile acestuia, provocând nebunia, mângâierile lui care trezesc setea de dragoste! împotrivirile diavoliţei încoronate de stele! Dispreţul Fecioarei regină a îngerilor, îngăduinţa lui Iisus Hristos!

Oh! Buzele care au băut o dată din această cupă fatală rămân otrăvite şi tremurătoare. Inimilor arse o dată de acest delir li se par seci şi insipide izvoarele reale ale iubirii. Ce este, într-adevăr un bărbat pentru o femeie care la visat pe Dumnezeu! Ce este pentru un bărbat o femeie a cărei inimă a tremurat pentru frumuseţea eternă? Ah! Biep' nesăbuiţi, nu mai e nimic pentru voi şi totuşi este totu!,;fiind realitate a j raţiunea, viaţaj i

Visele voastre nu sunTdecât vise, fantomele voastre nu sunt decât fantome. DumnezeuOegea *vie*\Dumnezeu,(înţelepciunea suprema, nu ! este complicele nebunici voastre şi nici obiectul posibil al patimilor voastre disperate; pârul căzut din barba unui bărbat , un singur fir de păr pierdut de o femeie reală şi vie sunt mai bune şi mai purificatoare decât devorantele voastre himere. Iubiţi-vă unii pe alţii şi ^adoraţi-ţ> pe ■ Dumnezeu!

Adevărata adoraţie faţade Dumnezeuţiu este aneanlizmsa omului ■ în orbire şi delir; este, dimpotrivă, exaUarea paşnicăjîn lumina raţiunii. ,>i Adevărata iubire faţă de Dumnezeuim este coşmarul sfântului Anton; este, dimpotrivă, jmcea profundă^jliniştea care CfezultiîJ din ordinea perfecta. Tot ceea ce omul crede à fi supranatural în viaţa lui este împotriva naturii, şi tot ceea ce este împetriva naturii îl ofensează pe Dumnezeu. Iată ce trebuiejun adevărai înţelept să şlie foarte bine!

(fíimic nu este supranatural^ nici măcar Dumnezeu, aşa ne demonstrează natura.'natura esie gândirea şi legea lui; natura estetei f însuşi, şi, dacă ar putea da dezminţiri naturii, ar putea atenta şi la propria j lui existenta. Miracolul; pretins divin, scos din ordinea eternă, ar însemna sinucideţea lui Dumnezeu..

'Un om poate în mod firesşăă-i vindece pe ceilaluîpentru că Iisus 1 Hristos, sfinţii şi mag~netizatorii au făcut-o şi o fac în fiecare zi. Ün om i poate să se ridice în aer, să meargă pe ape etc.eî poalejţol ceea ce Iisus a ';, putut şi'chiar el ne-o spune: „Cei care cred vor face íucrurile pe care eu Ļ le fac şi altele încă şi mai mari."

Iisus a reînviat morţii, dar niciodată η-a invocat sufletele; A reînvia ι- un bm înseamnă a-1 vindeca de letargia care precede în mod obişnuit . moartea. î|nvocânduĻ după moarte^ înseamnă a imprima vieţii un sentiment retrograd, a viobntinătur^jşi Iisus n-ar fi putut s^ojfacă.

v Miracolul divin este naturàïcare se supune raţiuniîţ miracolul infernal este natura care pare să se dezorganizeze pentru a se supune

nebuniei. Adevăratul miracol al vieții umane este bunul simț,:rațiunea ^răbdătoarei pașnicâi intejepciunea'care crede fără să se afle în pericol pentru că se poate f^doyÎără amărăciune şi mânie`;· bunăvoința perseverentă care cercetează) .studiază şi'aşteaplă; Este Rabelais care celebrează vinul, bea deseori apa, îşi îndeplineşte toate datoriile unui bun preoţji scrie *Pantagwcl.* într-o 2i,punându-şi ciorapii invers, Jean de la Fontaine se întreba serios dacă sfântul Augustin avea atâta minte cât Rabelais. Puneți-vă ciorapii cum trebuie, bunule domn La Fontaine, şi feriți-vă să mai puneți asemenea întrebări; poate că domnul de Fontenelle este destul de perspicace pentru a vă înțelege dar, cu siguranță nu are curajul să vă răspundă.

Nu orienti se pare că e Dumnezeu e chiar Dumnezeu şi nu toi ceea ce ți se pare a fi diavolul e chiar diavolul.

Ceea ce este divin scapă aprecierii omului comun. Frumusețea e întotdeauna simplă, (adevărul) parc la îndemână şi cel drept trece neobservat pentru că nu miră pe nimeni JOrdiriea nu este niciodată remar-1 cată; numai dezordinea atrage atenția pentru că e stânjenitoare şi țipătoare. Copiu.sunl în general insensibili la armonii, ei preferă tumultul şi zgomotul; astfel, în viață, mulți oameni caută drama şi romanul. Disprețuiesc soarele şi visează la splendorile fulgerelor, nu-şi imagi̱ nează virtutea decât de frica cucutei şi a discursurilor lui Caton; dar dacă ar fi fost cu adevărat înțelepți lumea i̱ar mai fi cunoscut?

Sfântul Martin nu crede, el care dădea numele filosofilor necunoscuți inițiațilo^i adevărata înțelepciune) ^ijtaa)esl£^a"dîn~) •"marile legi ale ocultismului; Or, să taci înseamnă·să te ascunzi; mnezeu este atotputernicia cure se ascunde, iar Satan este neputința *i* îHoasă&are încearcă mereu´ să se arate.

vanitoasă^are încearcă mereu"să se aratei

f

Capitolul V

RITURI SACRE ŞI RITURI NELEGIUITE

Se povesteşte în Biblie că doi preoți aprinzând un foc profan în cădelnițele lor au fost literalmente aruncați în aer de o explozie provocată de gelozia focului sacru. Povestea este o. alegorie amenințătoare.

Riturile, într-adevăr, nu sunt nici indiferente ,mci arbitra fó eficace sunt acelea consacrate de autoritatea legitimă; iar riturile profane au întotdeauna un efect contrar aceluia pe care temerarul operator şi-1 propune.

Riturile vechilor religii, depăşite şi anulate de creştinism, sunt rituri profane şi nelegiuite pentru oricine nu crede serios în adevărul acestor religii astăzi proscrise.

Nici iudaismul·, nici celelalte mari culturi ale Orientului nu şi-au spus încă ultimul cuyânt. Au fost condamnate, dar nu au fost încă judecate şi, până la judecată, protestul lor poate fi legitim.

Riturile rămase în urmă prin progresul religios sunt chiar prin acest fapt profanate şi într-un fel nelegiuite. Vom putea înțelege mai târziu splendorile încă ignorate ale dogmei iudaicei dar lumea creştină nu se va mai întoarce la cîrcumcizie.

Schisma Samariei a fost o întoarcere spre simbolismul Egiptului, din care η-a mai rămas nimic, cele zece triburi au dispărut în vârtejul națiunilor, absorbite pentru totdeauna de acestea.

Riturile cărților ebraice de vrăji condamnate de legea lui Moise, aparțin unui cult al patriarhilor care ofereau victime pe înălțimile

munților pentru a provoca viziuni. E o crimă să se repete sacrificiul lui Abraham.

Numai creştinii catolici şi ortodocşi au stabilit o dogmă şi au fundamentat un cult; ereticii n-au sliut decât să nege, să suprime şi să distrugă. Ei ne întorc spre deismul vag şi negarea oricărei relign revelate, ceea ce îl împinge pe. Dumnezeu într-un întuneric atât de profund că oamenii nu mai sunt deloc interesați să ştie dacă acesta exista cu adevărat.

în afara afirmațiilor magistrale şi pozitive ale lui Moisé ■şi lisus, Hristos cu privire la Divinitate/, totul nu e decât îndoială, ipoteză şi fantezie.

Pentru vechile popoare care-i urau pe evrei şi pe care evreii le detestau, Dumnezeu nu era altceva decât un geniu al naturii, grațios ca primăvara, teribil ca furtuna, iar miile de transformări ale acestui proteu au populat panteonurile lumii cu o mulțime de zei de toatejel urile.

Deasupra tuturor domnea destinul;adică fatalitate avZeii celor vechi nu erau decât forțe naturale. Natura în să şi era marele panteu. Consecințele fatale ale unor asemenea dogme au fost materialismul şi sclavagismul,

Dumnezeul lui Moise şi al lui Iisus_este unuî)geste spiriteterni) independent)|rauabil^vinfiniți & poate totuTjçreeazl^toate lucru_rjie_ji le guvernează singur. El 1-a făcut pe om după chipul şi asemănarea lui),El esffe singurul nostru tata şi stăpân; Consecințele acestei dogme sunt spiritualismul şi libertatea..

Din acest antagonism al ideilor, s-a conchis pe nedrept un antagonism al lucrurilor. S-a făcut din panteu un duşman al lui Dumnezeu, ca şi cum panteul ar fi existat realmente în altă parte decât în imperiul lui Dumnezeu. Au făcut din natură o putere revoltată; i-au dat iubirii numele lui Satan; i s-a oferit materiei un spirit pe care ea nu-1 poate conține şi, prin legea fatală a echilibrului, η-a rezultat decât un materialism a] dogmelor religioase. De la acest conflict s-a ajuns la o denaturare a sensului sau poate la o neînțelegere imensă: s-a cerut libertatea omului în numele fatalității care-1 înlănțuie şi O aservire în numele lui Dumnezeu care singur poate şi vrea să-1 elibereze — consecința este o pervertire incredibilă, o stare de rău şi un fel de paralizie morală pentru că se vad peste tot capcane.

Mărturisesc că între Proudhon şi Veuillot, nu mă simt în nici unfel capabil să aleg.

Religiile moarte nu vor reînvia niciodată, şi aşa cum a spus Iisus Hristos, nu se pune vinul nou în vase vechi. Când riturile devin ineficace, sacerdoţiul dispare. Dar de-a lungul tuturor transformărilor religioase s-au păstrat nţurile secrete ale religiei universale şi în raţiunea şi valoarea acestor rituri constă încă astăzi marele secrei al[L]$rancmasonerid^

(^Simbolurile masonice) într-adevăr, constituie în ansamblul lor o sinteză religioasă care lipseşte încă sacerdoţiului catolic roman. Contele jfoseph de Maistre o simţea instinctiv; şi, când în spaima lui de a vedea lumea lipsită de religie, aspira la o viitoare alianţă a ştiinţei cu credinţa, îşi întorcea ochii fără sa vrea spre porţile întredeschise ale ocultismului.

Acum ocultismul masonic nu mai există, şi ambele canaturi ale porţilor iniţierii sunt larg deschise. Totul a fost divulgat, totul a fost scris. *TuUeurşi* siturile masonice se vând cui vrea să le cumpere. Marele-Órient nu mai are mistere sau, cel puţin, nu are mai multe pentru iniţiaţi faţă de profani, dar riturile masonice mai nelinişteşc şi acum curtea de la Roma pentru că simte existenţa unei puteri care-i scapă.

Această putere este libertatea conştiinţei umane, morala esenţială) independenţa fiecărui cult, dreptul de a nu fi blestemat şi destinat morţii eterne pentru că nu le interesează tagma preoţilor, tagmă necesară nufaai celor carc-i simt nevoia, respectabila pentru toţi când se oferă fără să se impună, oribilă când întrece măsura.

Prin blesteme, Biserica dă putere duşmanilor ei. Excomunicarea nedreaptă este un fel de sacralizare. Jaques de Molay, pe rug, era judecătorul papei şi al regelui. Savonarola, ars "de Alexandru al VI-lea, era pe atunci venerabilul vicar şi reprezentant al lui Iisus; când refuza sacramentele pretinşilor jansenişti, diaconul Paris făcea minuni.

Două feluri de riturTîpot fi deci ^ficace în magie) riturile sacre şi riturile nelegiuite`} pentru că blestemul este o consacrare negativă. Exorcismul naşte posedaţi, iar Biserica inf aih'bilă îl crează pe diavol când încearcă săi amnge.

Biserica romană catolică reproduce exact imaginea lui Dumnezeu, aşa cum au pictat-o cu atâta geniu autorii cărţii Siphra Dzeniuta, explicată de Rabbi Schimeon şi discipolii săi. Ea are două feţe, una de lumină şi alta de umbră, iar armonia lor rezultă din ana!ogia contrariilor. Faţa

luminii este figura dulce şi blândă a Măriei. Fața de umbră este strâmbătura diavolului. îndrăznesc să spun deschis demonului ce cred despre grimasa lui şi nu cred că ofensez Biserica, maica mea. Dar, dacă, totuşi, ea va condamna curajul meu, dacă o decizie viitoare a conciliului va declara că diavolul există personal, mă voi supune chiar în virtutea principiilor mele. Eu am spus că verbul creează ceea ce rosteşte; or, Biserica este depozitara autorității verbului; când ea va afirma existența nu numai rea!ă, ci şi personală a diavolului, diavolul va exista în persoana, creat de Biserica romană.

Madonele care fac miracole au fețele negre, pentru că mulțimii îi place să privească religia prin partea ei întunecată. Există dogme, asemenea tablourilor, puternic luminate: dacă veți atenua umbrele ,veți slăbi luminile.

Ierarhia luminilor, iată ce trebuie restabilit în Biserică şi nu ierarhia influențelor temporale. Ştiința să fie redata clerului, studiul aprofundat al (jiaturii jsăfedreseze şi să dirijeze exegezaj Preoții să fie oameni maturi şi încercați in luptele vieții. Episcopii să fie superiori preoților în înțelepciune şi virtute. Papa să fie cel mai savant şi mai înțelept dintre episcopi, preoții să fie aleşi de popor, episcopii de preoți şi papa de episcopi. Să se instituie pentru saaerdofiu o inițiere progresivă. Ştiințele oculte să fie studiate de aspiranții la sfântul minister, şi mai ales să fie studiată acea mare kabala iudaică reprezentând cheia tuturor simbolurilor. De abia atunci marea religie universală va fi revelată, iar catolicismul tuturor vârstelor şi al tuturor popoarelor va înlocui acest catolicism absurd şi plin de ură, duşman al progresului şi al libertății, care mai luptă şi astăzi în lume împotriva dreptății şi a adevărului, dar a cărui domnie a trecut pentru totdeauna.

în Biserica actuală, ca şi în iudaismul din vremea lui lisus Hristos, neghina este amestecată cu grâul cel bun şi, de frica de a nu smulge bobul cel bun, nu te puteai atinge nici de neghină. Biserica ispăşeşte propriile ei anateme; ea e blestemată pentru că a blestemat. Sabia pe care a tras-o s-a întors împotriva ei însăşi, aşa cum a predicat şi Domnul.

Blestemele aparțin infernului şi anatemele sunt actele papalității lui Satan. Trebuie sa le retumăm cărților de vrăji ale lui Honorius. Adevărata biserica a lui Dumnezeu se roagă pentru păcătoşi şi nu-i blestemă.

Sunt blamați tații care-şi blestema fiii, dar nu s-a putut niw admite ca o mamă să-şi fi blestemat copiii. Riturile de excomunicare folosite în vremurile barbriei erau farmecele, magia neagră, atunci se acopereau toate lucrurile sfinte şi se stingeau luminile, pentru a aduce un omagiu întunericului. Atunci se ațâțau popoarele la revolta împotriva regilor, se predica exterminarea şi ura, se interziceau regate şi astfel creştea prin toate mijloacele posibile curentul· magnetic al răului. Acest curent a devenit un vârtej care va zgâlțâi scaunul lui Petru, dar biserica va triumfa prin indulgența şi iertare. Va veni o zi când anatemele conciliului ecumenic vor suna aşa: i,Blestemat să *íit* blestemul anatemele să fie anatemizatc'işi toți oamenii să fie binecuvântați! ˛ Atunci, nu se vor mai afla de o parte Biserica, de cealaltă parte umanitatea. Biserica va îmbrățişa umanitatea şi cine se va afla în sânul umanității nu va putea fi în afara Bisericii.

Dogmele disidente vor fi considerate probe de ignoranța. Caritatea i&fînvïngè ura`` şi noi vom rămâne uniți prin toate sentimentele unei •sincere fraternități chiar cu acei care vor vrea sâ stea departe de noi. Religia va cuceri atunci lumea iar evreii, tații şi frații noştri, vor saluta alături de noi domnia spirituală a lui MessiaAAşa va fi pe pământul· astăzi atât de dezolat şi nefericit, la a doua venire a Mântuitorului, manifestarea marii catolicități şi trumful messiîlnismului, speranța şi credința noastră!...

CapitoluJ VI DESPRE

DIVINAȚIE

Se poate ghici în două feluri: prin sagaciüite sau prin a doua vedere. Sagacitatèfoste justa observație a faptelor, o deducție logică^i efectelor} şi a cauzelor.

(Acloua vedere)este ojntuiție speciala, asemănătoare celei a som-~] nambulilor lucizi care citesc trecutul, prezentul şi viitorul în lumina universală. JEdgar Poe;. somnambulul lucid al beției, vorbeşte în povestirile lui de un anumit Auguste Dupin care ghicea gândurile şi descoperea misterele unor afaceri dintre cele mai încâlcite printr-un sistem foarte special de observație şi deducții;

Ar fi de dorit ca domnii judecători de isntrucție să fie mai bine inițiați în sistemul Jui Auguste Düpin.

Adesea anumite indicii neglijate ca nesemnificative conduc la descoperirea adevărului. Adevărul .poate fi uneori ciudat neaşteptat; neverosimila în povestirea lui EdgarPoe intitulată: *Dublul asasinat din strada Morgue.* Ce-ați spune, de exemplu, dacă ați afla într-o zi că otrăvirea domnului Lafarge nu este imputabilă nimănui, că autorul acestei otrăviri era un somnambul şi ca, tulburat de temeri vagi (daca e femeie), va subsitui pe furiş, în falsa luciditate a somnului, va amesteca arsenicul, bicarbonatul de sodiu şi pulberea de răşină din cutiuțele Manei Capelle, crezând în visul ei că face imposibilă otrăvirea de care se temea pentru fiul ei?

Fireşte, noi emitem aici o ipoteză inadmisibilă după condamnare, dar care înainte de judecată ar fi meritat să fie cercetată cu grijă, plecându-se de la următoarele date:

1. Doamna Lafarge mama vorbea fără încetare de otrăvire şi nu avea încredere în nora ei care, într-o scrisoare.nefericită, se lăudase că ar deţine arsenic.

2. Doamna aceasta nu se dezbrăca niciodată şi se culca învelită în propriul ci şal.

3. în vechea ei locuinţă din Glandier se auzeau noaptea nişte zgomote ciudate.

4. Arsenicul se afla peste tot în casă, pe dulapuri, în sertare, pe huse, într-un fel care exclude orice înţelegere şi orice raţiune.

Exista de asemenea în casă arsenic amestecat cu pulbere de răşină într-o cutie pe-care Mărie Capelle o dăruise unei tinere prietene, màrturisindú-i că o folosea chiar ea însăşi şi că o adăuga în băutura domnului Lafarge.

Aceste circumstanţe atât de ciudate ar fi exersat sagacitatea domnului Auguste Dupin şi a lui Zadig, dar n-ar fi făcut nici o impresie asupra juraţilor şi asupra judecătorilor înverşunaţi împotriva acuzatei şi de trista evidenţă a furtului diamantelor. Fu deci condamnată definitiv pentru că justiţia are întotdeauna dreptate; dar se ştie cu ce energie a ' protestat nefericita până la moarte şi de ce onorabile simpatii a fost înconjurată până la ultimele ei clipe.

Un alt condamnat, mai puţin seducător desigur, protesta de asemenea în faţa religiei şi a societăţii, în momentul teribil al morţii; acesta a fost nefericitul Léolade, prins şi dovedit de uciderea şi violarea' unei fele. Edgar Poe ar fi putut face din această tragică întâmplare una din povestirile lui cele mai emoţionante; ar fi schimbat numele personajelor şi ar fi piasat scena în Anglia sau în America şi iată ce l-ar fi pus pe Auguste Compte să spună:

. Fata a intrat în clădirea şcolii şi η-a mai fost văzută ieşind; portarul, care închidea întotdeauna uşa cu cheia, nu lipsise decât un minut. La întoarcere, fata nu mai ea, plecase, iăsând uşa întredeschisă.

Fata a fost găsită a doua zi în cimitir, lângă zidul grădinilor pensionatului. Era moartă şi părea că fusese ucisă cu lovituri de pumni; urechile îi erau sfâşiate; se vedeau clar urmete unui viol anormal, fiind

înspăimântător de rănită; în rest, nici un semn special care să arate că ar fi fost vorba de un viol săvârşit de un bărbat.

Nu părea de altfel să fi căzut în acel loc, ci fusese depusă acolo. Hainele erau aranjate sub ea şi înjurai ei. Erau uscate cu toate că plouase toată noaptea; fusese adusă acolo probabil într-un sac spre dimineață, fie pe poarta ci mi tirului, fie printr-o spărtură a gardului cimitirului. Hainele ü erau murdare de propriile-i dejecții în care fusese tăvălită.

Iată ce s-a întâmplat probabil: fata, intrând în vorbitor, fusese apucata de o nevoie imperioasă; ca să se uşureze, se strecurase afara prin uşa rămasă întredeschisă; nimeni η-o văzuse şi aceasta a fost fatalitatea.

Căutase prin preaja cimitirului vreo alee mai ascunsă şi fu surprinsă de vreo femeie furioasă şi rea; mulți îi murdăriseră probabil poarta şi acum sătea la pândă, jurând să-i arate ea celui pe care-1 va prinde.

Deschise brusc poarta şi se năpusti asupra fetei cu pumnii, îi învineți fața, îi sfâşie urechile, o rostogoli prin propria ei murdărie, apoi îşi dădu seama că nefericita nu mai mişcă. Vrusese numai s-o bată şi o ucisese.

Ce să facă ea cu cadavrul sau cu ceea ce credea că devenise un cadavru, pentru că, probabil, biata fată nu era decât leşinată., O ascunse într-un sac, apoi ieşi şi auzi că e căutată o ucenică despre care se ştia că intrase în pensionat şi nu mai fusese văzută ieşind,

O idee oribilă îi trecu prin minte: trebuia cu orice preț să abată bănuielile de la ea; victima trebuia să fie descoperită lângă zidul pensionatului, iar un viol simulat să facă imposibil de atribuit crima unei femei.

Cu ajutorai unui par simulează violul şi probabil că în urma acestor dureri biata fată, numai leşinată, muri cu adevărat;

După căderea serii, vrăjitoarea duse sacul în cimitir deschizând poarta prost încuiată .desfăcând broasca cu ajutorul unui cuțit. Se retrase dc-a-ndăratelea, având grija să şteargă urma paşilor şi închizând poarta cu multă precauție.

Ipoteza ar fi continuat Dupin, explică toate circumstanțele în aparență inexplicabile ale acestei înfricoşătoare istorii,

într-adevăr, dacă economul pensionatului ar fi violat fata, el ar fi încercat să-i înăbuşe țipetele nu să le provoace trăgând-o de urechi şi umplând-o de vânătăi. Dacă ea ar fi țipat, țipetele s-ar fi auzit, pentru că podul desemnat ca singurul loc unde s-ar fi putut petrece crima în

interiorul casei,era plin de ferestruici care dădeau în curtea unei cazărmi forfotind de soldaţi şi se afla la înălţimea gheretei sentinelei.

Acuzatul fusese de altfel văzut toată ziua ocupându-se paşnic de treburile serviciului său. Alibiul pentru ora crimei era chiar atestat de colegii săi; dar din cauza unor neînţelegeri şi ale unor tergiversări, au fost acuzaţi toţi de complicitate sau cel puţin de îngăduinţă, şi e deci probabil că va fi declarat vinovat de tribunalul din Philadelphia.

Iată ce ar fi spus Auguste Dupin în povestirea inedită a lui Edgar Poe, dacă ni s-ar permite să expunem ipoteza noastră fără să renunţăm la respectul pe care ni-1 impune un lucru judecat.

Se ştie cum a reuşit^Solomon. între două mame care-şi disputau aceiaşi copil, să ghicească într-un Ici inatacabil pe adevărata marnă.

Observarea (fizionomiei, a mersului,· a obiceiurilor conduce, de asemenca,la ghicirea unor gâmturi secrete &ıɧ caracterului unui om. Din forma capului şi a mâinii se pot deduce preţioase indicaţii; dar trebuie ţinut întotdeauna cont fie liberul arbitru al omului^şi de eforturile pe care le depune cu succes pentru a corecta tendinţele rele ale naturii sale.

Trebuie să ştim că uneoriibunâiatea naturală se poate deprava, şi că adesea cei mai buni.devin cei mai răi´când s-au lăsat de bună voie degradaţi şi corupţi. Ştiinţa marilor şi nestrămutatelor legi ale echilibrului ne pot de asemenea ajuta să prezicem oamenilor,Un om nul sau mediocru` va putea face orice şi tot nu va ajunge nimic. Un om Cpătimaşicare se lasă prada exceselor va pieri prin chiar aceste excese sau va_fi fatal împins spre excese contrare. Creştinismul styliţilor şi al părinţilor din deşert s-a ivit după destrăbălările lui Tiberiu şi Heliogabal. în epoca jansenismului, acelaşi creştinism teribil este o nebunie care ofensează natura, pregătind regenţa şi Directoratui. Excesele de libertate '93 au adus după ele despotismul. Exagerarea unei forţe se întoarce întotdeauna în avantajul forţei contrare.

Aşa se face câ, în filosofie şi religie, adevărurile exagerate devin minciunile ede mai periculoase. Când Iisus Hristos, de exemplu, Ie-a spus apostolilor: „Cine vă ascultă pe voi pe mine mă ascultă şi cine mă ascultă, ascultă de cel care m-a trimis", el a stabilit ierarhia disciplinară \ şi unitatea învăţăturii, atribuind acestei metode divine pentru că este naturală, o infailibilitate ce-i aparţine, chiar celui de la care el însuşi a ̧şi nedând pentru aceasta dreptul nici unui tribunal de a condamna

descoperirile lui Galilei. Exagerările principiului dreptății dogmatice şi disciplinare au produs imensa catastrofă ce a prins biserica în flagrant delict de persecuție a adevărului, Paradoxurile au răspuns paradoxurilor. Biserica pare să nu recunoască drepturi lejațiunii, după cum n-au fost recunoscute nici cele ale credinței ^Spiritul umarțțeste un infirm care merge în două cârje: una este ştiința şi ccaîaltâ religia) Falsa filosofie i-a luat religia, iar fanatismul i-a smuls ştiința. Ce să facă? Sa se prăbuşească şi să se lase târât ca un olog printre blasfemiile lui Proudhon şi enormitățile din *Syîlabus*[1]!

Turbarea incredulității nu e o forță pe măsura furiüor fanatismului pentru căe ridicolă. Fanatismul este o afirmație exagerată,incredulitatea o negație la fel de exagerată, dar extrem de ridicolă. Ce poale fi într-adevăr exagerarea neantului? Mult mai puțin decât nimic! Nu merită .. ' numai pentru atât să încrucişăm săbiile.

Astfel, prin neputință şi descurajare, pe de o parte, prin persistență şi acaparare, de cealaltă parte, cădem din nou sub presiunea apăsătoare a credințelor oarbe şi a intereselor care le exploatează. Lumea veche pe care o credeam moartă se ridicădin nou în fața noastră şi revoluția e gata să izbucnească.

Totul poate fi scris; lotul stă scris în legea echilibrului) totul a fost prezis şi poate fi prezis şi astăzi ce se va întâmpla în curânțQ

Í au Spiritul revoluționar tulbură astăzi şi bântuie națiunile care

rămas absolut catolice; Italia, Spania şi Irlanda, iar reacția catolică, în sensul exagerării şi al despotismului planează deasupra popoarelor obosite de revoluții. în acest timp,Germania protestantă creşte şi depune un formidabil efort în serviciul libertății conştiinței şi Şl independențeîi gândirii.

Franța îşi pune sabia voltairiană în serviciul reacției clericale, favorizând astfel dezvoltarea materialismuiui. Religiadevine o politică şi o industrie, sufletele de elită se îndepărtează, refugiindu-se în ştiință, dar tot disecând şi analizând materia, ştiința îl va găsi în cele din urmă pe Dumnezeu)obligând religia să vină către ea. Grosolâniiic teologice

---

[1] Catalog denumit „Culegerea principalelor erori ale timpului nostru", publicat de Pius al IX-lea în 1864; conține opt /,eci de articole, referindu-se la panteism, socialism, ra(ionalism etc. (n.ed.)

ale evului mediu vor deveni atât de evident imposibile, că vom fi ridicoli fie chiar numai combat ându-le. Litera va face atunci loc spiritul tu`) şi marea religie universală se va arăta lumii pentru prima oară.

A prezice această uriaşă mişcare nu înseamnă a ghici viitorul, pentru că el a început, iar efectele se manifestă deja în cauze. în fiecare zi, noi descoperiri luminează textelef obscure ale Genezei, dând dreptate (^Sinților kabalejjjtamille Flammarion[1] ni 1-a arătat pe dumnezeu în Univers. De multă vreme, vocile care l-au condamnat pe Galilei au fost reduse la tăcere; natura, aiâia timp calomniată, se justifică, lăsându-se mai bine cunoscută, firul de paîial lui Vanini ştie mai mult despre existența lui Dumnezeu decât toți savanții, iar blasfemiatorii de ieri sunt profeții de mâine.

Că multe creații au precedat-o pe a noastră, calfele Gcnezet/kint perioade socotite în ani sau chiar în secole, că soarele oprit de Joshuae o imagine poetică de o emfază absolut orientală, că lucrurile, evident absurde din punctu] de vedere ai istoriei, se explică prin ajegorii, toate acestea nu ofensează cu nimicinajestatea Bibliei^i nu-i contrazic în nici un fel autoritatea.

Tot ceea ce în această işfântă cartş)este dogmă sau morală ține de judecata Bisericii, dar tot ceea ce este arheologie, cronologie, fizică, istorie etc. aparține exclusiv ştiinței, a cărei autoritate în materie este absolut distinctă, dacă nil independentă, de cea a credinței.

Preoții cei mai luminați recunosc fără să aibă curajul s-o spună direct. Sunt îndreptățiți să tacă. Nu trebuie să dorim ca şefii caravanei să meargă cu mult mai repede decât copiii şi bătrânii,:Cei care se lansează ;■ prea grăbiți Înainte se vor trezi curând singuri şi vor pieri în singurătate, cum i s-a întâmplat lui Lammenais şi altora ca el.

Sângele celui vinovat se purifică de îndată ce începe să curgă, pentru că ii sus; atârnat de cruce^ a sanctificat instrumentele supliciului; numai sângele celui drept are un rol expiator.

, Sângele lui Ludovic al XVI-lea şi al doamnei Elisabeth se ruga dinainte pentru ca sângele Iui Robespierre să nu fie disprețuit de justiția supremă.

---

[1] Astronom france/ (n.1ti42,-m.l925). Autorul cărților „Pluritatea lumilor locuite"(1862) ;µ „Astronomie poj^ilarâ"(1880)(n.ed.)

Prezicerea adevărului prin sagacitate şi prin inducţie se poate numi) Îpreştiinţăi. Cea care se face prin ^uloua vederejsau prin intuiţie magnetică nu este decât un'presentiment.``!

Facultatea presenzilivâ´; poate fi exaltată, provocând în propria persoana cu ajutorul câtorva semne convenţionale sau arbitrare un fel de hypnotism care cufundă gândirea într-o stare de somnolenţă. Aceste semne sunt trase la sorţi pentru că sefaceapei mai degrabă la oracolele fatalităţii decât la cele ale raţiunii, ceea ce înseamnă o invocaţie a umbrei, un apel la demenţa,, yn sacrificiu al gândirii lucide în favoarea haosului fără nume care bântuie în timpul nopţii.

Divinalia$_T$ după cum o arată şi numele, este mai aies opera divină iar perfectă preşâinţ&nu poate fi atribuită decât lui Dumnezetplatâ de ce oamenii lui Dumnezeu suntîn mod natural profeţi. Omul drept şi bun gândeşte şi actionează̆jîn uniune cu divinitateVcare ne locuieşte pe noi) loţi, voibindu-ne iară încetare, dar tumultul pasiunilortie împiedică`să-i auzim vocea.

Cei drepţy'calmându-şi sufletul, aud mereu vocea suverană şi paşnică, gândurile `Ior sunt ca undele limpezi şi line în care soarele se oglindeşte în toată măreţia Iui.

^Sufletele sfinpî^şunt câ nişte{immoze ale purit`ăţiiî)se^nfioarâ la cel mai mic contact profan şi îşi întorc capul cu dezgust de la tot ceea ce este imund. Ele au un fler deosebit care le permite să discearnă şi să ` analizeze într-un anumit fel$_v$cmanaţiile conştiinţeiij Nu se simt în largul (lor în faţa răuvoitorilor şi a nelegiuiţîlory Pentru ei, cei răi au o aureolă neagră care-i respinge, cei buni o lumină care le farmecă inimji Aşa a descoperit-o sfântul Gerinain d'Auxerre pe sfânta Gencviève, aşa şi̱a regăsit Poslel tinereţea în conversaţiile cu maica Ioana, iar Fénelon a înţeles-o şi a iubit-o pe blânda şi răbdătoarea doamnă Guyon,

Preotul din Ars, respectabilul domn Vianney, dezlega frământările prin care treceau cei care i se adresau, fiind imposibil cuiva să-1 păcălească. Se ştie că eî i-a chestionat cu severitate pe pastorii din La Salctte şi i-a făcut să mărturisească faptul că nu văzuseră nimic extraordinar şi că nu făcuseră decât să se distreze provocând şi amplificând un simplu vis.;Mai există un fel de divinaţie care aparţine entuziasmuluîţşi exaltării unor patimi fără măsură,

Aceste puteri ale sufletului par s3 creeze ceea ce anunță. Lor le aparține^succesul rugăciunii; când spun: AminŞ Aşa să fie! se face după voia lor.

Capitolul VII PUNCTUL

ECHILIBRAT

Orice/nútere magicj^se aflăJjîijEȚKictui Central de ecMUbraUl universului.

înțelepciunea echilibrantă)e conținută în **celc^jgateu^ver^** cunoaşte adevaruț; a vrea binele, a iubi frumosul, a face ceea ce e drept Pentru caiadevaruï) binele, frumosul şi dreptatea sunt de nedespărțit; în aşa fel încât cefeare ştie adevărujjnu se mai poate, împiedica să vrea binele, sa-l iubească pentru cà e frumos şi să-1 facă pentru că e drept.

Punctul central în ordine intelectuală şi morală este trăsura de unire' între ştiință şi crcdință.în natura omului acest punct central este mijlocul unde se unesc sufletul şi tranuîpentru a se identifica în acțiunea lor,

în ordine fizică, punctul central teste: rezultanta forțelor contrare compensate unele prin altele.

I înțelegeți trăsura de unire, cuceriți mijlocul, acționați asupra rezultantei!

Eteritis sicutdiî scîentes bonum etmaîum.

. Punctul echilibram al vieții şi al morții este marele arcan al) imortalității..

Punctul echilibrant al zilei şi al nopții ,cstc marele resort al mişcării lumilor.

Punctul echilibrant, între ordine şi libertate, este marele arcan al politicii.

Punctul cchilibrant al bărbtului şi al femeii este ţnarele arcan al viubirii.

Punctul echilibrant între.voinţ^şipasiune/i între acţiune şi reacţiune este marele arcan al puterii`;

Clarele arcan,al înaltei-magii ^arcanul indicibil i incomunicabil nu este altceva decât <` punctul cchilibranţ) între trelatîv; si 5bsoïutf&itre infinitul finitului}şi finitul infinitului» atotputernicia relativă a omului ι cumpănind imposibilul lui Dumnezeu.

Aici cei care ştiu vor înţelege, ceilalţi vor încerca să ghicească. *

Qui autem dívinabunt divini erant.

Punctul echilibrant este monada esenţială care constituie dinivitatea în Dumnezeu, libertatea sau individualitatea în om şi aromonia în natură: *:;ţn* dinamică este mişcarea perpetuă, în geometrie, cvadratura cercului; în chimie realizarea marii opere[1])

Ajuns în acest punct/ingerul zboară fără aripii iar omul reuşeşte să împlinească ceea ce-şi doreşte în mod rezonabil.;

Am spus că ajungem aici prin înţelepciunea echilibrantă care se rezumă în patra vorbe: a sü,lavreajaiubi«iíalucra în numele adevărului J al binelui^·al frumuseţii;şi al dreptăţii^

Orice om este chemat spre această înţelepciune, căci Dumnezeu a dăruit tuturor^o inteligentă pentru a cunoaşte/,,o voinţă pentru a vrea. o inimă pentru a iubişi <2 putere pentru a acţionay

Exerciţiul inteligenţei aplicate adevărului conduce spre ştiinţă.

Exerciţiul inteligenţei aplicate binelui creează sentimentul frumosului care naşte credinţa.

Ceea ce este fals depravează ştiinţa, ceea ce este rău depravează voinţa; ceea ce este urât depravează iubirea)lçeea ce este nedrept anulează şi perverteşte acţiunea.Çeea ce esie adevărat trebuie să fie ■ framps;*eea ce este frumos trebuie să fie adevăraţi ceea ce este bine este întotdeauna drepţi —.

Răul^falsuy, urâţenia şi nedreptatea suntincompalibile cu adevărul.

---

[1] Mai precis în alchimie, „matea operă" desemnând în limbajul filosofiei iiculle ′ realizarea ρíβ5ÏΠΰό(!θδΓή (η. red.)

Cred în religie pentru că e frumoasă şi mă învaţă binele. Sunt îndreptăţit să cred în ea şi nu în diavol care c urât şi mă împinge la rău, învăţându-mă minciuna.

Dacămi se vorbeşte despre un Dumnezeu care ne rătăceşte minţile, ne înăbuşă raţiunea şi nu vrea decât să-şi tortureze creaturile, fie ele chiar vinovate, cred că este un ideat urât, o invenţie dăunătoare şi că atotputernicul călău este în mod absolut nedrept; şi conchid riguros că totul este fals, că pretinsul Dumnezeu este făcui după chipul şi asemănarea diavolului şi nu vreau să cred în el pentru că nu vreau să cred în Satana.

Numai că aici intru întro aparentă contradicţie cu mine însumi. Ceea ce declar eu a fi nedreptate, urâţenie şi în consecinţă fals ţine de învăţătura Biserici i ale cărei dogme le-am admis şi ale cărei simboluri le respect.

Dq, fără îndoială, aşa reiese din învăţăturile ei prost mţelese,iata de ce chem umbra în faţa judecăţii luminii, supun litera spiritului, pe teologi conciliilor; pe comentatori îi aduc în faţa textelor sacre, gata să suport o legitimă condamnare dacă am spus cumva ceea ce n-ar fi trebuit să spun. Săfim bine înţeleşi: nu scriu pentru profani, ci pentru savanţii unei epoci viitoare şi pentru pontifii viitorului.

:'Cei care vor fi capabili să cunoască adevărul· vor îndrăzni să dorească binele; vor iubi frumosul`şi n.u-1 vor lua pe Veuillot' drept reprezentant al. idealurilor şi gândurilor lor. De îndată ce un papă astfel structurat se va simţi în stare să facă numai ceea ce e drept, nu va mai spune *hon possum* pentru că va putea tot ceea ce va dori, devenind monarhul legitim, nu numai al Romei ci al lumii întregi.

Ce importanţă va mai avea faptul că barca lui Petru va fi bătută, de furtună, nu î-a învăţat Iisus Hristos să meargă pe valuri? Dacă se scufundă înseamnă că-i e frică si,dacă-i e frică, înseamnă că s-a îndoit de divinul stăpân`; mana Mântuitorului se va întinde, îl va prinde şi-1 va conduce la mal. ,5Îţin credinciosule,de ce te-ai îndoită

---

[1] Veui1!ot(Louis)(S813 — 1K83), jurnalist catolic francez, redactor şefa! ziarului „L'Umvers"adusopolemîcă violentă în favoarea „mfailibiütà[1] fi i pontificale" (promulgată Înl87())(n.ed.).

Pentru un adevărat credincios, poate fi biserica vreodată în pericol? Nu edificiul e în pericol, ci nişte construcţii hibride supraîncărcate de neştiinţa mileniilor.

Un bun preot ne povestea într-o zi că, vizitând o mănăstire de carmelite, i s-a permis să vadă o haină veche care aparţinuse, se spunea, sfintei fondatoare a ordinului şi, cum se mirase de faptul că era cam murdară, călugăriţa exclamă, împreunându-şi mâinile: „Dar e murdăria sfintei maici!" Preotul se gândise, şi noi suntem de acord cu el, ca s-ar fi dat dovadă de mai mult respect dacă haina ar fi fost spălată. Murdăria nu poate fi relicvă, altfel am ajunge atât de departe încât în curând bieţii creştini ar îngenunchia pe găinaţ, nemaiavând ce să reproşeze închinătorilor Marehii Lama.

Nu e frumos ceea ce nu este bine. nu e bine ceea ce nu este drept, : nu e drept ceea ce nu est adevărat,

Când Voltaire, prietenul cel mai pătimaş al dreptăţii, îşi repeta tozinca: „Zdrobiţi infama!" credeţi că se referea la Evanghelie sau la adorabilul ei autor? Nu, rară îndoială, dar era pe drept indignat de inepţiile, de enormitatea prostiilor şi de persecuţiile nelegiuite de care era plină Biserica din pricina certurilor între jansenism şi molinosism. Infama era pentru el, ca şi pentru noi, impietatea, cea mai rea dintre ' impietăţi: religia desfigurată.

Astfel, după ce el şi-a încheiat marca operă, după ce revoluţia a proclamat, urmând Evanghelia, şi în ciuda castelor interesate: „libertatea] (înjaţa corTstÏÏnteijègalitatea în faţa]egiî\şi fraternitate întrejDameni", a apărut Chateaubriand care a demonstrat cât de frumoasă este religia faţă cu geniul, iar lumea lui Voltaire, corectată prin revoluţie, a fost gata să recunoască încă o dată că religia este adevărată.

Da, religia frumoasă este advărată, religia urâtă este falsă, Da, csie adevărată religia lui Hristos mângâietorul, a păstoruîui purtând pe umeri oaia rătăcită/ a -; Fecioarei imaculate!; îngrijitoarea şi salvatoarea păcătoşilor. E adevărată religia care-iadoptă pe orfanyîi îmbrăţişează pe condamnaţi la picioarele eşafodului, admite ia masa lui Dumnezeu pe săraci alături de bogaţi, pe sluga lângă stăpân, pe omul de culoare lângă omul alb. Este adevărată religia care porunceşte suveranului pontif să fie slujitorul slujitorilor lui Dumnezeu şi episcopilor să spele picioarele cerşetorilor! Religia negustorilor sanctuarului, aceea care-l obliga pe

succesorul lui Petra să ucidă pentru a mânca, religia veninoasă şi comună a lui Veuillot, religia duşmanilor ştiinţei şi progresului este falsă pentru că e urâtă, pentru ca se opune binelui şi pentru că favorizează nedreptatea. Şi să nu ni se spună că cele două religii opuse sunt una şi aceeaşi. Ar însemna să spunem câ rugina c acelaşi lucru cu fierul, că reziduurile sunt argint sau aur şi că lepra este carnea umană.

Nevoia religioasă există în om! un fapt incontestabil pe care ştiinţa este obligată să-1 admită; acestei nevoi îi corespunde un simţ intim special^simţul eternităţii şi al infinitului) Există emoţii pe care nu le uităm dacă le-am trăit odată şi acestea suntfemo'riile pietăţii)

Brahmanul le trăieşte când se cufundă în contemplaţia lui Iswara; Israelitul se simte pătruns de ele în prezenţa lui Adonai; înflăcărată călugăriţă catolică si le exprima udând cu lacrimi de iubire picioarele crucifixului şi să nu le spuneţi că toate acestea sunt iluzii sau minciuni: vă VOT surâde cuprinşi de milă, şi pe bună dreptate; plini de lumina eternităţii, ei o văd şi sentimentul pe care-l încearcă în prezenţa eelor care-o neagă este cel al clarvăzătorilor în faţa unui orb care neagă existenţa soarelui.

Credinţa îşi are decievidenta ei şi acesta este un adevăr care trebuie cunoscut; omul care nu crede este incompleţii lipseşte primul dintre-ţoale simţurile lui i nlcrioarć. Pentru el morala nu ÎdccâtiCOTiStrângejreJ reducându-se Ia puţine lucruri. Morala poate fi independentă de cutare sau cutare formulă dogmatică, independentă de prescripţiile unor preoţi; dar n-ar putea exista fără sentimentul religios pentru că, în afara acestui t sentiment, demnitatea umanj)devine contestabilă sau arbitrară; fără Dumnezeu şi fără veşnicia sufletului) ce este omul chiar cel mai iubitor mai bun sau mai fidel? Un câine care vorbeşte? Mulţi consideră conduita lupului mai independentă şi mai mândră decât cea a câinelui. Citiţi fabula lui La Fontaine.

[Adevărata morală a libertăţii)este &a a bunului samaritean care răcoreşte rănile lui Iisus), în ciuda urii între Ierusalim şi Samaria izbucnită din pricina religiei; adevărata morală este cea a Iui Abd-el-Kader riscându-şi viaţa pentru a-i saiva pe creştinii din Damasc; vai, venerabile Pius al IX-lea, cum nu ţi-a fost dat s-o salvezi pe aceea a creştinilor din Perugia,dinCastelfidardo şi Mentana!

Iisus Hristos zicea vorbind despre preoții timpului: „Faceți ceea ce spun, iar nu ceea ce fac aceştia!" Atunci preoţii au spus ca Iîsus trebuie crucificat şi l-au crucificat. Preoții scandaloşî în fapte nu pot fi infailibili în vorbe.

Acelaşi Iisus Hristos vindeca bolnavii în ziua sabbatului spre marca indignare a fariseilor şi învățaților.

(Adevărata jnoraiăjindependenta; este cea inspirata de religia independentă.

Or, religia independentă; trebuie <să fie cea a adulților^ cealaltă e făcută pentru copii.

Nu putem avea în relîgie un modelimai perfectdecât țisus Hristos. Iisus practică religia lui Moise,4aŞtm se supune ei.jEl spune că legea_e făcută pentru om şi nu omul pentru lege; a fost alungat din sinagogă,dar nu frecventa mai puțin templul; opunea în orice spiritul literei şi nu recomanda ucenicilor dccâtjjăulostem^i A murit acordând iertarea unui vinovat pocăit şi recomandându-i maicii sale pe discipolul mult iubit, dar preoții n-au asistat la ultimele lui cupe decât pe-ntru a-1 blestema.

Punctul echilibranttn religie;,este libertatea conştiinței absolute şi

public, disciplina şi cultul.

în politică este guvernarea despotică a leg arantând libertatea tuturor în cea mai perfectă ordine ierarhică!

In Dinamica; mijlocul balanței.

7 y, : în Kabală, nunta Elohimilor} ^—~· t ii/,'.,

în Magic, punctul central între pasivitate şi acțiune; întrebuințarea spontanăa lui <x/ şi 06> pentru a crea aur-ul.

în Heraietism, alianța indisolubilă întreMercur şiSuljy în toate lucrarilei aliançațntre bine), £țdevj#, fruraoy şi dft

Proporția între ființă şi viață, eternitatea în timp şi în eternitate ternitate,_puterea generatoare a timpului, (Îeya dintr-un lot şi totul din ceva.

Idealismul omului întâlnind realismul lui Dumnezeul

Raportul între început şi sfârşit, indicând Omega lui Alpha şi Alpha lui Omega.

Este, în sfârşit, ceea ce(marîi inițiaETiau desemnat sub numele

Capitolul VIII PUNCTELE

EXTREME

(forța magneților-se află la cei doi poli iar punctul echilibram se află la mijloc între cei doi poli.

Acțiunea unui pol este echilibrată de polul contrar ca în mişcarea pendulului; distanța la stânga este proporțională cu distanța la dreapta.

Aceasta lege a echilibrului fizic/este (jceeaşi cu legea echilibrului`* moral; forțele se află la extremități şi converg spre punctul central)

între extremități şi mijloc nu se află decât slăbiciune^.

Laşii şijmolaticij se lasă duşi de mişcarea celorlalți şi sunt incapabili , de mişcare prin ei înşişi,[1]

VExtremele se aseamănă şi se ating prin legea analogiei contrariilor)

Ele constituie puterea luptei pentru că nu se pot niciodată concilia.

Dacă frigul şi căldura s-ar amesteca, de exemplu, nu va mai exista rece şi cald ci o stare intermediară.

—Ce pat să fac pentru tine, 1-a întrebat Alexandru Machedon pe Diogene.

—Dă-te la o parte că-mi ții umbră ia răspuns cinicul.

Atunci, cuceritorul a exclamat: „Dacă n-aş fi Alexandru, aş fi vrut să fiu Diogene." lată două orgolii care se înțeleg şi se întâlnesc cu toate că sunt plasate la extremitățile scării sociale.

De ce Iisus a ales-o pe samaritenacă, nu erau destul femei cinstite în Iudeca? ■

De ce primeşte mângâierile Măriei Magdalena care era o păcătoasă cunoscută? De ce? O spune e! însuşi:'t<|)entru câ_a iubit muîtj Nu-şi ascunde preferinţa pentru genul rău famat, cum sunt prostituatele şi copiii risipitori. Se simte din discursurile sale că ojingură lacrimă a lui Cain ar fi fost mai preţioasă în ochii lui decât tot sângele lui Abd.

Sfinţii obişnuiau sa spună că se simt egalii celor mai oribili scelerați şi aveau dreptate. Sceleraţii şi sfinţii sunt egali ca talgerele aceleiaşi balanţe. Şi una şi cealaltă se sprijină pe punctele extreme şi un înţelept e tot atât de departe de un scelerat pe cât este un sceierat de un înţelept.

Exagerările vieţiO luptându-se mereu între ele, produc mişcarea echilibrată. Dacă antagonismul ar înceta în manifestările forţei, totul s-ar opri într-un echilibru imobil, provocând moartea universală;. Dacă toţi oamenii ar fi înţelepţi, n-ar mai fi bogaţi şi săraci, n-ar mai fi slujitori şi regi, n-ar mai fi supuşi; societatea ar dispărea foarte repede. Lumea este o casă de nebuni în care cei înţelepţi, sunt infirmieri^} dar un spital este făcut pentru bolnavi, constituind o şcoală pregătitoare pentru viaţa externă. Or, ceea ce-i trebuie unei şcoli sunt mai întâi elevii. Înţelepciunea este scopul'de atins,postul scos la concurs .Dumnezeu o dă celui care o merită', nimeni η-o aduce cu el prin nastere.fî^uterea, fechilibrantă se afla în punctul central Jdaréutcreamotrice W; manifestă întotdeauna la extremităţi) lijebunij încep revoluţia, înţelepţii o sfârşesc,.

în revoluţiile politice, spunea Dantori, puterea aparţine întotdeauna celui mai scelerat. în revoluţiile religioase, fanaticii îi trag după ei pe ceilalţi. _

(Marii sfinţi şi marii scelerați sunt în egală măsură puteri | magnetîzatoaie pentru că voinţele !or sunt exaltate prin obişnuinţa de a \ acţiona împotriva naturiiJMarat fascina Convenţia în care toată lumea îl ura şi-1 blestema, supunându-i-se totuşi. Mandrin îndrăznea în plină zi să traverseze şi să jefuiască oraşele şi nimeni nu avea curaj să-1 urmărească. îl credeau magician! Erau convinşi că daeă-1 duceau la spânzurătoare ar fi făcut la fel ca Polichinelle: l-ar fi spânzurat el pe călău. Şi probabil aşa ar fi făcut dacă nu şi-ar fi riscat tot prestigiul într-o aventură amoroasă şi nu s-ar fi lăsat prins în modul cel mai ridicol, ca un Samson la picioarele Dalilei.

Iubirea femeilor este triumful naturii, gloria înţelepţilor^ dar pentru '•hoţi şi sfinţi este cea mai primejdioasă dintre capcane.!

Hoții nu trebuie sâ se îndrăgostească decât de ghilotina căreia Lacenaire îi spunea mireasa Jui, iar sfinții ηar trebui să sărate decâi capete de morți.

Sceleraţii şi sfinţii sunt în mod egal excese şj duşmani ai naturii. De aceea legendele populare par adesea să-i confunde împrumutând sfinţilor acţiuni de o cruzime monstruoasă, iar hoţilor celebri acte de filantropie.

Sfântul Simeon stylitul, legat de stâlpul lui, primeşte vizita mamei sale care vrea sâ-1 îmbrăţişeze înainte de moarte. Fakirul creştin nu numai că nu coboară, dar îşi ascunde faţa ca să η-o vadă. Biata femeie se stingea chemându-şi fiul, care a lăsat-o să moară singură.Dacă ni s-ar fi povestit asemenea lucruri despre Cartouchc sau despre Schinderhannes, ni s-ar fi părut că li se încărca inutil tabloul mârşăviilor. E adevărat că. aceştia nu erau sfinţi, ci nişte neisprăviţi de hoţi.

0 prostie, prostie, prostie umană!

Dezordinile în plan moral produc dezordini în domeniul fi/ic şi aceasta e ceea ce omul comun numeşte, miracole; Trebuie să fii Balaam pentru a auzi măgăriţa vorbind: (imaginaţia proştilor)este izvorul minunilor. Când un bărhat a băut peste măsură crede că ceilalţi se clatină şi că natura se fereşte pentru ąl lăsa să treacă.

Voi care visaţi extraordinarul, voi care vreţi să faceţi minuni, fiţi extravaganţi ˋ.tnţelepciuneajpu e niciodată remarcată, pentru că e mereu la locul ei^'mcalm)înarmoniaşitn paceț)

Toate viciile îşi au nemuritorii lor care prin exces şi-au ilustrat infamia.vprgoliul este Alexandru,dacă nu Diogene sau Erostrat; mânia, este Achille; invidia, Cain(sau Thersit; destrăbălarea este Messajina, \]ăcomia la mâncare, Vitelliusijenea Sardanapal^variţia, regele Midas, Opuneţi acestor eroi ridiculi alţi eroi care, prin mijloace contrare, să fi ' ajuns la acelaşi scop:y>fântul Francişc.Diogenele creştin^ care,prin forţa umilinţei a fost considerai egalul Iui lisus; sfântul Grigore al VII-lea ale cânii mânii tulburau Europa şi compromiteau papalitatea; sfântul Bernard, lividul persecutor al lui Abélard, a cărui glorie o eclipsa pe a lui;*şfântu] Anton & cărui imaginaţie impură depăşea orgiile lui Tiberiu

[1] Eliphas Levi foloseşte termenul extrav^^iaţr-un sens apropiat de cel etimoîogic; u^djncolo de lÏíonstdüigeri te raţiunii) morale i*) eticii impuse de societate, haotic pentru ceUaitîVetl7£

sau Trimalchio; înfometaţii din deşert, jucăria viselor famelice.alejui Tàntal şi acei bieţi călugări mereu atât de lacpmi după baniÎExtremele se *)* ′ (jating) aşa cum am mai spus, ceea ce nu este înţelepciune nu poate fí o virtute. Punctele extreme sunt vetrele nebuniei şi,în ciuda tuturor viselor de ascetism şi a mirosului de sfinţenie,nebunia lucrează şi aduce viciul.) Voluntare sau involuntare, invocaţiile sunt crime`; Oamenii pe care magnetismul, răului îi zăpăceşte, apărându-le sub forme vizibile, suportă pedepsele ultragiilor pe care le-au provocat naturii. O călugăriţă isterică nu este mai puţin impură decât o femeie destrăbălată, una trăieşte înlr-un mormânt, cealaltă într-un lupanar; dar adesea femeia din mormânt poartă un lupanar în inimă, iar femeia din lupanar ascunde un mormânt în suflet, în timp ce nefericitul Urbain Grandier', ispăşind vina opiniilor sale curajoase, blestemat ca pretins vrăjitor şi dispreţuit ca preot libertin, mergea la moarte cu resemnarea unui înţelept şi răbdarea unui martir, pioasele ursuline din Loudun se zvârcoleau ca nişte bacante şi, introducându-şi crucifixul între picioare, se dedau la demonstraţiile cele mai nelegiuite şi mai obscene. Lumea le plângea pe sărmanele victime! Şi Grandier, zdrobit de torturi şi legat de stâlpul pe care flăcările urcau I încet, nelăsând să-i scape nici un vaet; era considerat călăul lor.

Incredibü, călugăriţele reprezentau principiul răului, îl realizau, îl încarnau în ele însele; blasfemiau, în timp ce obiectul patimii lor nelegiuite era trimis la moarte! Ele şi exorciştii lor invocaseră tot infernul : şi Grandier care nu le putea face nici măcar să tacà era condamnat ca ■; vrăjitor şi stăpân al demonilor.

Celebrul preot din Ars, savantul domn Vianneyz, era, după spusele biografilor săi, însoţit de diavol, trăind cu el într-un fel de relaţie Ł ;imilială. Bunu! preot era vrăjitor fără să ştie,făcea invocaţii involuntare} .. Cum? O vorbă care i se atribuie ne va lamuri: „Ştiu eu pe unul care ar fi | cel mai mare păcălit dacă h-ar exista recompensele veşnice!" Ei, cum? j',; Ar fi încetat să facă binele dacă n-ar fi. sperat într-o recompensă? Natura

---

[1] Paroh ai mănăstirii Saint-Pierre de Loudun, eclesiast monden şi libertin u fost acuzat de ursuline ıŠ le-ar fi iicut vrăji ţi condamnat la moarte în !634. (n. «I.)

Jean Mărie Baptiste Vianney (1786—1859) preot, canorii/at după moarte, cetebru confesor trăind în asceză, iubit de cei săraci pentru grija sa manifestată faţă de soarta lor. (n.ed.)

protesta în adâncul conştiinţei sale? Se simţea culpabilă conştiinţa lui faţă de natură?

Viuaţa unui adevărat înţelept nu_cste o recompensă prin ea însăşi? Fericita eternitate nu începe pentru el chiar de pe pământ? Veritabila înţelepciune este ea vreodată iluzorie? Dacă spuneţi asia înseamnă că simţiţi o exagerare în zelul vostru, că inima voastră regreta cinstitele bucurii pierdute, că natura se plânge de voi ca de un fiu ingrat. Fericiţi cei cărora natura nu are nimic să le reproşeze!· Fericiţi ochii care pretutindeni caută frumuseţea! Fericite mâinile care ştiu să răspândească binefacerile şi mângâierilef Fericiţi acei oameni care, având de ales între două vinuri, preferă pe cel mai bun şi sunt adesea mai fericiţi să-1 ofere . allora decât să-1 beat Fericite chipurile pline de graţie ale căror buze sunt pjinc de zâmbet şi sărutării Aceştia nu vor fi înşelaţi, căci după speranţa iubirii, ceea ce e mai bun este amintirea de a fi iubit! şi numai aceste lucruri ale căror amintire poate fi întotdeauna o bucurie merita să devir nemuritoare?)

;

Capitolul IX

MIŞCAREA PERPETUĂ

"x Mişcarea perpetua este legeaeternă a vieţii^

Ea se manifestă ca respiraţia prin atracţie şi respingere.

Orice acţiune provoacă o reacţiune, orice reacţiune este proporţională cu acţiunea.

O acţiune armonioasă produce un corespodnent în armonie. O : acţiune discordantă necesită o reacţie`; în aparenţă dezordonată, dar în realitate echilibrantîo

Dacă veţi opune violenţa violenţei, veţi perpetoa violenţa; dar dacă violenţei îi veţi opune forţa blândeţiiNeţi face să triumfe blândeţea şi | }J veţi înlătura violenţa.

Există adevăruri care par opuse unele altora pentru că mişcarea perpetuă le face să triumfe pe rând.

Ziua există ca şi noaptea; ele exista şi simultan, dar nu în aceeaşi emisferă.

Există umbra în timpul zilei, există licăriri în noapte, umbra face ziua mai luminoasă, după cura licăririle fac noaptea şi mai neagră.

Lumina vizibilă şi întunericul vizibil nu există decât pentru ochii noştri. Lumina eternă este invizibilă pentru ochii morţi, dar ea umple imensitatea.

Lumina sufletelor este adevăraTj iar întunericul pentru ele este

.Orice adevăr presupune şijiecesită o minciuna din cauza limitei formelor şi orice minciună presupune şi necesită un adevăr în rectificările finitului în infinit.

Orice mincïünïtontine un adevăr care este precizia formei si orice adevăr este pentru noi învăluit într-o anume minciună care este finitul aparenței sale.

Astfel, sa fie adevărat sau cel puțin probabil că există un individid ■ imens sau trei indivizi într-unui invizibil, recompensând pe cei care-1 slujesc, lăsându-se văzut de ci, prezent pretutindeni, chiar în infern, : unde-i torturează pe condamnați, privându-i de prezența sa, dorind salvarea tuturor şi nedăruind veritabila iertare decât unui număr foarte mic,impunând tuturor o lege teribilă, permițând tot ceea ce ar putea face j din ea o promulgare dubioasă, există oare un asemenea Dumnezeu? Nu, j nu, cu siguranță nu, existența lui Dumnezeu afirmată sub această formă este un adevăr deformat şi învelit în minciuni.

IM

. Trebuie să recunoaştem că totul a fost şi va fi, că substanța eternă îşi ajunge sieşi, fiind determinată formal de mişcarea perpetuă, că totul este astfel forță si materie, că sufletul nu există, gândul nefiind decât făcătura creierului, iar Dumnezeu fatalitatea ființei? Nu, cu siguranță nu, căci această ncgare^afesolută a inteligenței ar fi respinsă chiar şi de instinctul fiarelor. Este evident că o afirmație contrară necesită credința în j Dumnezeu.

Acest Dumnezeu se manifestă în afara naturii şi impune personal oamenilor idei contrare naturii sau rațiunii?

Nu, fireşte, căci această revelație, dacă ar fi existat, ar fi fost evidentă pentru toți; mai mult chiar dacă o manifestare exterioară venind de la o ființă necunoscută, fiind o incontestabilă realitate, dacă această ființă s-ar arata în opoziție cu rațiunea, şi natura dată de Dumnezeu, el n-ar putea fi Dumnezeu. ^îoise., Mahomet, papa şi marele Lama spun că Dumnezeu a vorbit cu fiecare în parte, excluzându-i pe ceilalți, şi Iear fi spus că ceilalți erau nişte mincinoşi. — Atunci, ei sunt nişte mincinoşi?

— Nu, ei se înşeală când sunt dezbinați şi spun adevărul când sunt de acord.

— Dumnezeu a vorbit sau nu cu ei?} Dumnezeu nu are gura, nici limbă pentru a vorbi ca un om(t)acă vorbeşte, o face numai în conştiința' lor şi noi toți putem auzi vocea lu£)

El întăreşte în inimile noastre cuvintele lui Hristos, pe cele ale Moisc când acestea sunt înțelepte şi pe cele ale lui Mahomed când sunt frumoase. Dumnezeu nu e departe de noi, zice sfântul Pavel pentru că în el trăim, ne mişcăm şi suntem.

Fericiți cei cu inima curată, spune Hristos, căci ei îl vor vedea pe Dumnezeu. Or, a^ivèdeapé Dumne/eu,care este invizibil), înseamnăa-1 simți în conştiință, înseamnă a-I auzi vorbind în inima *ta*.

Dumnezeul lui Hermes, cel al lui Pitagora, Órfeu, Socrate, Moise sau lîsus nu este decât unul şi acelaşi Dumnezeu şi el le-a vorbit tuturor; Chléante lyconul era un inspmu ca şi David şi legenda lui Krishna este la fel de frumoasă ca .Evanghelii` ÍüfMater)Sunt pagini admirabile în Coran, dar există şi altele hidoase şi stupide în toate cultele.

Dumnezeul Kabalei, cel al lui Moise şi Iov, al mi lisus, Origenus şi Synesms nu poate fi Dumnezeul autodafeurilor.

'.Misterele creştinismului, aşa cum Ie înțelege sfântul Ioan^din Evanghelie şi sfinții părinți ai Bisericii sunt sublime,dar aceleaşi mistere, . explicate sau, mai degrabă, făcute inexplicabile de țipi precum Garassus, Escobar sau VeuiJlot sunt ridicole şi imunde. Cultul catolic este splendid sau jalnic după preoții şi templele sale.

Astfel, putem spune cu tot atâta adevăr că dogma este adevărată sau este falsă.că Dumnezeu a vorbit sau η-a vorbit niciodată, că biserica este infailibilă sau că ea se înşeală, câ distruge sclavajul sau conspiră împotriva libertăți], că ea înalță omu! sau îl abrutizează.

Se găsesc admirabili credincioşi printre cei ce-şi zic atei şi atei printre cei care se prezintă drept credincioşi. Cum să ieşi din aceste contradicții flagrante'? Amintindu-ne de umbrele zilei şi licăririle nopții, grijulii $ă culegem binele care adesea se află în mijlocul răului şi ferindu-> uişde răul care se poate afla în bine.

Papa PÏus al IX-lea a adunat sub numele de *SyUabus* o serie de idei pe care le condamnă cu multă justețe din punct de vedere al ştiinței şi rațiunii. Fiecare dintre aceste idei închide în ea, ascunzând,un sens fals, legitim condamnat. Trebuie numai pentru atât să renunțăm la sensul lor adevărat şi natural pe care ni-1 oferă la o primă abordare? Când autoritatea se joacă de-a v-ați ascumelea, poate s-o cerceteze cine vrea, mie unul mi-e destul s-o recunosc când se arată.

Inteligentul episcop d'Orleans, belicosul domn Dupanlop a dovedit, confruntându-I pe papa cu el însuşi, că *Sylkbusnu* înseamnă şi nici n-ar putea sà însemne ceea ce pare să demonstreze. Dacă e cumva un logogrif, să trecem peste el, nu suntem inițiați în secretele curții de la Roma.

Câte mari adevăruri stau ascunse în formulele dogmatice obscure în aparență până fa un ridicol absolut? Doriți exemple? Dacă i-ai povesti unui filosof chinez că europenii adoră ca pe Dumnezeul suprem al universurilor un evreu mort crucificat pe care-1 aşteaptă să învie în fiecare.zi şi al cărui trup din carne şi oase ei îl mănâncă sub forma unei pâinițe, discipolului Iui Confucius i-ar fi greu sâ creadă că nişte popoare care, în ochii lui, e adevărat, sunt barbare, dar oricum nu sălbatice, ar fi capabile de asemenea enormități; şi dacă am mai adăuga că acest evreu s-a născut prin incubarea unui spirit a cărui formă era aceea a unui porumbel, acelaşi Dumnezeu ca şi_evreul, dinbr-o femeie care a rămas înainte şi după naştere, din punct de vedere fizidşi sufletesc fecioară, nu vă e teamă că uimirea şi disprețul fui ar atinge dezgustul? Dar dacă l-am prinde de mânecă şi iam striga în ureche că evreul Dumnezeu a venit pe lüme ca să moară în chinuri pentru a-I îmblânzi pe tatăl său, Dumnezeul evreilor, pe care nu-i considera destul de evrei şi care, cu ocazia morții fiului său, a abolit iudaismul pentru care tot el jurase că va fi etern, nu s-ar înfuria de-a dreptul?

Orice 'dogma* pentru a îl adevărată, trebuie să ascundă într-o formulă enigmatică un sens eminamente rezonabiL Ea trebuie sa aibă două fețe precum capul divin al lui Zohar: una de lumină şi una de umbră.

Dacă dogma creştină, explicată m spiritul său, nu era acceptabilă pentru un israelit credincios şi luminat, ar trebui să spunem că această dogmă este falsă, iar motivul este foarte simplu: în epoca în care a apărut creştinismul în lume, iudaismul era adevărata religie şi chiar Dumnezeu respingea, trebuia să respingă mereu tot ceea ce această religie nu admitea. Era deci imposibil şi pentru noi să putem adora un om sau un lucru oarecare; noi trebuia să rămânem, înainte de toate legați de teismul şi spiritualitatea lui Moise. Transmiterea gândirii specifice nu comportă nici un fel de confuzie; îl adorăm pe Dumnezeu în fisus Hristos şi nu pe Iisus Hristos în Jocul lui Dumnezeu. Credem că Dumnezeu s-a revelat

chiar în unanimitate,ţ<iae^se_afjă_ în nof taţţl cu spiritul Mântuitorului, şi în toate acestea nu e nimic absurd. Credem că spiritul Mântuitorului este ■sjîînunVantSţiîi a] pietăţijv spiritul inteligenţei;, alştiinŢeiişi!^ sfătuim) ■ ceTbun)şi nu văd nimic care ar semăna unui fanatism orb. Dogmele noastre despre încarnare) Trinitate,[1] Mântuire) sunt la fel de vechi ca Lumea şi reies chiar din acea doctrină, ascunsă pe care mozaismul o rezervă învăţaţilor şi preoţilorfArborele Zephiroteíoreste o expunere (admirabilă^ a misterului Trinităţii.) Raderea marelui Adam, această concepţie gigantesca a oricărei umanităţi căzute, cerqf un reparatopnu mai puţin imens decât acest Mes sia,'dar care se manifestă cu blândeţea unui copil, Jucându-se cu leii şi chemând la el puii porumbiţei.

Creştinismul bine înţeles este cel mai perfect iudaism, fără circumcizie şi fără servitutile rabinice, având în plus credinţa speranţa şi caritatea, într-o admirabilă comuniune.

S-a demonstrat limpede astăzi pentru oamenii instruiţi că înţelepţii Egiptului nu se închinau nici câinilor, nici pisicilor, nici legumelor. Dogma secretă a iniţiaţilor era cea a lui Moise şi a lui Orfeu. Un singur Dumnezeu universal; imuabil precum credinţa, fecund precum viaţa, revelat prin întreaga natură, feâ.ndind;cu toate inteligenţelej/iubinp cu toate inimile, cauză şi principiu ale fiinţei şi fiinţelorjfăra să se corŞunde cu ei $ invizibil, necoqceputţ, dar existând cu siguranţă pentru că nimic n-ar putea să existe fără el.

Neputând să-1 vadă, oamenii]au visat şi diversitatea zeiJcir nu este altceva decât diversitatea viselor lor.

Dacă tu nu visezi ca mine, vei fi veşnic damnat, îşi zic unii altora preoţii diferitelor culte. Să nu gândim ca ei, să aşteptămiora trezirii.;

Sub un titlu pe care Micheiet 1-a dat deja publicităţii, s-ar putea publica o carte foarte frumoasă. Ar fi texte concordante din Biblie, Purana, Vede, din cărţile lui Hermes şi imnele lui Homer, din maximele lui Confucius, din Coran şi cărţile lui Mahomed şi chiar din Edda scandinavilor. Compilaţia, al cărei rezultat va fi cu siguranţă catolic, s-ar putea numi legitim biblia Umanităţii; dar, în loc să treacă !a treabă, acest bătrân prea galant şi înfloritor η-a făcut decât săindice calea, schiţându-i în fugă o prefaţă.

Religia, în cseinţa ei, nu s-a schimbat niciodată, dar în fiecare epocă, asemenea fiecărei naţiuni, şi-a avut prejudecăţile şi erorile ei. în primele

secole ale creştinismului, adepţii lui credeau câ lumea se apropie de - sfârşit şi dispreţuiau tot ceea ce înfrumuseţa viaţa. Ştiinţele, artele, patriotismul, iubirea de familie, totul intra în uitare în faţa viselor cereşti. . Unii alergau după martiriu, alţii în deşert, iar imperiul se ruina. Veni apoi vremea disputelor teologice şi creştinii s-au strâns de gât pentru nişte vorbe pe care nici nu le înţelegeau. în Evul Mediu, simplitatea Evangheliilor a fost înlocuită cu arguţiile savante, înmultindu-se superstiţiile, ca ciupercile, în epoca Renaşterii, îşi făcu din nou apariţia materialismul; principiul unităţii fu uitat, iar protestantismul semăna în întreaga lume biserici fanteziste. Catolicii deveniră fără milă, iar protestanţu implacabili.

Urmă întunecatul jansenism cu înfricoşătoarele lui dogme, propovăduind un Dumnezeu care salvează sau condamnă după capriciile lui, instituind cultul tristeţii şi al morţii. Revoluţia a impus apoi libertatea prin teroare, egalitatea prin lovituri de topor şi fraternitatea prin sânge. Perioada următoare revoluţiei a fost una a reacţiei laşe şi perfide. Interesele ameninţate împrumutară masca religiei, iar casele de bani se uniră cu crucea. Şi în aceeaşi situaţie ne aflăm şi acum. îngerii păzitori ai sanctuarului au fost înlocuiţi de zuavi, iar regatul lui Dumnezeu, suportând violenţa cerească, rezistă violenţei pe pământ, nu numai cu detaşare şi rugăciuni, ci cu bani şi baionete. Evreii şi protestanţii au umflat punga sfântului Petru. Religia nu mai-este un obiect de credinţă, ci o afacere de partide.

Este evident că religia creştina)!-a fost încă înţeleasă şi că-şi cere imperios locul. Iată de ce totul decad&;-şi va decădea atât timp cât acest loc nu va fi restabilit în tot adevărul lui şi în toată puterea lui pentru a fixa echilibrul lumii, j

("Agitaţiile pe care le trăim n-au nimic tulburător în ele; sunt doar rezultatul unei mişcări perpetue ;care răstoarnă tot ceea ce oamenii vor să opună legiloiţeternei ei balanţe }

Legile care guvernează lumea acţionează şi asupra tuturor destinelor umanei; omul este născut pentru repaus, dar nu pentru lene.'*; ρ Repausuţipentru el trebuie să fie (conştiinţa propriului său echilibru; dar nu poate renunţa la mişcarea perpetuă pentru că mişcarea este viaţă, j Trebuie s-o suporţi sau s-o dirijezi. Când.ρ suporţi/te zdrobeşte, când e \ dirijată te regenereazaiTrebuie să existe un balans şi nu un antagonism j

între spirit ți trup.\ Setea nepotolită a sufletului este la fel de funestă ca poftele"nestăpânite ale cărnii. Concupiscența, departe de a calma, se excită prin privațiuni nesăbuite. Suferințele trupului întristează sufletul şi-1 fac neputincios, el nu este rege decât dacă organele sunt perfect libere şi potolite.

jjExistă o balanțăfşi nu un antagonism într&har şi natură pentru eă harul este direcția pe care Dumnezeu o imprimă naturii. Prin harul celui de sus înfloresc primăverile, se coace grâul vara, şi toamna strugurii. De ce am disprețui oare florile care ne încântă simțurile, pâinea care ne întreține viața şi vinul care ne fortifică? Hristos ne învață să cerem pâinea ■* tatălui de sus în fiecare zi. Săi cerem şi trandafirii fiecărei primăvei şi (umbra verilor . Să cerem pentru fiecare inimă o prietenie adevăratăjşi '■ pentru fiecare existență o cinstită şi sinceră iubire.

flExistă o balanță si niciodată un antagonism între^rbaț_ajMieE7> Legea unirii între ei este devotamentul reciproci Femeia trebuie să-1 înlănțuTasc'ă pe bărbat prin farmecul ei, iar bărbatul să formeze femeia prin inteligența lui. Acesta este echttibrul inteligent în afara căruia omul [cade într-un egoism fatal·

; Distrugerea unei femei de către un b&batjatragej după sine înjosirea 'bărbatului decâtrefemeietbacâfaci din femeie un obiect de vânzare, aceasta se va răzvrăti şi te va ruina, dacă faci din ea numai o creatură de cameşinoroiicate va corupe şi te va înjosi,·

Există o balanței nu un antagonism real înlie ordine şi libertate, între supunere şi demnitatea umană.,

\Nimeni nu are dreptul ta o putere despotică şi arbitrară. Nu. nimeni, nici măcar Dumnezeu .ÍSN i meni nu este stăpânul^ absolut al nimămîp Păstorul nu este stăpânul absolut al câinelui său. Legea lumii inteligente este tutela) Cei care trebuie să asculte nu ascultă decât pentru binele lor, , ``sè poate direcționa voința, fără să fie subjugată; voința se poate angaja, ^_ dar nu poale fi alienată niciodată. J

A fi rege înseamnă a-ți proteja drepturile de rege împotriva celor ale poporului şi cu cât un rege e mai puternic cu atât poporul său e mai liber. Căci libertatea fără disciplină şi fără/protecție[1] este cea mai rea dintre servituti. Ea se transformă în anarhie, dând frâu liber manifestărilor tiranice ale tuturor într-un conflict de facțiuni. Adevărata libertate socială este absolutismul dreptății.

Viața omului este o continuă alternanță; rând pe rând el veghează și doarme cufundat în somnul vieții colective și universale; își visează propria-i existență fără conștiința timpului sau a spațiului. Redat vieții individuaie și responsabile în stare de veghe, visează existența colectivă și ternă. Visul este licărirea nopții. Credința în misterele religioase este umbra care apare în asfințitul zilei.

Eternitatea omului este și ea probabil alternantă ca și viața și se poate compune din somn și veghe. Visează când crede că trăiește în imperiul morții; veghează când își continuă imortalitatea și-și reamintește visele.

Dumnezeu, ne spune Geneza), 1-a cufundat pe Adara'în somn și în timp ce dormea a extras-o din coasta lui ne Chavah pentru a-i oferi un ajutor asemenea cu el — și Adam a exclamat: „Ești came din cameamea și os din oasele mele."

Să nu uităm că în capitolul precedent, autora! cărții sacre îl declară pe Adam bărbat și femeie», ceea ce face evident faptul că Adara nu era un individ izolat, cj reprezenta întreaga umanitat^. Cine este această ChaVah sau Heva care se naște din el în timpul somnului pentru a-i servi de auxiliar și care mai târziu avtea să-1 dea morții? Nu e aceeași cu Maya hindușilor, recipient corporal, formă terestră auxiliară,formă a spiritului, dar despărțită de el în clipa trezirii, nu e oare ceea ce numim noi moartea?

Spiritul adormit după o zi de viață universală, creează din el însuși pe Chavah; își îndepărtează crisalida, iar existențele lui în timp nu sunt. pentru el decât vise care-I odihnesc de truda eternității sale.

El urcă astfel scara lumilor în somn, bucurându-se în timpul eternității de tot ceea cé a dobândit, cunoștințe și forță nouă,în acuplările cu Maya de care trebuie să se folosească; dar să nu-i devină sclav niciodată. Căci Maya triumfând va arunca asupra lui un văl pe care în momentul trezirii nu-1 va putea sfâșia și, pentru că a mângâiat un coșmar, se va afla în primejdia de a se trezi nebun, acésta estè adevăratul mister al vieții eterne.

Care ființe sunt mai de plâns decât nebunii, chiar dacă majoritatea dintre ei nu'-si simte nenorocirea. Swedenborg a îndrăznit să spună un lucra care, chiar periculos, nu ni se pare mai puțin emoționant. El ne spune că damnații consideră ororile infernului drept frumuseți, tenebrele

drept lumină, iar chinurile plăceri:: Ei sunt asemenea acelor torturați ai Orientului îmbătați cu narcotice înainte de a fi dați pe mâna călăilor;

Dumnezeu nu poate împiedica pedeapsa celor care încalcă legile ^sale, dar crede că e de ajuns moartea veşnică, nu mai vrea să-i adauge şi durerea, Neputând abate biciul furiilor, îi face insensibili pe nenorociții . asupra cărora se abate.

Nu suntem de acord cu ideea lui Swedenborg pentru că noi nu credem decât în viața veşnică. Aceşti condamnați idioți şi halucinați, delectându-se în întunericul spurcat şi culegând ciuperci otrăvite pe care le iau drept flori, ni se par inutil pedepsiți pentru că nu au conştiința pedepsei lor. Imaginea unui infern care ar fi un fel de spital pentru ramoliți ni se pare mai puțin frumoasă decât infernul lui Dante, abis circular care se îngustează pe măsură ce cobori în el şi care se sfârşeşte, dincolo de cele trei capete simbolice de şerpi·, printr-o cărare îngustă pe care e de ajuns să apuci pentru a ieşi la lumină.

Viața eternă este mişcarea perpetuă, iar pentru noi eternitatea nu poate fi decât infinitatea timpului.

Presupuneți că toată fericirea cerului constă în a spune Aleluia cu o ramură de palmier în mână şi o coroană pe cap şi că, după cinci sute de milioane de aleluia, trebuie s-o iei mereu de la capăt (înspăimântătoarea fericire!), dar, în sfârşit, fiecărui aleluia i se poale atribui un număr, există un număr înainte, un număr după; va exista o succesiune, o durată, şi acesta va fi timpul pentru că există un început.

Eternitatea nu are nici început, nici sfârşit.

Un lucru e sigun nu ştim nimic despre misterele celeilalte vieți,.dar e la fel de sigur că nici unul din nou nu-şi aminteşte începutul şi că ideea de a nu mai fi revoltăm noi atât sentimentul cât şi rațiunea.

Iisus Hristos spune că cei drepți vor merge în cer şi numeşte cerul casa tatălui său; ne asigură că în această casă sunt nenumărate încăperi, aceste încăperi sunt cu siguranță stelele. Ideea sau, dacă vreți, ipoteza existențelor reluate pe alte astre nu e prea departe de doctrina lui Iisus. Viața viselor este esențial deosebită de viața reală; ea îşi are peisajek, prietenii şi amintirile ej, ea posedă virtuți care aparțin fără îndoială altor forme şi altor lumi.

Revezi în vis ființe iubite pe care nu le-ai cunoscut niciodată pe pământ; îi întâlneşti vii pe cei care sunt morți; pluteşti în aer, mergi pe

ape, aşa cum se întâmpla în mediile în care gravitaţia este mai mică; se vorbesc limbi necunoscute şi se întâlnesc fiinţe bizar organizate. Totul e plin de reminiscenţe care nu se raportează Ia această lume; să nu fie oare amintirile vagi ale existenţelor noastre anterioare?

Oare numai creierul produce visele? Dar dacă el le produce, cine le inventează? Adesea visele ne sperie şi ne obosesc. Cine este acel Callot sau Goza care ne compune coşmarele?

Adesea ni se pare că am comis crime în vis şi nu avem nimic să ne reproşăm când ne trezim. Să fie oare Ia fel şi pentru existenţele noastre voalate, pentru somnul adăpostit în trupul nostru de came? Nero, trezindu-se brusc din somn a putut cxcalam: „Slavă Domnului! Nu mi-am asasinat mama!"

Viaţa prezentă pare adesea un vis monstnios şi deloc mai rezonabil decât viziunile din somn; adesea vedem ceea ce n-âr trebui să fie, iar ceea ce-ar trebui să fie nu se împlineşte. Ni se pare adesea că natura devine extravagantă, iar raţiunea se zbate sub un înfricoşător Ephiaste.

Lucrurile care se petrec în această viaţă de iluzii şi vânt speranţe sunt, fireşte, la fel de smintite în comparaţie cu viaţa eternă ca şi viziunile din somn comparate cu realităţile acestei vieţi.

Nu ne reproşăm în vis păcatele comise în vis şi, dacă sunt crime, societatea nu ne cere socoteală, numai daca nu cumva le-am comis de facto în stare de somnambulism; ca şi cum un somnambul visând că-şi ucide soţia, i-ar da în realitate lovitura fatală. în felul acesta greşelile noastre de pe pământ pot avea răsunetul lor în cer, ca urmare a unei exaltări speciale care-1 face pe om sâ trăiască în eternitate înainte de a părăsi pământul. Sunt acte àle vieţii prezente care pot tulbura zone ale seninătăţii eterne. Există păcate care, aşa cum spune omul de rând, îi fac pe îngeri să plângă. Sunt nedreptăţile sfinţilor, calomniile lor care ajung până la urechile lui Dumne/eu când îl prezintă ca pe despotul capricios al .spiritelor şi ca pe călăui sufletelor. Când sfântul Dominic şi sfântuî Pius al V-lea trimiteau creştinii disidenţi la supliciu, aceşti creştini, deveniţi martiri şi intrând prin dreptul sângelui vărsat în marea catolicitate a cerului, erau prirniţi, fără îndoială în rândurile preafericiţilor cu strigăte de uimire şi de milă, în timp ce teribilii somnambuli ai inchiziţiei nu vor fi iertaţi, în faţa Judecătorului suprem, când îşi vor expune divagaţiile somnului lor.

A induce în eroare conştiinţa umană, a stinge spiritul şi a calomnia raţiunea, a-i persecuta pe înţelepţi, a te opune progreselor ştiinţei, acestea sunt adevăratele păcate mortale, păcate împotriva Sfântului Spirit, cele care nu pot fi iertate nici în lumea de aici, nici în cea de dincolo.

Capitolul X

MAGNETISMUL RĂULUI

Un singur spirit umple imensitatea. Este spiritul lui Dumnezeu pe care nimic nu-I limitează, nimic nu-1 împarte, cel care se află întreg, pretutindeni,fără să poată fi localizat nicăieri, t

Spiritele create nu pot trăi decât în învelişuri proporţionale cu mediul lor care le realizează acţiunile, limitându-i şi ferindu-i să fie absorbiţi în infinit. Dacă se aruncă o picătură de apă dulce în mare.ea se pierde, nefiind închisă într-o anvelopă impermeabilă.

Nu există deci spirite fără învelişuri şi fără formă; aceste forme sunt legate de mediul în care trăiesc si, în atmosfera noastră, de exemplu, nu pot exista alte spirite decât cele ale oamenilor şi ale animalelor cu (rupur pe care le vedem cu o destinaţie şi o natură încă necunoscute nouă.

Astrele au suflet? Pământul pe care-1 locuim are o conştiinţă şi» gândire proprie? Nu ştim, dar nu~i putem convinge de greşeala lor pe ce. care cred.

Au fost explicate anumite fenomene excepţionale prin manifestări spontane ale sufletului pământului şi cum s-a observat adesea un fel de antagonism în aceste manifestări, s-a conchis că sufletul pământului este multiplu; că el se revelează prin patra forţe elementare reduse la două şi echihbrate prin trei, ceea ce poate fi o soluţie a marii enigme a Sfinxului

Urmând pe vechii hierofanţi, materia nu este decât *subtratum-i* spiritelor create. Dumnezeu η-a creat-o imediat. De la Dumnezeu veni' puterile, Elohimii au constituit cerul şi pământul şi, urmând doctrina 1´

trebuie să înțelegem astfel primul verset din Geneza: Beroeshith, „capul" sau „primul principiu", Bara „crea", Elohim „puterile",Ouath a aretz, „care sunt" sau „care fac"(subînțeles) cerul şi pământul. Mărturisim că traducerea aceasta ni se pare mai logică decât cea care acorda nominativul plural Elohim, cu un verb, bare, foîosit la singular.

Elohimii sau puterile ar fi marile suflete ale liimÜor ale căror forme ar П substanța specificată în virtuțile lor elementare. Dumnezeu, pentru a crea o lume, ar fi legat laun loc patra genii care zbătându-se au produs haosul şi care, obligați sase odihnească, au creat armonia elementelor; astfel, pământul ținu captiv focul şi se umflă pentru a scăpa de invazia apelor. Aerul se strecura afară din caverne şi acoperi apa şi pământul, dar focul luptă, mereu împotriva pământului şi-1 roade, apa-1 invadează la rândul ei, şi urcă sub forma de nouri la cer, aerul se înfurie, şi pentru a alunga norii,crează curenții de aer si furtunile. Marea lege a echilibrului, care este voința lui Dumnezeu, împiedică lumile să se distrugă înainte de timpul hotărât pentru transfigurarea lor.

Lumile ca şi Elohimii sunt legate prin lanțuri magnetice pe care revolta lor încearcă să le rupă. Sorii sunt rivali şi planetele îşi folosesc forța împotriva altor planete, opunând forțelor de atracție o energic egală de respingere pentru a nu fi absorbite şi a-şî păstra existența.

Aceste forțe colosale au câteodată chip şi sunt prezentate sub aparența unor uriaşi; aceştia sunt Eggregorii din cartea lui Enoch; creaturi teribile pentru care noi suntem ceea ce sunt pentru noi infuzoarele sau insectele microscopice, care mişună între dinții noştri şi ne epiderma noastră. Eggregorii ne zdrobesc tară milă pentru că nu ştiu de existența noastră, sunt prea mari pentru a ne putea vedea şi prea mărginiți pentru a ae ghici.

Aşa se explică convulsiile planetare care înghit populațiile. Noi ştim că Dumnezeu nu salvează musca inocentă căreia un copil prost şi crud îi smulge lăbuțele şi aripioarele şi că providența nu intefvine în favoarea furnicarului pe care un trecător îl distruge şi-1 spulbera călcându-1 în picioare.

Pentru că organele unei arahnide scapă analizei omului, omul se crede îndreptățit să afirme că, în fața naturii eterne, existența lui este mult mai prețioasă decât cea a unei arahnide! Vai! Camoens avea probbil mult mai mult geniu decât eggregorul Adamastor; dar uriaşul Adamastor,

încununat de nori, purtând centuri de valuri şi uraganul drept veşmânt, cum ar putea descoperi poeziile lui Camoens?

Stridia ne pare bună de mâncat; presupunem că ea nu arc conştiinţa de sine.în consecinţă, nu suferă şi, fără cel mai mic regret, *o* devorăm de vie. Aruncăm, tot de vii,racul, homarul şi langusta în apa clocotită pentru că fierbându-le astfel, carnea lor dobândeşte mai multă savoare.

Prin ce lege teribilă Dumnezeu îl abandonează pe cel mai s!ab celui mai puternic şi de cel mic celui mai mare, fără ca un căpcăun să aibă ideea torturilor la care supune o biată fiinţă fără apărare pe care o devorează?

Şi cine ne asigură că ne-ar lua cineva apărarea împotriva fiinţelor mai puternice şi la fel de lacome ca noi? Astrele acţionează şi reacţionează unele împotriva altora; echilibrai lor e făcut din legături de iubire şi izbucniri de ură. Uneori rezistenţa unei stele se stinge ţi se lasă atrasă de un soare ce O devoră; uneori, o altă stea simte că forţa ei de atracţie se sfârşeşte şi e aruncată de pe orbită prin vârtejul universurilor. Astre îndrăgostite se apropie şi nasc noile stele. Spaţiul infinit este marca cetate a sorilor; se sfătuiesc între ei, şi-şi trimit reciproc telegrame de lumini. Uneie sunt stele surori, altele sunt rivale. Sufletele astrelor, înlănţuite de necesitatea rotirii lor regulate îşi pot exercita libertatea, diversificându-şi efluviile. Când pământul este rău, el îi face pe oameni furioşi şi dezlănţuie flagelurile; trimite planetelor pe care nu le iubeşte un magnetism oîrăvit, dar acestea se răzbună dezlănţuind războaiele pe suprafaţa îuî; Venus revarsă veninul relelor moravuri; Jupiter ridica pe regi unii împotriva altora; mercur aţâţa împotriva oamenilor şerpii caducelului său; luna îi înebuneşte şi Saturn îi împinge la disperare. Iubirile şi mâinile stelelor sunt baza oricărei astrologii, poate acum prea dispreţuită, anali za spectrală a lui Bunsen η-a dovedit recent cu fiecare astru îşi are magnetismul lui determinat de o bază metalică specială şi particulară, si că există în cer, scări de atracţie ca gamele de culori? Mai poate, de asemenea, exista, şi există cu siguranţă, între globurile terestre, influenţe magnetice care se supun, poate, voinţei acestor globuri, dacă le bănuim dotate eu inteligenţa sau dominate de genii pe care cei vechi le numeau veghetorii cerului sau eggregori. Studiul naturii ne face să constatăm contradicţii care ne uimesc. Pretutindeni descoperim dovezi de inteligenţă infinită, dar adesea recunoaştem şi acţiunea unor forţe

absolut oarbe. Flagelurile sunt dezordini care nu pot fi atribuite unui principiu al ordinii eterne. Ciuma, inundațiile, foametea, nu sunt porunci ale lui Dumnezeu. A le atribui diavolului, adică unui înger damnat căruia Dumnezeu i-ar permite să facă rele, înseamnă a presupune un Dumnezeu ipocrit care se ascunde pentru a face rău în spatele unui girant iresponsabil, tarat. De unde vin deci aceste dezordini? Din erorile cauzelor secunde. Dar dacă aceste cauze secunde sunt capabile de erori, înseamnă că ele sunt inteligente şi autonome şi iată-ne din nou în plină doctrină a eggrcgorilor.

Urmând această doctrină, astrele care nu se ocupă să-şi curețe dinții şi-epidèmia de paraziți se ocupă numai de urile şi iubirile lor. Soarele, ale cărui pete sunt semnul unui început de răcire este lent, dar fatal înlănțuit de constelația lui Hercule. într-o zi, el nu va mai lumina şi nu va mai da căldură, căci şi astrele îmbătrânesc, asemenea nouă. într-o zi, soarele nu va mai avea puterea să respingă, planetele se vor sfărâma ciocnindu-se de el, ceea ce va însemna Sfârşitul universului. Dar un nou univers se va crea din rămăşițele acestuia. O nouă creație se va ivi din haos şi noi vom renaşte, într-o specie nouă capabilă să lupte împotriva stupidei măreții a eggregorilor şi asta se va întâmpla până când marele Adam va fi reconstituit. Acest spirit al spiritelor, această formă a formelor, acest uriaş colectiv caie rezumă toată creația. Adam, care, urmându-i pe kabalişti, ascunde soarele după călcâi, stele în barbă şi, când vrea să păşească, atinge cu un picior Orientul iar cu celălalt Oddentul.

Eggregorii sunt enacimii din Biblie sau, mai degrabă, urmând cartea lui Enoch, ei sunt părinții acestora, titanii din Fabula şi-i vom găsi în toate tradițiile religioase.

Ei sunt cei care, luptându-se, lansează aeroliți în spațiu, călăresc. cometele şi plouă cu stele căzătoare şi bolizi în flăcări. Aerul se îmbâcseşte, apele băltesc, pământul se cutremură şi vulcanii țâşnesc cu furie când sunt bolnavi sau supărați. Uneori, în timpul unei nopți de vară, locuitorii întârziați de pe văile Sudului văd cu groază forma colosală a unui om nemişcat, aşezat pe platoul muntelui, spâlându-şi picioarele în vreun lac singuratic. Ei trec şi-şi fac semnu! crucii, crezând că I-au văzut pe Satan când de fapt nu era decât umbra gânditoare a unui eggregor.

Aceşti eggregori, dacă le admitem existența, ar fi agenții plastici ai **lui** Dumnezeu,rotițele vii ale maşinii creatoare; multiforme ca Proteu,

dar înlănţuiţi mereu de materia lor elementară. Ei deţin secrete pe care imensitatea ni le ascunde, dar ignoră alte lucruri numai de noi ştiute. Invocaţiile vechii magii lor li se adresau şi numele bizare date de perşi sau chaldeeni mai sunt conservate în vechile cărţi cu vrăji.

Arabii, poetici conservatori ar tradiţiilor primitive ale Orientului, mai cred şi acum în aceste gigantice genii. Sunt albi şi negri, negrii sunt răufăcători şi se numesc efriţi. Mahomed apăstrat aceste gemi şi a făcut din ei nişte îngeri atât de uriaşi că vântul stârnit de aripile lor mătură luminile în spaţiu. Va mărturisesc că nu-mi place această mulţime de Fiinţe intermediare care ni-1 ascund pe Dumnezeu şi par sâ-1 facă inutil. Lanţul îşi înmulţeşte mereu inelele urcând spre Dumnezeu şi nu vedem motivele pentru care s-ar opri, căci lanţul creşte mereu înainte fără să-1 mai putem atinge.

Avem miliarde de zei de învins[1] şi de înduplecat, fără să ajungem vreodată la pace sau la libertate. Iată de ce respingem definitiv şi absolut mitologia eggregorilor.

Acum ne vom trage sufletul îndelung şi ne vom şterge fruntea ca un om trezit din visuri rele. Contemplăm cerul plin de stele, dar gol de fantome şi, cu o indicibilă uşurare, repetăm cu voce tare primele cuvinte din simbolul niceean: *Credo in uno Deum.*

Căzut odată cu eggregorii şi efritíi, Satan arde o clipă în cer şi dispare ca un fulger, *Videbam Salanam sicut fulgura* (sau *fulgur) de caelo cădentem.*

Uriaşii Biblici au fost îngropaţi de potop. Titanii din Fabula au fost zdrobiţi sub munţii pe care i-au îngrămădit. Jupiter nu mai c decât o stea şi toată fatasmagoria gigantesca a vechii lumi nu mai esie decât un colosal hohot de râs care se numeşte Gargantua în Rabelais.

Nici Dumnezeu nu vrea să mai fie reprezentat sub forma unui monstruos panteu. El este creatorul proporţiilor şi al armoniilor şi respinge enormitatea. Hieroglifele lui favorite sunt albele şi blândele imagini ale mielului şi porumbiţei, iar nouă ne apare cu chipul unui copil în braţele mamei sale. Cât e de frumos simbolismul creştin şt câţi preoţi nesăbuiţi nu-1 cunosc.

Vă imaginaţi porumbiţa spiritului iubirii planând peste fumul gros al autodafeurilor şi pe maica fecioară privindu-i pe evrei arzând? Vedeţi tinerii căzând sub gloanţele zuavilor copilului lisus şi ale tunurilor

îndreptate spre comoara de indulgențe? Dar cine poate cerceta secretele Providenței? Poate că prin aberația acestei puteri militare, toți disidenții să fie absolviți iar păcatul protestantului să devină inocența lumii!

Papa, de altfel, nu estç oare un preot sfânt şi nu este el încredințat câ-şi face datoria cu toată sinceritatea inimii lui? Cine este vinovat? — Vinovat este spiritul contradicției şi aí greşelii, e spiritul minciunii, ucigaş chiar de la începuturi, ispititorul, diavolul, magnetismul răului.

Magnetismul răuhii este acel curent al obiceiurilor perverse, sinteză hibridă a tuturor instinctelor devoratoare şi viclene pe care omul le împrumută de !a animalele răufăcătoare şi chiar în acel sens filosofie în care simbolismul evului mediu 1-a personificat.

El are coarne de taur, ochi de bufniță, nasul ca un clonț de vultur, un bot dè tigru, aripi de liliac, ghiare de harpie şi burtă de hipopotam. Ce chip! Chiar pentru un înger căzut! Şi cât de departe e superhu! rege al infernului visat de geniul lui Milton!

Dar Satan al Iui Milton nu reprezintă altceva decât geniul revoluționar al englezilor sub Cromwell, adevăratul diavol este cel din catedrale şi legende,

E alunecos si linguşitoT ca un valet, ingrat ca un rege şi vindicativ ca un preot nemernic, inconştient şi perfid ca o femeie galantă. E un proteu care ia toate formele, cu excepția celei a mielului şi a porumbiței, ne spun vechile cărți de vrăji; se arată când sub chipul unui paj viclean purtând trena unei doamne, când sub cel al unui teolog înfăşurat în blănuri de hermină sau al unui cavaler plin de zale. Sfătuitorul celui rău se strecoară pretutindeni, se poate ascunde chiar în inima unui trandafir. Uneori, sub mantia unui cantor sau a unui episcop, Satan îşi plimbă coada prost ascunsă pe daleîe bisericii, se agață de şfichiurile disciplinei călugărițelor şi se strecoară între paginile unui breviar. El urlă în punga goală a săracului şi, prin broasca seifurilor, cheamă în şoaptă hoții. Trăsătura lui esențială şi de neşters este ridicolul pentru ca, în ordine morală, e întotdeauna animalic şi prost. Oricât aT vicleni, oricât ar combina şi-ar calcula, oricât ar face rău e întotdeauna lipsit de spirit.

Obiceiul lui, ne spun vrăjitorii, e să ceară mereu ceva; se mulțumeşte cu o zdreanță, un papuc, un fir de pai. Cine nu înțelege alegoria? A oferi răului chiar cel mai neînsemnat lucra nu înseamnă a pactiza cu el? A-l chema, fie şi numai din curiozitate, nu înseamnă a-i

dărui sufletul? Toată această mitologie diabolică din vremuri vechi este plina de filosofie şi înţelepciune. Orgoliu), avariţia; invidia nu sunt, prin ele însele, nişte personaje; dar se personifică adesea în oameni şi cei care reuşesc să-1 yadà pe diavol se oglindesc în propria lor urâţenie.

. Diavolul η-a fost niciodată frumos; el nu este un înger căzut,el este damnat din naştere, iar Dumnezeu nu-1 va ierta niciodată căci pentru Dumnezeu el nu există. Nu există decât prin greşelile noastre, reprezentând viciul; boalaiteama^emenţaşiminciuna.febra spitalului de nebuni unde tânjesc sufletele bolnave. În seninătatea împărăţiei perului el η-a intrat niciodată şi n-ar fi avut, în consecinţă, de unde să cadă.

Să piară, deci, dualismul lipsit de pietate al manicheiştilor, sa piară competitorul lui Dumnezeu care, mereu puternic deşi fulgerat, îi dispută lumea! Să piară valetul seducător al copiilor stăpânului! Cel care 1-a . obligat chiar pe Dumnezeu să îndure moartea pentru a-i mântui pe oamenii pe care îngerul rebel i-a făcut sclavi şi căruia Dumnezeu îi abandonează şi azi pe majoritatea celor pe care a vrut sâ-i răscumpere printr-un sacrificiu inimaginabil! Să piară. ttl.tilBli.!„Şi_celţaai monstruos dintre eggregori(Glorie şi slavă eternă numai lui Dumnezeu! `

Eternă onoare sublimei dogme a Mântuirii*V* Respect tuturor f! tradiţiilor Bisericii Universale! Trăiască simbolismul antic! Dar să ne ferească Dumnezeu să-I materializăm luând entităţile metafizice drept personaje.reale şi alegoriile drept istorii.

Copiilor le place sa creadă în căpcăuni şi zâne, mulţimile au nevoie de minciună, ştiu, mă refer la doici şi la preoţi. Dar eu scriu o carte de filosoficjDcultă care nu trebuie citită nici de copii, nici de oamenii slabi de înger, ,

Există oameni pentru care lumea ar părea goală dacă n-ar fi populată de himere.

Imensitatea cerului i-ar plictisi dacă n-ar fi populată cu spiriduşi şi demoni. Aceşti copii mari ne aduc aminte de fabula bunului-La Fontaine care credea că vede pe lună un mastodont şi se uita la un şoarece ascuns între sticleleochelarilor. Noi avem toţi înlăuntrul nostru ispititorul sau ^iaroralnăscuOdinieÎceramentul şi umorile noastre. Pentru unii c un păun care-şi înfoaie coada; pentru alţii o maimuţă care scrâşneşte din dinţi.'Este partea de animalitate a umanităţii noastréí depozitarul întu-

I nccat al sufletului nostru ; ferocitatea instinctelor exagerate prin vanitatea ' gândurilor mărginite şi false , iiubirea de minciună a spiritelor care, din I laşitatesaumdiferenţă^cnunţăsâmaicauteadeyărul.

Posedaţii de diavol sunt atât de mulţi încât ei alcătuiesc ceea ce lisus Hristos numea lumea pentru că iată ce zicea el apostolilor: Oamenii vor J cere pentru noi moartea! :'Diavolu1 ucide pe cei care i se împotrivesc şi i. a-ţi consaqraexistenţa pentru triumful adevărului şi al dreptăţii înseamnă '[Ta^ÏTsacrifica via^pïn cetatea celor ră^ibmneşte vidul şiguvernează interesuLCel drepte dinainte condamnai, nu mai e nevoie să fie judecat; dar viaţa eternă aparţine oamcniïor de inimă care ştiu să sufere şi să moară. lisus care trăia făcând binele ştia că se îndreaptă spre moarte şi spunea prietenilor săi: „Iată mergem la Ierusalim, unde fiul Omului va fi prins şi răstignit. Mi-am dat viaţa şi nimeni η-a vrut s-o primească; o părăsesc acum pentru a o reprimi. Dacă cineva va vrea să facă asemenea mie, să accepte dinainte cruce a răufăcătorilor şi să vină pe urmele mele. Voi toţi care mă vedeţi acum, vă spun că nu mă veţi mai vedea". Vrea să se sinucidă, ziceau evreii, auzindu-1 vorbind astfel. Dar a te lăsa ucis de alţii nu înseamnă sinucidere . Eroii de la Termopite ştiau că vor muri până la unul, iar glorioasa lor bătălie η-a fost cu siguranţă o sinucidere. (Sacrificiul de sine'nu este niciodată o sinucidere; Curtius, dacă . povestea nue o fantasmagorie, nu s-a sinucis. Regulus,reîntorcându-se la Cartagina, săvârşea o sinucidere? Socrate se sinucidea când refuza să evadeze după condamnarea lui la moarte? Caton sfâşiindu-şi măruntaiele pentru a nu mai îndura demenţa lui Cezar este un republican sublim. Soldatul rănit care, căzut pe câmpul de bătaie, neavând drept armă decât baioneta, somat să predea arma, şi-o înfinge în inimă zicând: „Veniţi să o luaţi!" nu este un sinucigaş este un ero^;credincios jurământului de a învinge sau de a muri. Domnul de Beaurepaire care şi-a zburat creierii mai degrabă decât să se supună unei capitulări ruşinoase nu se sinucide, se sacrifică în numele onoarei!

Când nu pactizezi "cu răul, nu trebuie să-ţi fie frică de el; când nu ţi-e frică de rău, nu ţi-e frică de moarte^ ea nu are putere decât asupra răului. Moartea neagră, moartea înspăimântătoare, moartea plină de teamă şi de groază este fiica diavolului. Moartea şi diavolul şi-au promis să moară împreună; dar cum sunt nisfe mincinoşi, se înşeală unul pe altul zicându-şi că sunt eterni.

Spuneam adineaori că diavolul e ridicol.dar în cartea noastră istoria *magiei,* declaram că nu ne face să râdem; şi, cu adevărat, ridicolul nu poate fi amuzant când este hidos, iar când iubeşti binele nu poţi râde de rău.

Vehicolul fluidic astral, reprezentat în toate mitologiile prin şarpe, este ispititorul natural al lui Chavah sau al formei materiale; şarpele acesta era inocent ca` toate fiinţele înainte de păcatul Evei şi al lui Adam. Diavolul s-a născut din prima neascultare şi a devenit acel cap al şarpelui pe care femeia trebuie să-1 calce în picioare.

Şarpele, Simbolul marelui agent fluidiç; poate fi un semn sacru când reprezintă magnetismul binelui aşa cum este şarpele de aramă al lui Moise. Pe caduceluî lui Hermes sunt reprezentaţi doi şerpi.

Fluidul magnetic este supus voinţei spiritelor care pot să-1 atragă sau să-1 proiecteze cu forţe diferite, urmând gradul de exaltare sau de echilibru.

I se spune purtătorul de lumină sau *Lucifer* pentru că e agentul distribuitor şi specialistul luminii astrale.

I se mai spune, de asemenea, îngerul întunericului pentru că este mesagerul gândurilor obscure ca şi al gândurilor luminoase, iar evreii care-i spuneau Samael, susţineau că are o natură dublă că există un Samael alb şi unul negru, Samael-ul israelit şi Samacl-ut necircumcis.

Alegoria este aici evidentă. Fireşte, credem şi noi, asemenea aeştinilor,în nemurirea sufletelor; ca toate popoarele civilizate, credem în pedepse şi recompense proporţionale cu faptele noastre. Credem că spiritele pot fi nefericite şi chinuite într-o altă viaţă; admitem deci existenţa posibilă a damnaţilor.

Credem că lanţurile de simpatie nu se rupi dimpotrivă devin mai strâns legate prin moarte. Dar totul se întâmplă numai în lumea celor dregţhCei răi nu pot comunica între ei decât prin lanţuri de ură.

Magnetismul răului nu poate primi impresii de dincolo de mormânt decât prin aspiraţiile perverse ale-celor vii; morţii pe care Dumnezeu îi pedepseşte nu mai au puterea, nici voinţa efectivă de a face rău. Sub mâna dreptăţii lui Dumnezeu nu se mai păcătuieşte, se ispăşeşte.

Ceea ce negăm este existenţa unui geniu puternic; a unui fel de Dumnezeu negru, a unui monarh întunecat deţinând puterea de a face rău după ce Dumnezeu 1-a pedepsit. Regele Satan este pentru noi o ficţiune

lipsită de pietate în ciuda a tot ceea ci ar putea reprezenta, în poemul lui *: Milton, ca poezie şi grandoare. Cel mai vinovat dintre spiritele căzute este mai căzut şi mai înlănţuit decât ceilalţi prin dreptatea lui Dumnezeu. Ocna îşi are, fără îndoială, regii care domnesc asupra lumii criminale, — aceasta ţine de insuficienţa mijloacelor de supraveghere sau de represiune întrebuinţate de justiţia umană, dar justiţia lui Dumnezeu nu poate fi înşelată.

în cartea apocrifă a lui Enoch se afirmà că eggregorii negri sunt încarnările care seduc fetele pământului pentru a naşte uriaşi. Adevăraţii eggregori, adică veghetorii nopţii,în care ne place să credem, sunt aştrii cerului cu ochii lor strălucitori. Sunt îngerii care guvernează stelele, păstorii sufletelor care le locuiesc. Ne piace de asemenea să credem că fiecare popor îşi aie îngerii` lui păzitori sau geniul care poate fi guvernatorul uneia dintre planetele sistemului nostru. Astfel, urmând poeticilc tradiţii ale KabaleL.ftíihaiiríngerui soarelujî este protectorul poporului lui Dumnezeu *i* .Gabriel} îngerul Lunii) protejează pojjoarele Orientului, cele care poartă pe steagul îor, semiluna. Martc şi Venus guvernează împreună Franţa. Mercur este geniul Olandei şi al Angliei. Saturn este geniul Rusiei`Totul este posibil chiar dacă îndoielnic şi poate folosi drept ipoteze Astrologiei sau ficţiunii epopeelor.

împărăţia'lui Dumnezeu este o guvernare admirabilă în care totul subsîstă prin ierarhie şi în care anarhia se distruge pe ea însăşi. Dacă există în împărăţia lui închisori pentru spiritele viÀovate, Dumnezeu singur le este stăpân,oferindu-le drept paznici îngeri severi, dar bunii Nu le este permis condamnaţilor să se tortureze unii pe alţii. Să fie Dumnezeu mai puţin înţelept si mai puţin bun decât oamenii? Ce aţi spune despre un prinţ pământean care ar alege un lâlhar de cea mai rea speţa drept director al închisorilor permiţându-i din când în când să iasă pentru a-şi continua crimele şi a da exemple îngrozitoare şi sfaturi primejdioase.

Capitolul XI

IUBIREA FATALĂ

Animalele sunt supuse de natură unei stări care le împinge invincibil la reproducerea numită rut. Numai omul este capabil de un sentiment sublim care-l face să-şi aleagă soţia care temperează printr-un devotament absolut impulsurile dorinţei. Acest sentiment se numeşte iubire. La animale, masculul se năpusteşte asupra oricărei femele, iar femelele se supun oricărui mascul. Bărbatul e făcut să iubească o singură femeie, iar femeia demnă de respect se păstrează pentru un singur bărbat.

La bărbat, ca şi la femeie, lăsarea în voia simţurilor nu merită numele de iubire: ea seamănă cu rutul la animale. Libertinii şi libertinele sunt nişte brute.

Iubirea dă sufletului uman intuiţia absolutului, pentru că el însuşi este absolut sau nu este. lubireateare se trezeşte îrjlru η sufjeţ^^^^) revelaţia eternităţii^)

în femeia pe care o iubeşte, bărbatul adoră divinitatea fecundă care trebuie să creeze în sine obiectul tuturor dorinţelor lui, scopul vieţii, încoronarea tuturor ambiţiilor: copilul!

Aceste două suflete nu alcătuiesc decât unul singur, completat printr-un al treilea. Este çüriül un^în^SeÎTubm^precum Dumnezeu în trej ipostaze,.

Inteligenţa noastră efăcută pentru adevăr.)Iată de ce sfântul Augustin spune pe bună dreptate, adresându-se lui Dumnezeu: „Tu ne-ai făcut pentru tine, Doamne al meu, ci inima noaslră se chinuie până când

își va găsi odihna întru tine, Doamne al meu, ci inima noastră se chinuit până când își va găsi odihna întru tine. „Qr, Dumnezeu care este infinit nu poate fi iubîfejde om decât prin intermediar^Dumnezeu se face iubit

/ de bărbat în femeie și în bărbat de femei£)Iată de ce onoarea și fericirea de a fi iubiți ne impun grandoarea și bunătatea divină.

A iubi înseamnă a percepe infinitul, a descoperi pe Dumnezeu în - 'creaturi; A fi iubiț}înseamnă a-1 reprezenta pe Dumnezeu, a fi plenipo-tențiarul său pe lângă un suflet pentru a-i oferi paradisul pe pământ.

'Sufletele trăiesc din adevăr și iubire; fără iubire și adevăr^acestea suferă și se vlăguiesc precum ființele lipsite de lumină și căldură.

Ce este adevărul îl întreba cu dispreț pe Iisus Hristos reprezentantul lui Tiberiu, iar Tiberiu însuși ar fi putut întreba cu un dispreț și mai insolent și o ironie mai amară: Ce este iubirea?

Furia de a nu putea înțelege și crede nimic, furia de a nu putea iubi, iată adevăratul infera și câți bărbați și câte femei sunt pradă, încă din această viați, torturilor acestei înfricoșătoare damnări?

De aici se nasc furiile pătimașe pentru minciună; minciunile în) ejub^Îondamnă sufletul la demență, nevoia de a ști, mereu disperată de necunoscut și nevoia de a iubi mereu trădată de neputința inimii.

Don Juan comite crimă după crimă în căutarea iubirii și moare strâns în brațele unui spectru de piatră. Faust, disperat de neantul științei fără credință, caută distracții și nu găsește decât retnușcări după ce o pierduse pe mult prea credula Margareta .'Margareta, totuși îl va salva, căci ea, biata nevinovată, îl iubise cu adevărat și Dumnezeu nu poate dori ca ea să fie despărțită de cel pe care-1 adorase.

țJoriți să pătrandeți secretele iubirii? Studiați misterele geloziei. Gelozia este inseparabila de iubirepentru că iubirea este o preferință absolută care cere reciprocitate, dar ea nu poate exista fără o încredere absolută pe care getozia vulgară încearcă s-o distrugă. Gelozia vulgară este un senüment egoist al cărui rezultat comun este înlocuirea tandreței cu ura. Este o secretă calomnie a obiectului iubit, o îndoială care ultragiază, o furie ce îndeamnă la maltratare și distragere.

Judecați iubirea după faptele sale; dacă înalță sufletul, inspiră ' devotamentul și acțiunile eroice, dacă e géïq^)numai pe perfecțiunea și fericirea ființei iubite, dacă este capabil să se sacrifice pentru onoarea și odihna celui iubit este un sentiment veșnic și sublim; dar dacă distruge

curajul, (iacaenervează voința`,'£iacă înjosește aspi rațiile J dacăignorap datoria este. o pasiune fatală pe care trebuie s-o învingem: sau7ăpienn5 .,„.;˙ Când iubirea e pură. absolută, divină, sublimă e cea mai sfânta; . dintre toate datoriileJîi admirăm pe Romeo şi julieta, îri ciuda tuturor prejudecăților şi a tuturor furiilor Capuleților şi Montaigues-ilor şi nu ne gândim că ura familiilor i-au despărțit pentru totdeauna pe Piram şi Thisbe. O admiram pe Ximena cerând moartea Citlului pentru a răzbuna moartea tatălui ei, pentru că Ximena sacrificându-şi iubirea se arată demnă chiar de iubirea însăşi. Ea simte că daca şi-ar trăda datoria, Rodrigue n-ar mai re.specta-o. între moartea iubitului ei şi înjosirea iubirii ero/na nu ezita, justificând acea teribilă vorbă a lui Solomon care ne spune că iubirea e mai inflexibilă decât infernul.

Veritabila iubire este strălucita revelație a nemuririi sufletului; idealul, pentru un bărbt este puritatea fără pată iar pentru femeie generozitatea fără limită; el e gelos pe integritatea acestui ideal şi nobila lui gelozie trebuie s-o numim *zefotipic* sau tipul de zel. Visul etern al iubirii este mama imaculată, iar dogma recent definită de Biserică, împrumutată din Cântarea Cântărilor, nu are alt revelator decât iubirea.

Impuritatea este promiscuitatea dorințelor; bărbatul care doreşte toate femeile, femei a care stârneşte toate poftele bărbații of˛nu ştiu ce este iubirea şi sunt nedemni de a o cunoaşte. Cochetăria este destrăbălarea vanității feminine; chiar numele acesteia este împrumutai de la ceva animalic şi aminteşte demersurile provocatoare ale găinilor care vor să atragă atenția cocoşului`. îi este permis femeii să fie frumoasă, dar ea nu f` trebuie să dorească decât să placă celui pe care-1 iubeşte sau pe care-1 va ˙· iubi într-o zi. v

Integritatea pudorii femeii este în mod special idealul bărbaților şi subiectul gdoziei lor legitime:.Delicatețea jşi magnanimitatea bărbatului este visul special al femeii şi în acest ideal îşi găseşte ea stimulentul sau disperarea iubirii ei.

Căsătoria este iubirea legitimă. O căsătorie de conveniență este o căsătorie din disperare. Un bărbat şi o femeie convin să aibă copii sub protecția !egii; dacă nici unul,nici celălalt nu iubeşte,pot spera în iubirea care va veni odată cu intimitatea şi familia, dar iubirea nu ascultă întotdeauna de conveniențele sociale şi cei care se căsătoresc fără ; dragoste îşi asumă adesea riscul unui adulter.

Femeia care iubeşte şi se căsătoreşte cu un bărbat pe care nu-1 iubeşte, face un act împotriva naturii. Mie de Volmar nu are nici o scuză, iar soțul ei este un personaj imposibil chiar în roman; Sainl-Preux ar fi trebuit să disprețuiască acest cuplu imposibil. O față care se dăruieşte şi apoi se răzgândeşte, îşi dezonorează prima iubire, iar lumea e tacit de acord că a dat Mu liber adulterului. Există o ființă în fața căreia, o femeie demnă de acest nume nu trebuie să roşească şi acesta este bărbatul pe care !-a găsit demn de prima ei iubire.

înțelegem cà un bărbat de inimă se căsătoreşte şi reabilitează o fată cinstită sedusă şi abandonată; dar, dacă o fată care nu-şi mai aparține, să cedeze sub pretextul că baronul d'Etange o amenință cu moartea sau bănuieşte că, daca nu se supune, tatăl său ar muri, declarăm că nedelicatețea inimii nu poate fi justificată prin laşitate sau printr-o sensibilitate neroadă. Un tata caro amenință că-şi ucide fiica sau moare dacă ea acționează convenabil sau nobil nu mai este un tată, este un egoist feroce în despotismul lui pe care trebuie să-1 renegi şi să-1 părăseşti. Pe scurt Julie de Rousseau este o falâ pretins cinstită care trădează doi bărbați în acelaşi timp. Tatăl său este un proxenet care-şi dezonorează fiica şi prietenul; Volmar este un laş şi Saint-Preux un neghiob. Când a aflat că Julie era măritată, n-ar fi trebuit s-o mai vadă.

A te însura cu o femeie care s-a dăruit altuia şi acest altul nu este abandonat, înseamnă a te căsători cu femeia altuia căsătorie nulă în fața naturii şi în fața demnității umane. Ceea ce Rousseau,n-a înțeles. N-am nimic împotriva căsătoriei întâmplătoare a eroinelor lui Henri Murger care fac din viața lor o farsă de carnaval; dar η-o înțeleg pe Julie care afişează prtenția că ar lua în serios căsătoria. *A fi sau a nu fi, iată întrebarea,* cum spune Hamlet; or, virtualitatea ființei umane se află în gândul si în iubkea ei.

A-ți abjura gândirea public fără să fii convins că e falsă, înseamnă apostazia spiritului; a abjura iubirea când simți că ca există înseamnă apostazia inimii.

Iubirile schimbătoare sunt capricii trecătoare; iar cele care te fac să roşeşti sunt fatalități al căror jug trebuie sa-1 scuturi.

Homer, prezentându-1 pe Ulysse ca pe un învingător al capcanelor lui Calypso şi ale lui Circe, legat de catargul vasului pentru a asculta, fără să cedeze admenitoarele cântece ale sirenelor este adevăratul model al

înțeleptului ferindu-se de decepțiile iubirii falale; Ulysse îi este dăruit în întregime Penelopei care se păstrează pentru Ulysse, iar patul nupțial al regelui Ithacăi, având drept stâlpi de susținere arborii eterni care-1 țin legat de pământ prin rădăcinile lor puternice era, în antichitatea uneori licențioasă, monumentul simbolic al venerabilei şi castei iubiri.

Iubirea adevărată este o pasiune de neînvins, motivată de un sentiment drept; ea nu poate iî niciodată în contradicție cu datoria pentru că devine prin ea însăşi absolută datorie; pasiune nedreaptă constituie mbjre3^fațal|)şi în fața acesteia trebuie ş/ă rc/istăm trebuie să îndurăm) sausămuriiru`.

S-ar putea spune ca iubirea fatală este regina demonilor, pentru că e magnetismul răului înarmat cu toate puterile; nimic nu-i poate limita sau dezarma furia. E febra demență, turbarea. Cel subjugat ei se simte arzând ca torța Iui Atheu fără ca să trezească mila cuiva. în afara legilor naturii şi'ale societății nu există nimic legitim în pasiuni şi trebuie să le dăm neantului chiar de la început, înăbusindu-le sub axioma: *Ceea ce nu Ʊebuie să fie să nu fie.* Nimic nu scuză niciodată nici incestul, nici adulterul. Sunt ruşini pe care urechea castă se fereşte să le audă şi a căror existență sufletele simple şi curate nu trebuie s-o admită. Actele pe care rațiunea nu le justifică nu sunt acte umane sunt animalitate şi nebunie. Sunt căderi după care trebuie să te ridici şi să te ştergi pentru a nu rămâne muTdar, sunt turpitudini pe care demența trebuie să le ascundă şi pe care morala, epurată de sufletul magnetic nu le-ar putea admite nici măcar pentru a le pedepsi, Iată-1 pe lisus în prezența femeii adultere; el nu-i ascultă pe cei care o acuză, nu se uită la ea pentru a nu-i vedea roseața ruşinii, iar celor carei cer s-o judece, el le răspunde cu această magnifică vorbă care ar trebui să însemne suprimarea oricărei pedepse impusă de dreptatea umană dacă n-arvrea să afirme că anumite acte ar trebui să rămână necunoscute şi parcă imposibile în fața pudorii legii: *ridicare`) \acum şi încearcă să nu mai cazC`*

Iată vorbele pe care lisus crede de cuviință să le spună nefericitei, refuzând să-i asculte pe acuzatori.

ț'Ksus nu admite adulterul; el o numeşte furnicătura)şi drept pedeapsă 1-a învoit pe bărbat s-o alunge pe aceea care i-a fost soție.

Femeia;Ia rândul ei, are dreptul de a-şi părăsi soțul care o înşealip Dacă nu are copii poate deveni liberă în fața naturii. Dar dacă e mamă

pierde dreptul asupra copiilor soțului dacă acesta nu este de o infamie notorie. Renunțând la el, ea renunță la copii ei; şi dacă nu are tri stul curaj de a-i abandona şi de a fi dispreţuită în ochii lor, trebuie'săse resemneze în numele eroismului sacrificiului matern, rămânând văduva în cadrul căsătoriei, consolându-se de durerile ei de femeie prin devotamentul de mamă.

Femela din cuib nu-şi abandonează niciodată puii atât timp cât nu au aripi, de ce femeile ar fi mai puţin bune mame decât femelele pasărilor?

Idealul absolutului în iubrrş divinizează într-un anumit fel generația omului şi acest ideal cere^utiitate în iubire; Vis al creştinismului este realitatea marilor suflete şi de aceea, pentru a nu-1 mânji în promiscuitatea iumii, atâtea inimi s-au închis să moară în mănăstiri, hrănindu-se doar cu veşnica dorință. Eroare uneori sublimă, dar întotdeauna regretabilă deoarece nu trebuie sârefuzi viaţa, pentru că ea nu e veşnică. A nu mâSca numai pentru că hrana sufletului e superioară celei trupeşti nu înseamnă a nu merge pentru că nu ai aripi?

Fericit c nobilul Don Quijote care crede c-o adoră pe Dulcineea sărutând piciorul cu încălțări scâlciate unei ţărănci din Tobosa!

Heloisa lui Rousseau, pe care o criticam mai sus atât de sever în numele absolutului în iubire, nu este mai puțin o creatură adorabilă, cu atât mai adevărată cu cât e plină de defecte şi reproduce în romanul atât dè uman toate contradicțiile şi slăbicîunifc care au făcut din Rousseau, purtând în el reminiscențele unui fost lacheu,un Don Quijote al virtuții. După ce a încercat în zadar s-o înduplece pe doamna de Warens pe care era foarte gelos, după ce a uitat-o alături de doamna de Lamage, după ce a admirat-o pe doamna de Houdetot care iubea pe un altul, s-a căsătorit filosofic cu o servantă şi dacă e adevărat că bietul om a murit de amărăciunea provocată de infidelitatea Theïèsei, trebuie sâ-1 admirăm şi să-1 plângem pe cel a cărui inimă fusese făcută pentru iubire.

Pentru o inimă demnă de dragoste, nu există în lume decât o femeie, dar femeia, această divinitate a pământului, se revelează adesea în mai multe persoane asemenea unei divinități a cerului, iar încarnările ei sunt adesea mai numeroase decât avatarurile lui Vişnu. Fericiți credincioşii care nu se descurajează niciodată şi care, în frigul inimii lor, aşteaptă întoarcerea rândunelelor.

Soarele, rasfrângându-se într-o picătură de apă, poate fi un diamant, poate fi o lume; fericit ce! care, după ce picătura de apă s-a uscat, nu crede că soarele s-a stins. Orice frumusețe care trece nu e decât reflexul fugar al Frumuseții eterne, obiect unic al iubirii noastre. Aş vrea să am ochi de vultur şi să zbor spre soare; dar dacă soarele vine spre mine, răsl'rângându-se într-o picătură de rouă, voi mulțumi naturii, farà să mă întristeze când diamantul va dispărea. Vai de uşuratica ființă care nu mă mai iubeşte, pentru setea idealului din inima ei şi eu am fost ca o picătură de apă; trebuie s-o acuz şi o blestem pentru că în ochii ei am devenit o lacrimă tulburată în care nu se mai vede soarele?

Capitolul XIII

ATOTPUTEREA CREATOARE

Pagina sublimă care deschide Genezamu este istoria unui lucru desăvârşit o dată pentru totdeauna,'estc}revelaţia kg ii or creatoare şi o succesiune dè înfloriri succesive ale Fiinţei.

Cele şase zile ale]ui_Moisş sunt ceie^ase luminijal căror septenar este splendoarea. Acestea semnifică genealogia ideiior care devin forme în ordinea numerelor simbolice eterne.

în ziua dinţat se manifestă unitatea substanţei prime eare este lumina şi viaţa, ieşind din umbrele necunoscutului.

Înziuaadou^se T^^^ ce^e *?H!í. fofţe)care sunt firmamentul sau tăria astrelor.

■ fii ziag a treî$, dîstir^^) şi (miunea elementelor contrare)produc Cfecundïïatea pç părnâ>ii.

In ziua a patra, Moise leagă cuaternarul trasat în cerprintele patru) puncte cardmale de mişcarea circulară a pământului şi a astrelor.)

în ziua a cincea, apare cel care trebuie să stăpânească elementele,

adică sufletul viü^ _

înziua a şaseafe nasc oamenii odată cu animalele auxiliare, urfziuaa şapte"a)otul funcţionează; omul acţionează, iar Dumnezeu pare să se odihnească.

Pretinsele zile aie lui Moise sunt luminile succesive aruncate de numerele kabalisticc asupra marilor iegi ale revelaţiei, numărul zilelor fiind cel a! revelaţiilor, geneza ştiinţei mai mult decât cea a pământului.

Ea trebuie s# se repete în spiritul fiecărui om care'gândeşte) şi ^autS´)
pentru că genezgfoicepeprin afirmația ființei vizibile şi, după consultări succesive ale **ştiinței,** se încheie prin repausul spiritului care este credința,´

Să presupunem un om aflat în neantul scepticismul ui sau definitiv instalat în îndoiala lui Dese artes.^Cu get deci exist'V Să nu înaintăm atât de repede şi să-1 întrebăm: Simți că exişti?

— Cred că exist, va răspunde scepticul şi astfel primul său cuvânt va fi cuvântul credinței.

— Credea exist pentru că mi se pare.că gândesc. Când crezi în ceva şi dacă ți se pare ceva, înseamnă că exişti. Există deci ceva, ființa există. Numai pentru tine totul este haos, nimic nu s-a manifstat încă în armonic, iar spiritultău pluteşte în îndoială ca pe ape.

Ți se pare că gândeşti. îndrăzneşte s-o afirmi limpede şi curajos. Vei îndrăzni dacă vei vrea; gândul este lumina sufletului^ nu lupta împotriva fenomenului divin care se desăvârşeşte în tine; deschide ochii lăuntrului tău; spune să se facă lumină şi ea se va aprinde pentru ține.

Gândul este imposibil'în îndoiala absolută *şi$îc&* ^ra'ţL§âj]&gea/ (admiți adevărul; Eşti obligat, de altfel, pentru că nu poți nega ființa. Adevărul este afirmația a ceea ce este şi, chiar fără voia ta, va trebui s-o distingi bine de afirmația a ceea ce nu este sau de negația a ceea ce este, ´ cele două formule ale erorii.

Tăcere acum, să ne reculegem în întunericul care ne rămâne! Creația intelectualajl·a încheiat prima zi! Să ne ridicăm acum! Iată o nouă auroră! Ființa existijkfj irita gândeşti Adevărol^existâA realitatea se^
afirmă,'judecata se osteneşte, rațiunea se formează)şi justiția devine")
necesară;)

Să admitem acum că în ființă este viața. Pentru aceasta nu aveți nevoie de probe. Ascultați de simțul vostru intim şi fiți stăpânul sofismelor voastre; spuneți: vreau să fie pentru mine.işi aşa va fi căci, independent de voință,'ceea ce trebuie sa fie este; Or, viața se probează prin mişcaTe^ mişcarea se operează, şi se conserva prin echilibru^) echilibrul în mişcare este împărțirea şi egalitatea relativă în impulsiunîîe alternante şi contrare ale forței; există deci împărțire şi dkecție contrară şi alternantă în forță; substanța este aşa cum s-a arătat în prima zi, forța este dublă cum va fost revelată în ziua a doua şi această forță dublă în

impulsurile ei reciproce şi alternante constituie firmamentul sau tăria universală a tot ceea ce se mişcă urmând legile echilibrului universal. Aceste două forte le veţi vedea funcţionând în întreaga natură. Acestea, resping şi atrag; condensează şi dispersează. Le simţiţi în voi,pentru că simţiţi nevoia de a absorbi şi de a reflectai de a păstra şi de a risipi.;. Instinctele oarbe sunt balansate de previziunile inteligenţei; nu puteţi nega cS există, îndrăzniţi să afirmaţi că există; spuneţi: Vreau ca echilibrai să se opereze în mine şi echilibrul se va opera şi iată cea de-a doua zi, revelaţia binarului.

Distingeţi aceste puteri pentru a le uni şi mai bine, oWigându-le să se fecundeze; stropiţi pământurile aride ale ştiinţei cu apele yiiale iubirii; pământul „este ştiinţa care se ară şi care se măsoară", credinţa este imensă ca marea. Opuneţi aceste două diguri revărsărilor, dar nu împiedicaţi norii să se ridice şi să răspândească ploaia pe pământ. Pământul se va fecunda, ştiinţa aridă va înverzi şi va înflori. Vai de cei care se tem de apa cerului şi care doresc să învelească pământul într-un văl de bronz. Lăsaţi să germineze speranţele eterne; lăsaţi să înflorească credinţele naive; lăsaţi copacii să se înalţe. Simbolurile cresc precum cedrii, se fortifică precum stejarii şi poartă în ele seminţele reproducerii. ;iübiieà\se revelează în natură prin armonie; triunghiul sacru îşi răspândeşte lumina, numărul trei completează divinitatea, fie în idealu! tău fie în cunoastereea transcendentă.. Inteligenta ta a devenit mamă pentru că ea a fost fecundată de geniul credinţei. Să ne oprim aici, căci miracolul luminii ajunge celei de a treia zi.

Ridică acum ochii şi contemplă ceruK Priveşte splendoarea şi regularitatea astrelor. Ia compasul şi telescopul astronomului şi urcă, din miracol în miracol, calculează întoarcerea cometei şi distanţa sorilor: totul se mişcă urmând !egile unei ierarhii admirabile, toată această imensitate plină de lumi absoarbe şi depăşeşte toate eforturile inteligenţei umane. Este oare de neînţeles? Este adevărat că sorii nu se mişcă aiurea, iar planetele nu-şi părăsesc orbita. Cerul este o maşină imensă care poate nu gândeşte, dar care cu siguranţă reve!ează şi reproduce gândirea. Cele patru puncte cardinale ale cerului, echinoxurile ş\ solstiţiile, orientul şi occidentul, Zenitul şi Nadirul sunt la posturile lor ca nişte sentinele şi ne propun o enigmă de dezlegat; misterele numelui lui Iehova sau cele patrii forme elementare si simbolice ale bătrânului sfinx al Tebei.înainte de a

învăța să citeşti, îndrăzneşte să crezi şi săafirmi că există un sens ascuns în aceste scripturi ale cerului. Că ordinea îți revelează o voință înțeleapiȘ} şi, dacă natura nu este încă în ochii tăi decât o mașină neputincioasă să meargă singură, dacă te îndoieşti de existențaiinui motor independent, închide ochii şi odihneşle-le de oboseala ta din cea de-a patra zi. Mâine, îți vom arăta minunile autonomiei .^ '

Musca, băzâind, zboară si se aşează unde-i place; viermele care se târâie pe undeļ taie capul de-a lungul malurilor-umede ambii dețin ceva surprinzător în plus față de sori, căci sunt autonomi şi nu se mişcă precum rotițele unui mecanism fatal. Peştele e liber şi zburdă vesel în apă; urcă la suprafață să-şi găsească hrana. Un zgomot î! sperie, freamătă şi se ascunde în mâl, despicând apa care bolboroseşte. Pasărea spintecă aerul şi se duce unde crede ea de cuviință; îşi alege copacul sau zidul în care-şi va face cuibul; se aşează şi cântă, pleacă apoi să-şi caute fânul sau ierburile; pregăteşte naşterea puilor. Gândeşte sau gândeşte altcineva pentru ea? Te îndoieşti de inteligența lumii, te îndoieşti si de cea a păsării? Dacă păsările sunt libere sub un cer lipsit de libertate, de cine ascultă cerul dacă nu de cel care dă libertate păsărilor? Dar cerul nu e lipsit de libertate,el este numai supus unor legi admirabile pe care le poți jj înțelegeai docare sorii ascultă fără să aibă nevoie să le cunoască^fu ai inteligența cerului ,: şi'eşti astfel mai uriaş decât cerul chiar, lişli tu ordonatorul şi creatorul lumilor? Nu, creatorul este altcineva) fără îndoială, dar tu eşti confidentul şi într-un fel colaboratorul, Nu-ți ncj>a maestrul, ar însemna să te negi pe tine însuți, copil al lui Galilei şi Copernic. Tu poți crea alături de ei cerul ştiinței^copil al unui creatori .necunoscut, priveşte miile deuniverşuri care trăiesc în imensitate şi înclină-te te. fața suveranității inteligenței Tatălui lor.

Steaua inteligenței/stăpână a forțelor^ steaua în cinci colturi, ■ pentagrama Cabaliştilor şi microcosmosul pitagoreicilor apare în ziua a cincea : Tu ştii că materia n-ar putea să se mişte iară ca spiritul să conducă şi tu-ți doreşti ordine în mişcaie;?vei Înțelege omul şi te vei strădui săļ creezi.

Iată apărând formele pentru toate forțele naturii împinse prin autonomia suprema să devină ele însele autonome şi viî.Toatefgr^leU se supun şi toate formele sunt figuri ale gândirii tale. Ascultă răgând leul şi vei auzi ecoul mâniei tale; mastodontul şi elefantul fac derizorie

îngâmfarea orgoliului tău; vrei să le semeni, tu>stăpânul lor? Nu,trebuie sâ-i îmblânzeşti şi să-i foloseşti pentru nevoile tale; dar pentru a le impune puterea ta, trebuie sâ îmblânzeşti în tine însuți toate viciile dintre care unele ti~au devenii indispensabile.

Dacă înghiți ca un purceii dacă eşti lasciv ca un țap`^feroce ca un. lup saufvicleanca^ovul^ eşti un animal purtând masca unui om. Rege. a! animalelor, ridică-te în toată demnitatea ta şi din demnitatea ța vom crea omul; $ρυηε:<Ω^µ să fiu un om şi tu vei fi ceea ce vrei sâ fii,-pentru că Dumnezeu vrea ca tu să fii un om, clar aşteaptă conşimtâmântuîlSîî .pentru că el te-a creat liber) Şi de ce? Orice monarh trebuie aclamai şi . onorat de ai săi; şi numai libcrtatca`poatc înțelege şi onora puterea divină; Dumnezeu are nevoie de demnitatea umană pentru ca omul să`l poală` ÏÏ adora în deplină legitimitate,

Ocultarea lui Dumnezeu este la fel de necesară ca şi cea a ştiinței: dacă Dumnezeu s-ar revela tuturor oamenilor într-o manieră răsunătoare şi de necontestat, dogma infernului etern ar domni în toată oroarea lui. Crimele umane n-ar mai avea circumstanțe atenuante.

Oamenii ar fi fost obligați să facă binele sau să se piardă pentru totdeauna ceea ce Dumnezeu nu poate şi nu vrea să dorească; trebuie ca dogma să rămână întreagă, iar^mjostenïïl·jsa-si păstreze uriaşa ei libertate.`

Dumnezeu (dacă ni se permite, după exemplul marilor kabalişti şi al autorilor inspirați ai bibliei, să-i împrumutam aici forma umană) are doua mâini: una pentru a pedepsi, cealaltă pentru a o ridica în semn de tinecuvântare. ■

Una este înlănțuită de ignoranța şi slăbiciunea umanJbCealaltă vrea să fie întotdeauna liberă şi iatăde`ce Dumnezeu, neconstrângându-ne niciodată, respectă libertatea noastră.

^Çezjvoltarea spiritului uman^dczlegat de Dumnezeu este foarte rapidlDCultele fără autoritate cad în filosofia care se cufundă ca însăşi în materialism. Singura religie solidă, cea care ştie să spună *nonpossum* poate şi va putea întotdeauna ceva, căci posedă lanțul învățăturii, eficacitatea reală a sacramentelor, magia cultelor, legitimitatea ierarhică şi puterea micraculoasă a verbului. Poale deci lăsa, fără să se tulbure, sâ se lăfăie ateismul şi materialismul. Sunt doi cerberi dezlănțuiți care-i păzesc poarta şi-i devorează toți duşmanii.

Ştiu că un mare număr din lectorii mei mă vor acuza că mă contrazic. Ei nu ştiu că eu susțin cu o mână altarele catolicității iar cu cealaltă lovesc fără milă în greşelile, abuzurile care s`au produs şi se vor mai produce încă în numele şi în umbra catolicismului. Catolicii orbi se sperie de interpretările mele îndrăznețe, iar liberii cugetători se indignează de ceea ce ei numesc slăbiciunile mele pentru o religie pe care o cred disprețuită din cauză că toți au abandonat-o. îi deplâng la fel şi pe creştinii lui Veuillot şi pe filosofii lui Proudhon. Nici nu mă miră nimic, mă aşteptam, nu mă necăjesc şi nici nu-mi voi face o glorie din aceasta. Mi-ar fi fost drag să fac tuturor pe plac, dar atât timp cât trebuie_ş_ăaleg între adevăr şi stima oricui ar fi, chiar a ce!or mai dragi, voi alege întotdeauna adevărul. ,

Biserica romană, se spune, nu mai este decât o umbră; un spectru care nu priveşte decât spre trecut, mergând mereu înapoi. Şi totuşi în fiecare zi se plâng de cuceririle ei. încântă copiii şi femeile, acaparează proprietățile, jenează regii, împiedică mişcarea popoarelor şi se foloseşte chiar de aurul bancherilor israeliți şi de sângele vollairian al Franței.

Această bolnavă, condamnată de atâția medici, rămâne indiferentă la pilulele lui Sganarelle şi se încăpățânează să nu moară. în ciuda marilor gânditori şi a învățaților retori, ea posedă cheile vieții eterne. Lumea simte că, dacă se stinge, Dumnezeu se va ascunde de noi pentru totdeauna şi vom pierde nemurirea sufletului.

Există un lucru profund adevărat şi care, totuşi poate părea paradoxal: toate cultele creştine disidente nu trăiesc decât din sublimele obstinații ale catolicismului radical. Vă întreb împotriva cui ar mai protesta Luther şi Calvin dacă papa s-ar îndupleca şi i-ar accepta pe lutherani şi pe calvinisli. Dacă papa ar admite în principiu libertatea de conştiință^u` declara că adevărul lui este îndoielnici Or, adevâruîîuî`, nu este cel al unui sistem, al unei secte, nici a! unei fantezii religioase, el aparține une umanități credincioase,este adevărul lui Moise.şi al lui Iisus Hristos, adevărul sfântului Pave) şi al sfântului Augustin;, al lui Féne!on şi Bossuet, gânditori şi oameni mult mai de seamă decât Proudhon, decât doctorul Gamier sau scepticul Girardin şi nihiliştii Tartempion sau Jean Bonhomme, înțelegeți?... înțelegeți?

Nu, papa nu trebuie să afirme că în materie de religie suntem libert să credem ce vrem noi. E o manieră ciudată de a înțelege libertatea

forţând pe şeful^suprem al Bisericii absolute să fie tolerant când este evident că toleranţa ar însemna sinuciderea autorităţii sale spiritualei Reprezentantul lui lisus Hristos datorează oameníToF`indulgcnlS, riu toleranţa. Biserica înseamnă Caritate; tot ceea ce este împotriva ei este împotriva carităţii. Ea nu se susţine si nu se perpetuează decât prin caritate,· Prin miracoiul permanent al faptelor ei bune îşi probează divinitatea în lume.

Pentru a asigura domnia ei pe pământ, ea nu trebuie să înroleze zuavi, dar poate crea sfinţi. Cum ar putea ea^uita aceste cuvinte ale domnului ei: i.căutaţi mai întâi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea lui şi ■totul vă va fi dat cu dublă măsură.

Capitolul XIII

FASCINAȚIA

Biserica condamnă şi trebuie să condamne qnagiíj)pentru că a transformat-o în monopolul ei. Forțele oculte pe care vechii magi Té întrebuințau pentru a înşela si a supune mulțimile, Biserica le-a folosit

gÎ străduindu-sesăejibereze sufletele prin ierarhie şi moralitate^

Ea trebuie s-o facă, sub pedeapsa cu moartea, dar am spus deja că ea este nemuritoare, iaTjnoartea aparentă nu estejxmtru ea decât o muncă regeneratoare şi o transfigurare.

Printre forțele de care dispune, fie întru bine fie întru rău,în primul rând trebuie să aşezăm forța fascinației^

?́ !à face să se creadâ în imposibil; a face vizibil invizibilul a-1 sensibiliza pe cel inert, exaltându-i imaginația şi halucinându-i simțurile, punând stăpânire pe libertatea intelectuală a celor pe care-i leagă sau îi dezleagă după voie; toate acestea se numesc fascinație.

Fascinația este întotdeauna rezultatul unei minunii

Minunea^este punerea în scenă a puterii când nu este o minciună.

Priviți-1 pe Moise când vrea sa promulge Decalogul, alege muntele cel mai dificil al deşertului, pe care-1 înconjoară cu o barieră pe care nimeni nu avea voie so depăşească fără să fie lovit de moarte! El urcă în sunete de trompetă pentru a se întreține față către față cu Adonaî^iar spre seară tot muntele fumegă, tună şi se iluminează întro formidabilă pirotehnie. Poporul tremură şi se prosternă, simte că se cutremură

pământul; i se pare că stâncile saltă ca berbecii, că, asemenea unor turme, se unduiesc colinele; apoi, de îndată ce vulcanul se stinge şi tunetele încetează,cum thaumaturgul întârizie să reapară,mulţimea se răscoală şi cere săi se dea regele înapoi. Adonai şi-aratatefectul,e fluierat şi i se opune viţelul de aur. Fluierele şi tamburinele parodiază trompetele şi tunetul, iar poporul, văzând că muntele nu dansează, începe el să danseze.Moise, furios; sparge tablele legii şi transformă spectacolul într-un uriaş(fnàsacru) Serbarea e înecată în sânge. Mizerabila mulţime, văzând fulgerele săbiei, începe să creadă în ceje ale fulgerului şi nu mai îndrăzneşte să ridice capul pentru a-1 privi pe Moise; teribilul legislator tună şi fulgeră ca Adonai, poartă coarne ca Baccbus şi ca Jupiter Ammon; de acum încolo nu li se va mai arăta decât acoperit de un văl pentru ca spaima să dureze, iar fascinaţia să se perpetueze. Nimeni nu va mai rezista nepedepsit împotriva acestui om ale cărui mâini lovesc ca uraganul, şi care deţine secretul comoţiilor fulminante şi al flăcărilor veşnice. Preoţii Egiptului posedau fără îndoială cunoştinţe naturale la care ai noştri nu aveau să ajungă decât foarte târziu.*fştim* ca magii`` asirieni cunoşteau electricitatea şi puleau să imite tunetul.

Cu diferenţa care există între Jupiter şi Thersit, Moise avea aceleaşi opinii ca Marat. El credea că pentru salvarea unui popor destinat să devină lumina lïmïïTj câteva valuri de sânge nu trebuia sâ-1 facă pe un pontif al viitorului să dea înapoi. Ce i-a lipsit lui ^Jaraţ,pentru a fi un Moise al Franţei? Două mari lucruri; geniului succesul. De atlfel, Marat -*eta.* un pitic grotescvpe când Moise era un uriaş, dacă ar fi să credem geniala intuiţie a lui Michelangelo.

Va îndrăzni cineva să spună că legislatorul evreilor era un impostor? Numeşti niciodată impostor când eşti devotaţi Acest maestru care îndrăznea să cânte asemenea arii ale atotputernicei pe instrumentul teribil al morţii, era destinat primul anatamei pentru a ispăşi sângele vărsat; îşi conducea poporal spre Ţara Făgăduinţei în care ştia că numai el nu va intra. A dispărut într-o zi în peşteri şi prăpăstii ca Oedip în furtună şi admiratorii geniului său nu i-au găsit niciodată oasele.

înţelepţii vechii luini, convinşi de necesitatea ocultismului ascundeau cu grijă ştiinţele carei făceau până la un punct stăpânii naturii, clar nu se serveau de ele decât pentru a oferi învăţăturii lor prestigiul cooperării divine. Cum i-am putea blama?, Cel înţelept) nu este oare

plenipotențiarul lui Dumnezeu pe lângă oameni? Şi când Dumnezeu îi permite să amuțească sau să trezească tunetul, nu e tot el cel care tuna prin ministerul ambasadorului său?

Ar trebui să-1 trimitem la Ch'arenton pe acel om destul de nebun pentru a afirma: am o anume ştiinţă că Dumnezeu este, dar şi mai nesăbuit ar fi cel care ar îndrăzni să spună: ştiu că Dumnezeu nu există; cred în Dumnezeu, dar nu ştiu ce este. Şi iată venind mii de bărbați, femei şi copii care spun: I-am văzut, l-am atins, mai mult încă, l-am mâncat şi l-am simțit viu în mine. Ciudata fascinație a unui cuvânt absurd dacă a fost rostit vreodată şi chiar prin aceastta victorios convingător pentru că e atât de frumos săfaci rațiunea să dea înapoi şi să trezeşti entuziasmul!: „Acestea sunt sângele meu şi trupul meu!"

El a spus acestea, el Dumnezeul care a murit pentru a retrăi în toți oamenii. Oameni ai credinței, numai voi înțelegeți de ce a murit însuşi Dumnezeu pentru a ne face să acceptăm misterele morții!

\ DumnézeSTs^aTacut om pentru a-1 crea pe om Dumnezeu ,/î
! \ Dumnezeu încarnat înseamnă divinizarea lumiij Vreji_sjy_vedeți pe Dumnezeu? UiUți-vă la semenii voştri. Vreți să-1 iubiți pe Dumnezeu? Iubiți-vă unii pe alții.^Credința sublimaşi triumfătoare^ea va inaugura, împărăția solidarității universale, a sublimei carități slnvind nefericirea! Ceea ce faceți pentru cel mai neînsemnat, adică pentru cel mai ignorant sau mai vinovat dintre semenii voştri,îmi faceți mie şi lui Dumnezeu, înțelegeți acesta nemernici inchizitori când îl torturați pe Iisus, când îl ardeți pe Dumnezeu...!

Fireşte, poezia este cea mai mare dintre ştiințe, iarjeredința este") I grandioasa şi magnifică dominând şi subjugând rațiunea;· Sacrificiul celui dregem locul celui vinovat este o nebunie, dar până şi cea mai egoistă rațiune este constrânsă să-1 admire. în aceasta constă marea fascinație a Evangheliei şi mărturisesc, chiar dacă mă veți taxa de nebun, pe mine duşmanul viselor, pe mine adversarul fanteziilor care încearcă să treacă înaintea ştiinței, că sunt fascinat şi vreau să fiu; îmi place să închid ochii pentru a nu vedea pâlpâirile duşmane, neputând să împiedic să cred în imensa lumină încă voalată,\izvorâtă din credința în iubirea infinităpe care o simt aprinzându-se în inima mea. ,

Toate marile sentimente sunt fascinații şi toți adevărații oameni, mari sunt fascinatori ai mulțimilor)Magisterdixit, Maestrul a spus-o.

Iată rațiunea celor care s-au născut pentru a fi eterni discipoli, amicus Plato sed magis amica veritas. îl iubesc pe Platon, dar iubesc mai mutt adevărul sunt vorbele unui om care se simte egalul lui Platon şi care, prin urmare, trebuie să fie un maestru dacă poseda, asemenea lui Platon şi Aristotel, darul de a fascina şi de a entuziasma o şcoală.

Iisus;Vorbind mulțimilor, spune: „Vreau să privească şi să ȚIU vadă, să asculte şi să. nu audă, pentru că mi-e teamă de vorbele lor cum mi-e_ teamă să-i vindec." Citind aceste teribile cuvinte ale aceluia care s-a sacrificat din dragoste de oameni, mă gândesc la Crispinus despre care Juvenal spunea: „At vittis aeger solague libidine fortis. Epuizat de vicii, ultimele forțe şi le dăruieşte destrăbălării. Care medic compătimitor ar fi îndrăznit să-1 vindece pe Crispinus? Ar fi însemnat să-i grăbească moartea.

Vai de mulțimile profane care nu se lasă fascinate de idealul marilor puteri! Vai deiproVtuljpare,Rămânând un prosp, nu crede în misiunea divină a preotului, nici în prestigiul providențial al regelui! Căci irebu-

indu-i S^numc fascinație acesta o va îndura pe acea a plăcerilor animalice şi va fi aruncat până la urmă fatal în afara oricărei dreptăți şi a oricărui adevăr.

Natura însăşi, când e vorba de a-i obhga pe oameni să-i desăvârşească marile mistere, se comportă cai^fsuverană preoteasă fascinând smitúÏíleVÍnimile 'şi spiritele. Două fatalități magnetice întâlnindu-se alcătuiesc o providență invincibilă căreia i se dă numctcCtteJubire) r-FeiSeïa se transforma devenind o silfidă, o zână, un mgerXBi! (Şeyjne un erou şi aproape un zeu. Dacă s-au lăsat înşelați, bieții ignoranți care se adoră, ce decepție vor trăi, la ora sațietății şi a trezirii f/Amânați,: această oră i iată(ioareîc arcan al căsătorieijTrebuie cu orice preŢîă prelungiți eroarea, să alimentați nebunia, să eternizați decepția^ neînțeleasă, iar viața va deveni atunci o comedie în care soțul va fi un sublim actor, mereu prezent pe scenă dacă nu va vrea să fie încornorat ca Panteleon din farsa italiană; comedie în care femeia va trebui să-şi studieze cu grijă rolul de mare cochetă, ascunzându-si veşnic cele mai legitime dorințe dacă nu vrea ca lumea să uite s-o mai dorească. Un menaj fericit este o luptă ascunsă de fiecare zi, obositoare şi dificilă.dar . vai! unicul mijloc de a evita un război deschis.

Există'dOuă mari putenin unanimitate: geniul care fascinează,şi Entuziasmul pe carc-I produce fascinaţia} Vedeţi pe acest om palid mergând în fruntea unei mulţimi imense de soldaţi? Dacă am întreba: Unde-i duce? La moarte, ar putea răspunde un trecător lipsit de iluzii; la glorie, ar exclama ei, mângâindu-şi mustăţile şi zăngănindu-şi armele. Toţi aceşti bătrâni morocănoşi sunt credincioşi ca Polyeuct; ei îndură fascinaţia unei redingote cenuşii şi a unei pălăriuţe. Când trec ei, regii îi salută ridicându-şi coloanele, şi când se lasă măcelăriţi la Waterloo, înjură împotriva ploii de gloanţe, ca şi cum n-ar fi vorba decât de o furtună, şi cad sfidând, prin gura lui Cambronne, moartea cu o vorbă de duh. '

Există urunagneu'sm animat, dar, acesta fiind pur fizití, deasupra lui se afla Magnetismul uman de care trebuie să ţinem cont el reprezentând adevăratul magnetism, moral . (>Şufleţ£l£ sunt polarizate ça şi trupurile*j* iar,magnetismul spiritual^sau uman îl numim Voi forta fascinaţiei^

, Iradierea unei mari gândiri\sau a unei puternice imaginaţii Ja om .determină un vârtej atractiv; care naşte planete în jurul soarelui intelectual, alte planete şi sateliţi .'Un om marc în cerul gândirii este vatra unui univers.

Fiinţele incomplete, care nu au bucuria de a se lăsa subjugate de ^Tasdnaţia inteligenţei)cad pradă unor fascinaţii fatale;: aşa se nasc ' pasiunile abişalejjuialucinaţiile amorului propriu la imbecili şi la nebuni, i (Există fascinaţii luminoasefci fascinaţii întunecatei Populaţia Thug din India e îndrăgostită de moarte. Marat şi Lacenaire şi-au avut fanaticii lor. Iar noi am mai afirmat că diavolul este caricatura lui Dumnezeu.

Să definim acum fascinaţia. Fascinaţi a este magnetismul imagi. naţiei şi al gândi rii^jistesta'pânireea unei voinţe puternice exercitate < asupra unei voinţe slabe, provocând exaltarea concepţiilor imaginare şi influenţând judecata fiinţelor care nu au ajuns încă la un echilibru al raţiunii. *

ï ^ s t e cel care poate spüney^tiu ce este ce trebuie sa fie şi nu neg nimic din ceea ce ar puica sa fie. Fascinatul spune: Cred în ceea ce persoanele în care cred mi-au poruncit să crescu alte cuvinte, cred ceea ce-mi place. Cred pentru că-mi plac anumite persoane şi anumite lucruri (aici se pot plasa anumite fraze emoţionante

care nu dovedesc niciodată nimic. Credința strămoşească! Crucea mamei mele!) Cu a!te cuvinte primul ar putea zice: cred prin rațiune;, iar al doilea`; cred prin fascinație.

A crede în credința altora, e permis şi chiar recomandabil copiilor. Daca îmi veți spune că BosSuet, Pascal, Fénelon erau oameni mari şi credeau în evidente absurdități, vă voi răspunde că mi-e greu sale admit şi,chiar dacă ar fi fost adevărate, aceasta nu dovedeşte decât că oamenii mari ca ei au acționai în aceste împrejurări ca nişte copii.

Pascal, se spune, credea că vedea mereu o prăpastie lângă ei. Cred , că, fără sa fim nerespectuoşi cu Pascal, putem să nu credem în această ; prăpastie; omul fascinat îşi pierde Uterul arbitru şi cade în întregime în mâna fascinatorului. Rațiunea, pe care şi-o pot păstra întreagă privind anumite lucruri indiferente, se transformă în nebunie absolută de îndată ce încerci să-i luminezi asupra unor lucruri care i-au fost sugerate. Nu mai vede, nu mai aude decât prin ochii şi urechile celor care~l domină; faceți-1 să pipăie adevărul, va susține că ceea ce atinge nu există. Va crede, dimpotrivă, că vede şi atinge imposibilul a ceea ce i s-a spus. /'Sfântul Ignatius a compus exerciții spirituale pentru a cultiva acest gen \de fascinație la discipoiii lui. Dorea ca, în toate zilele, în tăcere şi întuneric, novicele Companiei lui Iisus sa-şi exerseze imaginația creând forma sensibilă a misterelor pe care încearcă să Ic vadă si pe care le vedea într-adevăr într-un vis voluntar şi în stare de veghe, încât slăbiciunea creierului său putea oferi o realitate înfricoşătoare tuturor coşmarurilor sfântului Anton şi ororilor infernului. în asemenea exerciții, inima îngheța şi se atrofia de teroare, rațiunea se clătina şi se stingea. Ignatiu de - Loyola a distras omul transformându! într-un iezuit, iar lumea întreagă va fi mai puțin puternică decât acest android de temut.

Nimic nu este mai implacabil decât o maşină. Odată pornită, ea nu se mai opreşte, decât dacă o sfărâmi.

A crea mii de maşini pe care să le poți porni printr-un cuvânt şi care cutreierând lumea, să realizeze prin toate mijloacele posibile gândirea conducătorului aceasta este opera lui Loyola. Trebuie să mărturisim că invenția este mare într-un fel cu totul aparte în comparație cu maşina matematică a lui Pascal. »

Dar este aceasta o operă morală? Da, fireşte, în mintea autorului ei şi a tuturor oamenilor devotați față de ceea ce cred`ei că e bine,devenind

astfel rotițele oarbe şi automate, fără autonomie. Niciodată răul nu va atinge în oameni asemenea culmi.de înverşunare; niciodată rațiunea şi bunul simț nu va dezlănțui o asemenea exaltare. Filosofia nu va avea niciodată asemenea slujitori. Democrația poate avea partizani şi martiri, dar niciodată asemenea veritabili apostoli, capabili să sacrifice întregul lor amor propriu şi întreaga personalitate. Am cunoscut şi mai cunosc democrații oneste. Fiecare dintre e)e reprezintă exact forța individului izolat. Iezuitul e legiune. De ce omul rămâne rece când e vorba de rațiune şi devine atât de înflăcărat când trebuie să se bată pentru o himeră? Din pricină că omul este o ființă cu defecte; din pricină că;nu iubeşte sirtcef adevărul; din pricină că se închină mai degrabă iluziilor şi minciunilor. i„Văzând că oamenii sunt nebuni, a spus sfântul Pavel, am vrut să-i salvăm chiar prin nebunia lor, impunând binele prin orbirea 3oτ întru credință ."'lata marele arcan al catolicismului sfântului Pavelj altoit pe creştinismul lui lisus şi completai de iezuilismul sfântului Ignalius de i Loyola. Mulțimi i îi trebuie lucruri absurde. Societatea se compune i clintr-un număr mic de înțelepți şi dinlr-o mulțime imensă de nesăbuiți. , Or, este de dorit ca nesăbuiții să fie guvernați de înțelepți.

Cum se poate ajunge aici? De îndată ce un înțelept se arată ca atare, este respins, calomniat, exilat, crucificat, oamenii nu vor să se lase ` convinşi, ei aşteaptă săli se impună; apostolul trebuie deci să se resemeneze cu aparențele imposturii pentru a revela, adică pentru a regenera adevărul în lume, oferindu-i un nou val. Ce este, într-adevăr, - un revelator? Este un impostordezinteresat care, pentru a aduce marea mulțime spre blne/trebuie s^o mintă. Şi această mizeră mulțime ce este? Este turma imensă a proştilor, a imbecililor şi nebunilor, oricare ar fi titlurile, rangurile şi bogăția lor în societate.

Ştiu că se vorbeşte mult de progresul infinit, pe care l-aş numi mai degrabă indefinit, căci dacă sporesc cunoştințele în speță umană, rasa evident nu se ameliorează. Se spune, de asemenea, că dacă educația ar fi egal răspândită, toate crimele vor dispărea, ca şi cum în mod obligatoriu educația ar putea să-i facă pe oameni mai buni, de parca Robespierre şi Marat, înfricoşătorii disciploi ai lui Rousseau, n-ar fi primit o educație superioară chiar mentorului lor. Abatele Coeur şi Lacenaire au fost crescuți în acelaşi colegiu. Domnul de Praslin, doctorii Castany şi Lapommeraya s-au bucurat de toate binefacerile educației

njoderne. Elicabide a făcut seminarul. Scelerații instruiți sunt cei mai înfricoşători şi mai desăvârşiți scelerați şi niciodată educația nu i-a împiedicat să facă rău, în timp te se văd pretutindeni oameni simpli şV. ([anatfabețijMim de admirabile virțutj/Educ^^ dezvoltă facultățile umane' si îți oferă mijloacele de a-ți îndeplini ïnclinatàle(jjar nu te_schirnbl)[învățați-1 matematica şi astronomia pe un prost şi va ieşi din e\ un '. Lverrier, dar niciodată un Galilei. *i*

Rasa umană de astăzi se compune^in^gțiva gamen foarte

are număr de ființe mixte care au o parte umană dar vor să se Ksecònvinsi, ei aşteaptă săji se impună; apostpluljrebuie deci să^se resemneze cu. aparențele imposturii pentru ajgyela, adicăjențru_a regenera adevărul în lume, oferindui un nou val. Çe este, într-adevăr, [un reelator? Este un impostor dezinteresat care, pentru a aduce marea mulțime spre bine, oțebuie s-o mintă. Şi această mizeră mulțime ce este? Este turma imensăâproştilor, a imbecililor şi nebunrîor, oricare ar fi titlurile, ranguri!? şi bogăția lor în societate. >

Ştiu că se^vorbeşteViult de progresul infinit, pe^reV-aş numi mai degrabă indefinit, căci dacă sporesccunoştințeic în speța umană, rasa evidenț^iu se ameliorează λ Se spune, de asemenea, că dacă educația ar fi egal răspândită, toate crimele VOT dispărea, ca şi cițm În mod obligatoriu educația ar putea să-i facă pe oameni mai burii, de parcă Robespierre si Marat, înfrico^tqrii discipioli ai lui Rousseau, n-ar fi primit o educație superioară o}ii*af* mentorului lor. Abatele Çoeur şi Lacenaire au fost crescuți în acelaşi colegiu. Domnul de Prăsii η ^doctorii Castany şi Lapommeraya s-aïí bkeurat de toate binefacerile educației moderne. Elicabide a făcut seminițrul. Scelerații instruiți sunt c^i mai înfricoşători şi mai desăvârşiți scelerați şi niciodată educația nu i-a împiedicat să facă rău, în timp ce se Vad pretutindeni oameni simp^ şi analfabeți plini de admirabile virtuți, Educația dezvoită facultățile umane şi îți oferă mijloacele de a-ți îndeplini înclinațiile, dar nu te schimbă. învățați-1 ir4tematica si astronomia pe un prost şi va ieşi din el un Leveroepf'dar niciodată un Galilei. \

-""Rasa umană de astăzi se compune din câțiva oameni şi dinlr-un foarte mare număr de ființe mixte care au o parte umană dar şi mult dintr-un urangutan sau dintr-o gorilă. Mai sunt si unii care şi-ar putea ■ revendica asemănarea cu nişte maimuțe mai micişi mai drăgălaşe:

amabilii fanți care servesc de bărbați şi nătărăi cocotelor noastre. Mă întreb dacă Dumnezeu are un paradis pentru aceste animale sau dacă va avea vreodată curajul sà-i arunce în infern.

Când aceste animale sunt aproape de moarte, se iveşte uneori acea dimensiune umană şi chinuiți cheamă un preot, preotul vine, de ce n-ar veni?

Caritateanu vrea să stingă nici o licărire de umanitate, darjce_săle spui? Din ceea ce este rezonabil nu vor î n ţ g mc iiirebu^fecinăţfjţj ; cu semn>, oncţiuln|Î"binecuvântar|iâbsoluţii in extremis; O etolă brodată, ': o anafomiță de tinichea. Spun ceea ce ar vrea să li se spună, se Iasă în voia celorlalți şi mor liniştiţi cu binecuvântarea Bisericii. Nu scrie oare în Biblie că Dumnezeu va salva animalele şi pe oameni. *Homines et \ ı Julentasalvabis, Domine.*

Creațiile naturii sunt progresive în succesiunea speţelor şi ale raselor, dar rasele şi speţele cresc şi descresc ca imperiile şi indivizii. Orice popor care a strălucit odată începe progresiv să se stingă şi umanitatea întreagă va avea soarta națiunilor. Când oamenii pe jumătate , anîmalizați vor pieri în viitorul cataclism, va apărea fără îndoială o nouă rasă de ființe înțelepte şi puternice față de care noi vom fi ceea ce suni acum maimuțele pentru oameni.

Numai atunci sufletele vor fi cu adevărat nemuritoare, devenind i capabile şi demne de a li se conserva amintirea;

Până atunci, e sigur că, departe de a progresa, speța umană actuală degenerează; Un fenomen înfricoşător se produce în suflete: bărbații au pierdut simțul divinității iar femeile nu mai sunt decât nişte maşinării ale vanității şi luxurii, necautând în religie, pe care o cred absurdă,-decât refugiul împotriva rațiunii care le sâcâie. Poezia a murit din inimi. Tineretul nu-1 mai citeşte pe Hugo decât pentru măiestria cuvântului şi pentru a-i cita gândirea; în fond, îi este preferat Proudhon, găseşte mai raultâ sensibilitate în Renan şti priveşte pe Taine şi pe doctorii Grenier şi Buchner ca pe nişte oameni serioşi. Se glumeşte în exces în teatre cu toate sentimentele generoase de altădată; şi nu e hohotul de râs al lui Rabelais corectând prostia umană, e rânjetul unei platitudini bufone care insultă virtutea;

Se întâmplă iubirii cum se întâmplă şi onoarei; sfințenia nu este cruțată. Numele celui mai mare şi mai frumos sentiment pe care-1 poate

inspira natura nu trebuie pus în gura chefliilor pentru că va trece repede în vocabularul obscen. La ce visează fetele cele mai cinstite şjjuaijHne păzite, crescute la Oiseau sau la Sacré-Coeur?Xa blândeţea unei ■ ^afecţiuni reciproce? Să fim serioşi, daca ar fi oblitgate să se confeseze, n-ar îndrăzni să se mărturisească nici prietendor lor. Se gândesc la splendorile unui mariaj bogat, visează trăsuri şi castele. Soţului cu care vor trebui să se obişnuiască, nu-i vor cere decât să aibă un nume să fie prezentabil şi să ştie să-şi lege cravata.

Nu sunt un mizantrop şi nu vreau să fac pe ironicul secolului meu, constat numai o slăbire a moralei în speţa umană, pentru a conchide că magia)n-a fost niciodată mai actuală şi că numai fascinând aceste biete fiinţe poţi sale salvezi.

Se găsesc în Evanghelie precepte al căror sublim era bine simţit altădată, dar care, în zilele noastre, par aproape ridicole pentru că oamenii nu mai sunt aceiaşi.

—j^şează-ţepe ultimulloc^spune Iisus şi vei fi chemat cel·dintâi.

—Dacă te vei aşeza m ultimul rând, acolo ai să rămâi şi bine-ţi vor face, răspunde lumea modernă.

Ţj'acă vor să-ţi ia haina, dă-le şi paltonul, spune Evanghelia.

—Şi când vei fi absolut go), Robert Macaire te va binecuvânta şi un sergent de poliţie te va duce la post pentru ultragiu la adresa bunelor moravuri, răspunde logicianul nemilos.

—Nu te gândi la ziua de mâine} spune Mântuitorul. Şi dacă mizeria te va copieşi mâine, nimeni nu se va gândi la tine, răspunde lumea,

—Căutaţi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea lui, restul vine de la sine.

—Da, dar asta după ce-o vei fi găsit, nu în timp ce-o cauţi altfel mă tem că n-ovei căuta mult timp.

_ —^Vanie cei care râd, căci aceia vor plânge; fericiţi cei care plâng; ţentru că ei vor râde.)

^SX nu vă fie cu supărare, Doamne, dar parc-ar fi vorba de un balansoar: e ca şi cum ai spune: ferice de cei bolnavi pentru că aşteaptă însănătoşirea şi vai de cei sănătoşi pentru că pe ei îi aşteaptă boala. Dacă

' i cei care râd sunt nefericiţii şi dacă nu aveţi nici o promisiune de făcut fericiţilor care plâng decât nefericirea de a râde la rândul lor, cine va fi cu adevărat fericit?

JO

—)Nu răspunde celui rău'r.dacă-ți dă o palmă întinde-i şi celălalt obraz.

- Morala pozitiv imorală. Să nu te opui răului înseamnă a fi complicele Iui. Sâ întinzi şi celălalt obraz celui care te loveşte pe nedrept, înseamnă a-i aproba actul şi a-1 provoca pe al doilea. Când vei primi şi cea de-a doua palmă cum vei reacționa? Te vei bate cu agresorul? Şi atunci de ce să mai aştepți a doua lovitură? Să-i întorci şi spatele ca să primeşti un picior în fund? Ar fi ignobil şi grotesc.

Aşa ar răspunde celor mai sublime maxime ale Evangheliei spiritul epocii noastre dacă ar fi destul de loial şi de curajos pentru a vorbi liber. Există în zilele noastre o prăpastie între oamenişi Iisiis/Secolul nostru nu mai are Sentimentul sublimuluîîşi nu-i mai înțelege pe eroi; Garibaldi nu mai este pentru statul nostru decât o încarnare mai puçin amuzantă decât DonQuijote.

Un farseur serios care, după ce a bătut câțiva comisionari şi s-a zbătut între ghiarele ascuțite ale unui pisici,într-o zi a fost luat de dracul spre marele haz al publicului spectator.

Lumea nu mai arc reiïgie, a spus contele Joseph de Maistre şi iată de ce, adăugăm noi, e mai mult ca oricând nevoie de minuni şi jongleuri.

Când nu mai crezi în preot, crezi în vrăjitor iar noi ne-am scris cărțile şrarefoj^sujjg^^o^p^nt™ Îă aceştia, devenind adevărați magicieni," síTnü se mai teamă de concurența ilegală a vrăjitorului. Autorul acestei cărți aparține taarii familii a sacerdoțilorşi η-a uitat-o niciodată..

- ' Preoții)să devină mari oameni de ştiință uimind lumea degenerată^ prin măreția caracterului; să se ridice deasupra micilor interese şi . pasiuni; să facă miracole de filantropie şi lumea va fi la picioarele lor; să /1. facă şi alte miracole; să însănătoşească holnavii numai a(ingându-i,r [precum zuavul Jacob; să învețe, pe scurt, să fascineze şi vor învăța să^ . domnească.

F'âscinâțigjoacă un mare rol în medicină, Marea reputație a unui doctor■vindecă dinainte bolnavii. O stângăcie a domnului Nelaton (dacă ilustrai practician e capabil să facă vreuna) ar reuşi poate mai bine decât orice abilitate a unui chirurg obişnuit. Se povesteşte căun medic celebru, scriind formula unui pansament pentru un bolnav care suferea de durei violente, i-a zis infirmierei: „vrei să-i aplici asta imediat pe piept" şi i-a

-

întins hârtia. Biata femeie, care era mai mult decât un om sărac cu duhul crezu că asta însemna rețeta şi i-o aplică bolnavului pe piept cu un pic de clei; bolnavul s-a simțit imediat mai bine, iar a doua zi era complet vindecat.

Aşa ne vindecă marii doctori şi tot aşa preoții cu reputație reuşesc să ne vindece sufletele.

Când vorbesc în acest capitol de un început de decădere umană, nu înțeleg prin asta decât anumite fenomene pe care le observ şi nu afirm că slăbirea unei rase ar putea duce îa decăderea întregii spețe. în ciuda atâtor triste simptome; mai sper încă în grogres înaintea distrugerii finale sau, mai degrabă٤a transformării omuluh. Cred căjpe pământ se va ■guStauramessiammiuftdomnind multe secole» Sper că civilizația noastră va avea ultimul cuvât de spus, aşa cum nu s-a întâmplat cu alte civilizații (Ninive, Tyr, Babilon, Atena, Roma sau Paris). Ceea ce am putea lua drept decădere, îmi place să cred că sunt laşități copilăreşti. Darjiici Cmessiarasmul nu este o doctrină a Eternității; va fi, spune sfântul Ioan, un nou cer şi un nou pământNoul IurusaJim)nu va fi instaurat decât de popoare noi superioare oamenilor de acum, după care vor mai fi şi alte schimbări. Când soarele va fi o planetă opacă al cărei satelit va fi pământul, cine ştie.unde. vom fi şi sub ce formă vom trăi? Ceea ce este sigur, este ca" ființa este ființară nu apare din neant, din ceea ce nu este şi de unde, înÎonsicință, nimic nu poate ieşi. înseamnă că nu în neant se duce dejinde n-ar mai putea i ÍXotceeaceejste,afost si va fi.

EhiedascrîerEhieh.

Să revenim la fascinație şi la modalitatea de a o reproduce. Această modalitate se află în întregime în putereTvOÎnței care se exaltă, fără să _devină rigidă, perseverând cu calm.

Nu fii nebun, dar crede rezonabil că reprezinți ceva mare şi .}'"_ puternic; cei slăbişi cei mici te vor lua aşa cum crezi tu că eşti. Ceea ce Ï nu este decât o chestiune de răbdare şi timp.

Am spus că existăo fascinație pur fizică aparținând magnetismului j

Unele persoane sunt dotate natural şi această: facultate se poate dobândi ;prin exaltarea gradată a aparatului nervos.

Celebrul domn Home, care şia exploatat poate câteodată ca un şarlatan această facultate excepțională, o poseda fără să-şi dea seama

pentru că inteligența lui e mărginită cu privire la tot ceea ce se numeşte ştiință', Zuavul Iacobjeste un fascinator naiv care crede în cooperarea spiritelor; Xbiluf prestidigitator Robert Houdin adăuga fascinației, iuțeala de mână. Un mare senior pe care-1 cunoaştem, i-a cerut într-o zi lecții de magie albă. Robert Houdin 1-a învățat câteva lucruri, dar nu i-a arătat altele despre care a spus că pot fi învățate. „Sunt lucruri inexplicabile pentru mine, spunea el, şi care U'n de natura mea personală dacă vi le-aş spune, nu veți afla nimic în plus şi nici nu v-aş putea aduce în starea de a Ie practica."

Aceasta este, ca să mă exprim vulgar, arta de a arunca praf în ochi.) Se vede că toate magiile îşi au arcanele lor indicibile, chiar magia albă a domnului Robert Houdin,

Am spus că este un act de înaltă filantropi^ să-i fascinezi pe imbecfli pentru a-i face să accepte adevărul ca şi cum ar fi o minciună si dreptatea ca pe o părtinire şi un privilegiu de a mişca egoismele şi poftele fâcâh- du-le să spere că prin sacrificiul total aici pe pământ vor primi o uriaşă moştenire în cer. ^ ^ ^ ^ ^

Dar mai trebuie să spunem că cei care se cred demni de a purta numelèdeoЗյյuunĿqbligațſjrespectândgreşealaeelor slabi şi acopiilor, să folosească toate mijloacele rațiunii şi inteligenței lor pentru a scăpa ei înşişi de fascinație.

E o cruzime să deziluzionezi când nimic nu mai înlocuieşte iluzia, când dispare mirajul, iar jocurile de artificii lasă loc întunericului,.

Mai bine să crezi în absurdități decât să nu crezi în nimic, mai bine să fii un înşelat decât un cadavru. Oar înțelepciunea se întemeiază pe ^j ştiință solidă si pe o credință care exclude îndoialaȚlndoiala este, într-adevăr, bâjbâiala ignoranțci^Ințeleptul |tie anumite lucruri; ceea ce | ştie îl conduce prin presupunerea unor lucruri pe carehu le ştie. Această supoziție nu este altceva decât credința care nu posedă mai puțina" certitudine decât ştiința când obiectul ei sunt ipotezele necesare şîcând nu încearcă îndrăzneață să definească ceea ce nu poate fi definit. ^_Ŀ Un om adevăratfoțelegc miracolele fără să li se supună. El crede în adevăr)fără_ tunete şi trompeteTnu are nevoie pentru a se gândi la, Dumnezeu de o masă de piatră, de o arcă sau de vițelul de aur. nu are nici | măcar nevoie să simtă că trebuie sa fie drept, când i se vorbeşte de un mare răsplatitor sau de un etern răzbunător, ^^ste avizat prin conştiința

, şi raţiunea sa. Dacă i se spune că, sub ameninţarea unui mare chin, trebuie sa` admită că trei fac unul, că un om sau o bucată de pâine este Dumnezeu, el ştie perfect la ce trebuie să se aştepte în privinţa ameninţării şi se fereşte să ia în derâdere misterul înainte de a-i studia ': originea şi de a-i cunoaşte dimensiunea. Ignoranţa care neagă i se pare la fel de hazardată ca şi ignoranţa care o afirmă; dar nu se miră niciodată I de nimic şirc^d~este~vort>a"de chestiuni ^obşcjre, nu emite judecăţi;

Pentru a scăpa de fascinaţia lucrurilofi, trebuie să le cunoşti avantajele şi farmecele.

Să urmam învăţătura lui Homer; Ulysse nu refuză să asculte cântecele sirenelor; ia numai măsurile cele mai eficiente pentru ca plăcerea să nu-i întârzie călătoria şi să nu se împotmolească în capcane. Răstoarnă cupa lui Cîrce şi-o intimidează cu sabia, dar nu-t refuză mângâierile care i le impune el,dar pe care nu îe cumpăra şi nu le îndură. H~A distruge religia pentru că există superstiţii periculoase înseamnă a .: suprima vinul din pricina primejdiilor beţiei şi a refuza plăcerea [. dragostei pentru a evita rătăcirile şi patimile.

Aşa cum am mai spus, dogma are două feţe: una de lumînEfşiuna de; umbră, să urmăm lumina fără să distrugem umbra necesară manifestării luminii. Iisus_a spus că certurile sunt necesare şi poate ar trebui să spunem că sunt necesare şi superstiţiile. Nu ni se pare că repetăm destul acest adevăr prea puţin cunoscut în zilele noastre, în ciuda incontestabilei lui evidenţe, că dacă toţi oamenii ar trebui să fie egali în faţa.legii, í inteligenţeîe`;Şi voinţele nu sunt în .rnodsiguregale.

Dogma.feste marea epopee universală a credinţei, a speranţefcşi a .iubirii, poezia naţiunilor, floarea nemuritoare a geniului umanităţii: trebuie cultivată şi conservată în întregime. Să nu pierdem o vorbă măcar, să'n-o lipsim de nici un simbol, de nici o enigmă, de nici o imagine. Un copil căruia i se citesc fabulele lui La Fontaine şi care crede până la şapte ani că o furnică poate sta de vorbă cu un greiere, ar trebui să rupă şi să arunce în foc fermecătoarea carte dăruită de mama lui când va fi destul de inteligent ca sa înţeleagă că nu se poate, fără impostură şi nebunie, să pui în gura unor fiinţe nevorbitoare şi lipsite de raţiune, discursuri raţionale.

La respectul dogmei trebuie adăugat cel al autorității, adicâ a! ierarhiei căreia să i te supui exterior când este exterioară şi interior când este reală. Dacă societatea şi Biserica mi-au dat diept maestru un om care ştie mai puțin decât mine, trebuie să tac în fața lui şi să acționez urmând propriile-mi lumini, dar dacă e mai învățat decât mine şi mai bun trebuie sa-1 ascult şi să profit de sfatul lui.

Pentru a scăpade fascinația;oamenilor şi a femeilor să nu ne legării inima de. lucruri particulare pieritoare şi schimbătoare.,Să iubim nț nțele trecătoare virtuțile veşnice si frumusețea fără moartei Dacă pasărea pe care o iubim zboară, să nu urâm toate păsările şi dacă trandafirii, pe care i-am cules şi cărora ne place să le respirăm parfumul, se vestejesc în mâinile noastre, să nu credem numai pentru atât ca toți trandafirii sunt morți şi toate primăverile pustii. Un trandafir moarÎ`) repedejdar trandafirul este veşnic. Ar trebui un muzician să renunțe Ta muzică pentru că şi-a stricat vioara? Există păsări care nu suportă iarna; le trebuie o primăvară eternă şi doar pentru ele primăvara este pe pământ eternă. Acestea sunt rândunelele şi ştiți cum fac pentru ca minunea să se săvârşească firesc în favoarea lor. Când sezonul cald se sfârşeşte, ele zboară spre alt anotimp cald care abia începe şi când primăvara s-a dus şi din acele ținuturi, ele pleacă în căutarea altei primăveri.

Capitolul XIV

INTELIGENȚA NEAGRA

Cei pe care inițiații au dreptul să-i numească profani, mizera mulțime, adică furnicarul de infirmi și perverși ai inteligenței și ai inimii,. cei care se închină zeului umbrei și care cred £ă slăvesc ateismul; toți aceștia aud fără să înțeleagă pentru că sunt prezumțioși și de rea credință. Chiar dogma care li se prezintă sub o formă absurdă pentru a Ic fi pe plac, o înțeleg întotdeauna într-un fel și mai absurd și adesea dẹa-ndoaselea. Astfel, dacă repeta mașinal că există un singur Dumnezeu înjrei i, la o examinare mai atentă veți vedea că au înțeles că există o singură persoană în trei Dumnezei.

Au auzit spimându-li-se și repetă ca Dumnezeu, adicăjirincipui) „binelui infinitse afla pretutindeni, dar sunt de acord că există spații vaste și întunecate în care Dumnezeu nu există pentru că acolo se suferă chiar pedeapsa de privare de Dumnezeu. Ce-ai face. a întrebai teologul Tauler pe un bici om sau, mai degrabă, pe ün om sărac, pentru că bietul era teologul·, ce ai face dacă Dumnezeu te-ar arunca în infern? — L-aş lua cu mine, răspunse sublim nefericim! iar infernul va deveni paradis.

TeoUigui admiră acest răspuns, dar cu siguranță nu 1-a înțeles.

— Da, își va spune un învățat al legii, Dumnezeu se află în infern dar în calitate de răzbunător.

— Spune că se află acolo în calitate de călău și suprimă-] pe diavol de care mi mai ai nevoie va fi același lucru.

Când vorbesc despre/mântuire, aceştia înţeleg că Dumnezeu, într`un gest de mânie (nu de florile părului ci de florile mărului) şi-a dat copiii dracului, fiind apoi obligat, pentru a-i răscumpăra să îndure el însuşi moartea fără să înceteise totuşi să fie imuabil şi etern;

Dacă le vorbeşti despre kabala, cred că e vorba de o carte jerpelită de vrăji cu ajutorul căreia îl poţi chema pe diavol sau poţi stăpâni lumea fantastica a silfilor, gnomifor.a salamandrelor şi ondinelor. Când vine vorba de magie ei au rămas la bacnotă şi la cupa lui Circe care-i schimbă pe oameni în porci; îl confundă cu mare plăcere pe-Zoroastniicu Mahomcd, iar cât despre Hcrmes Trismegistul cred că este un nume bizar folosit pentru înşelarea ignoranţilor, ca un fel de matahuză cu care se speria copiii.

Ignoranţa îşi are drept credinţă ortodoxia ei şi eşti tratat drept eretic în faţa unor falşi savanţi când arăţi că ştii mai mult decât ei. Pentru că nu se mai descoperă adevăruri noi, inclepţii îşi sprijină autoritatea pe vechimea erorii lor.

Se ştie de altfel că erorile moştenite apără aproape întotdeauna poziţiile cucerite. „Aşa vorbeşti tu cu suveranul pontif?" exclama un valet pălmuindu-I pe Iisus care îi vorbise răspicat. Cum, om de nimic, autoritatea îşi dovedeşte ignoranţa acuzându-te şi tu pretinzi că şui mai mult decât ea?" Pontiful se înşeală, doar tu le ştii pe toate? El vorbeşte aiurea numai tu îţi permiţi să ai dreptate?

Napoleon I îi detesta pe ideologi pentru că el însuşi era cel mai mare ideolog al lumii. El voia să aplice dinamica fără rezistenţă; astfel, forţa de rezistenţii i-a lipsit când forţa de impulsie agresivă, care îi aparţinuse mult timp, s-a întors brusc împotriva lui.

Minciuna domneşte pe pământ chiar de la începuturile istoriei; şi tot atât de sigur este că adevărul domneşte prin mari dezastre şi flageluri. Crud şi inflexibil adevăr! Să ne mai mirăm că oamenii nu-1 iubesc! Distruge rând pe rând iluziile regilor şi ale popoarelor şi dacă are uneori câţiva miniştri devotaţi, aceştia sunt expuşi şi condamnaţi la crucificare, larag,laeşafod!'Fericiţi, totuşi, cei care mor pentru adevăr! Dar mai înţelepţi vor fi întotdeauna cei carer-1 servescru abilitate pentru a nu se zdrobi inutil de piedestalul martiriului. Rabelais a fost, fără îndoială, un filosof mai mare decât Socrate când a ştiut, ascunzându-se el însuşi sub măştile lui Aristofan să scape de rasa mereu vie a lui Anitus şi Melitus.

Galilei, al cărui nume poate singur să supună sfânta Inchiziție unei batjocuri eterne, a avut destul spirit pentru a nu brava nici tortura nici închisoarea. Corespondența timpului ni-1 prezintă prizonier în palat, bând cu inchizitorii şi semnând inter pocula, actul lui ironic de abujurare; e departe de a susține, bătând din picior şi strângând din pumni: *E pur si mouve.* Se spune că ar fi adăugat: „Da, afirm, pe cuvântul vostru, că pământunu se mişca şi pot să mai adaug, dacă vreți, că ceruí e de sticlă şi să dea Domnul ca frunțile voastre să fie la fel pentru a lăsa lumina să treacă"; Rabclais ar fi întors-o zicând: *Să bem la răcoare!*

A muri pentru a demonstra qiebunilor:că doi cu doi fac patru n-ar fi cea mai ridicolă dintre sinucideri? O teoremă demonstrată nu poate fi negată, labjurarea unui adevăr matematic devine evident 0 farsa` -şi o strâmbătură al căror ridicol se răsfrânge asupra acelor care pot la modul serios s-o ceară în numele unei autorități pretins infailibile. Galilei urcând pe rug pentru a protesta împotriva Bisericii ar fi fost un eretic Galilei, abjurând în calitate de catolic ceea ce demonstrase în calitate de savant, a ucis catolicismul evului mediu.

Cineva i-a prezentat într-o zi autorului acestei cărți un articol din Syllabus, spunându-i: „Uite aici condamnarea categorică a doctrinei tale. Dacă eşti catolic, trebuie să te supui şi să-ți arzi cărțile; dacă, dimpotrivă, persistí în învățătura ta, nu mai pomeni de catolicismul tău."

Articolul din Syllabus este al şaptelea din secțiunea a doua, iar doctrinele pe care le condamnă sunt acestea:

„Profețiile şi miracolele expuse şi relatate în Sfintele Scriptuiisunt:' ficțiuni poetice, iar misterele credinței creştine sunt rezultatul ! investigațiilor filosofice;; în cărțile celor două testamente sunt conținute : invenții mistice şi lisus însuşi este un mit':" L-am uimit mult pe cel care ! credea c-ar trebui sa-mi fie ruşine spunându-i că acestea nu sunt ; doctrinele mele: „Iată, i-am spus, învățătura mea sau, mai degrabă, ceea i^ce Biserica, ştiința şi cu mine recunoaştem."

` „Profețiile şi'miracolele expuse şi relatate în Scriptură (apar sub forma poetică specifică geniului orientalilor. Misterele credințeicreştine sunt confirmate şi explicate, în privința expresiei, prin investigațiile filosofice. în cărțile celor două testamente sunt conținute parabole şi lisus însuşi a fost subiectul· unui mare număr de parabol&si legendei'

Supun fără teamă Papei şi viitorului Conciliu aceste propoziţii. Sunt sigur dinainte că nu mă vor condamna.

Ceea ce Biserica nu vrea şi are de o mie de ori dreptate este să fie contrazisă, infailibitatea ei fiindu-i necesară menţinerii păcii în lumea creştină cu orice preţ. Astfel; daca ea spune că doi plus doi fac trei, mă voi feri să-i atrag atenţia că se înşeală. Voi căuta cum şi în ce fel doi şi cu doi pot face trei şi până la urmă voi găsi, fiţi siguri. De exemplu: doua mere şi douăjumatăţi de măr fac trei meni. Când Biserica pare să susţină o absurditate, aceasta nu este decât o enigmă pe care o propune pentru a încerca credinţa supuşilor ei.

Va fi, cu siguranţă, un mare şi emoţionant spectacol acela al viitorului conciliu când regina bătrânei lumi, înveşmântată în purpura ei deşirată, se va ridica mai suverană ca niciodată exact în momentul când va cădea de pe tron şi-şi va proclama drepturile sporite de noi pretenţii în chiar iminenţa spolierii totale. Episcopii vor fi mari asemenea acelor marinari de pe Vengeur care, pe un vas gata să se scufunde, se certau şi trăgeau un ultim chef, bătând în cuie pavilionul de ultimul tronson al catargului. Ei ştiu de a!tfe! că o tranzacţie i-ar pierde pentru totdeauna şi că flacăra altarelor se va stinge în chiar ziua în care acestea ar fi scoase din umbră. Când vălul templului se destramă, zeii vorpleea şi nu vor mai reveni decât în clipa în care noi broderii dogmatice vor alcătui un alt văl.

Noaptea dă înapoi în faţa zilei, dar numai pentru a năvăli în cealaltă emisferă din care soarele se retrage. îi trebuie umbra, îi trebuie mistere impenetrabile acestei inteligenţe negrei care crede în absurd şi contrabalansează despotismul unei raţiuni mărginite prin îndrăznelile incomensurabile ale credinţei. Ziua luminează orizontul si ne face să yedem limitele lumii; dar noaptea/mai ales, noaptea nemărginita cu imensa ei cohortă de stele ne face să concepem infinitul.

Studiaţi copilul, el este omul care va ieşi din mâinile naturii (pentru a vorbi pe limba lui Rousseau) şi vedeţi care-i sunt dispoziţiile spirituale: realitatea îl plictiseşte, ficţiunea îl exaltă, înţelege totul, în afară de matematică, crede mai degrabă în fabule decât în istorie. Cât infinit cuprinde primul zâmbet al vieţii, cât de minunat apare viitorul la începutul existenţei când visam firesc uriaşi şi zâne în mijlocul atâtor miracote „Simţul poetíc, cel mai divin simţ al omului îi prezintă mai înlâi lumea ca pe un nor al cerului. Acest simt este o dulce nebunie^ adesea

mai înțeleaptă decât rațiunea, dacă pot vorbi astfel pentru că rațiunea noastră are întotdeauna drept limite barierele pe care știința încearcă lent să le mai retragă, în timp^ ce poezia sare cu ochii închişi în infinit, aruncând în el toată risipa de stele ale visurilor noastre.

Opera Bisericii este de a menține nvlimite convenabile credințele nebuniei infantile. Nebunii sunt credincioşi nedisciplinați iar credincioşii fideli sunt nebuni care recunosc autoritatea înțelepciunii reprezentate prin ierarhie, dacă ierarhia ar deveni reală, dacă cei care-i conduc pe orbi nu sunt tot orbi şi dacă Biserica va salva societatea preluând ea însăşi, pentru a nu le mai pierde niciodată, marile virtuți şi puterea acesteia.

Ştiința însăşi are nevoie de întuneric pentru a cerceta mulțimea astrelor. Soarele ne ascunde alți sori; noaptea ni-i dezvăluie, şi ei par să îinflorească pe cerul întunecat asemenea inspirațiilor supraomeneşti care apar în întunecimile credinței. Aripile îngerilor sunt albe în timpul nopții, ziua sunt negre.

Dogma nu este lipsită de rațiune, ea poate fi extra-rațională sau supra-rațională şi a rezumat întotdeauna cele mai înalte aspirații ale filosofiei oculte. Citiți istoria conciliilor, veți vedea în tendințele ereticilor o aparență de progres şi de rațiune. Biserica pare întotdeauna să afirme absurdul şi să dea câştig de cauză inteligenței negre ı Astfel, când Arius crede că salvează unitatea divină imaginând o substanță analoagă dar superioară celei a lui Dumnezeu (Substanța lui Dumnezeu care este imaterial şi infinit!) Biserica din Niceca proclamă unitatea substanței analoage unității lui Dumnezeu. Când cineva a vrut să facă din lisus Hristos un personajhibrideompusdintr-ópersoană divinăşi una umană, I Biserica a respins acest aliaj al finitului cu infinitul şi a declarat că nu * poate fi decât o singură persoană în lisus Hristos. Când Pelagius, exagerând orgoliul, şi liberal arbitra al omului, decide că iremediabil toată masa de păcătoşi aparține infernului, Biserica susține grația care operează salvarea celor nedrepți şi prin virtuțile elecției suplineşte, insuficiența oamenilor. Prerogativele acordate Fecioarei, mama lui Dumnezeu, îi indignează pe proudhoniştii protestanți, ei nevăzând că prin adorabila personificare, umanitatea e salvată de prihana păcatului originar, iar generația reabilitată. Femeia pe care ne-o revelează este

mama pe care o glorifică: Credo in unam, sanetam, catbolicum et apos tol i cam Ecclesiam.

Dogma catolică, adică dogma universală, seamănă acelui nor care ; înaintea israeliților prin deșert,întunecat ziua şi luminos noaptea, ι este scandalul falşilor înțelepți şi lumina ignoranților,. Norul, la trecerea Mării Roşii, se aşează, spune „Exodul" între evrei şi egipteni; aşa a fost întotdeauna şi pentru dogma universală pe care numai inițiații' ftrebuie ş-o înțeleagă Ea este în același timp umbră şi lumină. Pentru a suprima umbra piramidelor ar trebui doborâte piramidele; la fel se întâmplă şi cu obscuritățile dogmei eterne. Se spune şi se repetă în fiecare 2Í că împăcarea între religie şi ştiință este imposibilă. Cuvântul întrebuințat nu e bine găsit, nu este vorba de concüiere, ar trebui s-o numim fuziune sau confuziune.Dacă până în prezenl, ştiința şi credința an părut de neîmpăcat, s-a întâmplat din pricină că s-a încercai în zadar amestecu! şi confuzia lor. Nu există decât o modalitate de a îe reconcilia, aceea de a le distinge şi de a le separa una de alta în mod complet şi absolut. A-l consulta pe papa când e vorba de demonstrarea unei teoreme, a-i supune unui matematician o problemă de teologie, ar fi două lucruri absurde. Imacuiata concepție a Fecioarei nu este o chestiune de embriologie şi tabla logaritmilor nu are nimic comun cu Tablele Legii. Ştiința este obligată să accepte ceea ce a fost demonstrat, iar credința, când c dirijații de o autoritate rezonabilă, nu poate respinge nici un articol al siiintei. Ştiința nu va demonstra niciodată că Dumnezeu şi sufletul nu există, iar Eişericj a fost obligată să se dezică în fața demonstrațiilor sistemelor lui Copernic şi Galilci. Dovedeşte oare aceasta că ne putem înşela în materie de credință? Nu, ci doar că ea trebuie să rămână în domeniul ei. Nici ea nu poate pretinde că Dumnezeu i-ar fi revelat teoremele ştiinței univrsaîe.

Ceea ce poate fi observat prin ştiință sunt fenomenele de credință şi atunci, urmând cuvintele lui Ii sus Hristos, ea judecă arborele după fructe,. Este evident că o credință care nuį face pe oameni mai buni, care nu le Înalță gândurile, si nu le sporeşte voința întru bine, frumos si drept, este o credință rea şi pervertită. Iudaismul lui Moise şi al Bibliei a făurit marele popor al Iui Solomon şi al Machabeilor. EvreÎsmuJ rabbinilor şi al ultimului Talmud a născut pe cămătarii care otrăvesc ghetourile.

v

Catolicismul îşi are şi el Talmudul lui corupt, tot furnicarul de teologi nesăbuiţi şi cazuişti, jurisprudenţa inchizitorilor, misticismul greţos al capucinilor şi zevzecilor. Pe aceste doctrine anticreştine şi impure se sprijină interesele materiale ruşinoase. împotriva acestora ar trebui să protestăm în toate felurile şi nu împotriva majestăţii dogmelor.

Din primele secole, când religia a fost protejată şi înjosită de imperiu, creştinii pe care biserica îi numea sfinţi au pus între ei şi altaruri deşertul.O iubesc din toată inima, dar se depărtează de ea pentru a se ruga şi a plânge. Cel care scrie această carte este un catolic al deşertului.

Thcbaida nu are nimic înfricoşător în ea, dar el a preferat întotdeauna mănăstirea Thélèmc, fondată de Rabelais, schitului sfântului Anton. Umanitatea nu are nevoie de asceţi', şi îi trebuie înţelepţi şi muncitori care să trăiască cu ea şi pentru ea; acesta este preţul salvării; noastre, ■

Există în kabala lui Rabii Schimeon Ben Jochai un Dumnezeu alb şi unul negru există în natură oameni albi şi oameni negri; şi există în filosofia ocultă o inteligenţă albă şi una neagră.

Pentru a poseda ştiinţa luminii, trebuie să ştii să calculezLjnten4 ψ şitatea şi direcţia jimbreL· Pictorii cei mai interesanţi sunt cei care au inteligenţa Clar-obscurului.

Pentru a învăţa pe ceilalţi trebuie să te pui în situaţia celor care înţeleg greu.

Inteligenţa neagră este încercarea de ghicire a misterelor nopţii, este ■^entimentu! realităţii formelor invizibile.

Este credinţa într-o vagă posibilitate, lumina din vis. în timpul nopţii, toate fiinţeie sunt ca orbii, cu excepţia celor care, asemenea bufniţei, pisicii sau lynxului au fosfor în ocîîî. în timpul nopţii bufniţa devoră păsările fără apărare ;'să împrumutăm ochii lynxulufpentra a ne război eu bufnitele, dar să nu incendiem pădurea pentru a lumina păsărel ele.

■ \ Să respectăm misterele umbrei, păstrându-jie lampa aprinsă şi să ştim să ne camuflăm lampa pentru a nu atrage insectele care, în timpul ii, se distrează sugând sângele oamenilor.

Capitolul XV

MARELE ARCAN

Marele arcan, arcanul indicibil,.arcanul periculos, arcanul incomprehensibil se poate formula definitiv ca divinitate a omului;

Este indicibil, pentru că de îndată ce este rostit, expresia lui devine o minciună şi chiar cea mai monstruoasă dintre minciuni.

într-adevăr, omul nu este Dumnezeu, Şi totuşi cea mai îndrăzneaţă, cea mai obscură şi în acelaşi timp cea mai splendidă dintre religii ne cere să-I adorăm pe omul-Dumnezeu,

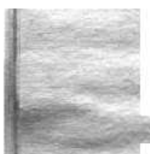

Iisus Hristos, pe care ea-1 declară omul cel adevărat, omul complet, omul finit, muritor ca noi şi în acelaşi timp Dumnezeu desăvârşit şi teologia îndrăzneşte să proclame comunicarea idiomurilor, adică adoraţia adresată cărnii. Eternitatea afirmată când este vorba despre cel care moare, impasibilitatea celui care suferă, inmensitatea celui care transfigurează, finitul primind virtualitatea infinitului, Dumnezeul om în sfârşit care oferă tuturor oamenilor posibilitatea de a deveni ! Dumnezeu.

Şarpele spune: „Eritis sicut dii". Iisus Hristos, zdrobind capul şarpelui sub piciorul încântător al mamei sale, îndrăzneşte să spună: , „Eritis non sicut dii, non sicut Deus, sed eritis Deus"!

Vei fi Dumnezeu, căci Dumnezeu este tatăl meu, tatăl meu şi CB mine nu suntem decât unul şi eu vreau ca voi şi cu mine să fim unul: „Ut omnes unum sint sicut ego et pater unum sumus."

Am îmbătrânit si am albit aplecat peste cărțile cele mai neștiute și mai de temut ale ocultismului; părul mi-a căzut, barba mi-a crescut ea la acei părinți ai deșertului; am căutat și: am găsit cheia, simbolurilor lui Zoroastru; am pătruns în criptele lui Manus; am descifrat secretul lui Hermes, omițând să ridic un colț din vălul care ascunde pentru totdeauna marea operă; știu ce este sfinxul colosal care s-a scufundat încet în nisip contemplând Piramidele. Am pătruns enigmele brahmanilor. Știu ce mistere a îngropat cu el în nisip timp de doisprezece ani Schimeon Ben Jocbai. Claviculele pierdute a!e lui Sqlomon mi-au apărut strălucitoare de lumină și am citit în cărți ceea ce Mefistofeles însuși nu i-ar fi putut traduce lui Faust. Ei bine! nicăieri, nici în Pèrsia, nici în lndia,nici printre palimsestele anticului Egipt, nici în cărțile blestemate de vrăji sustrase rugului în evul mediu, n-am găsit o carte mai profundă`;mai reveiatoare, mai luminoasă în misterele sale, mai îngrozitoare în splendidele sale revelații, mai sigura în profețiile ei, mai profund cercetătoare a abisurilor omufui și a tenebrelor imense ale lui Dumnezeu, mai mare, mai adevărată, mai simplă, mai teribilă și mai dulce decâfEvanghelia lui Iisus Hristos,.

Ce carte a fost mai citită, mai admirată, mai calomniată, mai travestită, mai glorificată, mai chinuită și mai ignorată decât ea. Ea e ca mierea în gura înțelepților și e ca o otravă violentă în măruntaiele lumii: Revoluția o realizează vrând s-o combată; Proudhon se zbate s-o vomeze; ea este invincibilă ca adevărul și insesizabilă ca minciuna. A spunecăDumne7euesteunom,ce blasfemie, o Israel și voi creștini, ce nebunie! A spune că omul poate să se facă Dumnezeu, ce paradox abominabil! Pe cruce profanatorul arcanului, Ia rug cu inițiatorii. „Christianos ad leonem"!

Creștinii i-au biruti pe lei și lumea întreagă supusă prin martiriu tenebrelor marelui arcan s-a trezit bâjbâind ca Oedip în fața soluției ultimei probleme, aceea a omului-Duranezeu.

Omul-Dumnezeu este un adevăr, a exclamai atunci o voce, el trebuie să fie unic pe pământ ca și în cer. Omul-Dumnezeu, infailibil, atotputernic, este papa; și dedesubtul acestei proclamații care a fost scrisă și repetată în toate formele, se poate citi numele celor printre care figurează și Alexandru Borgia.

Omul Dumnezeu este omul liber, a spus după aceea Reforma al cărei strigăt, înăbuşit în gura protestanţilor, s-a terminat prin urletul revoluţiei. Cuvântul teribil al enigmei a fost pronunţat, dar a devenit o enigmă mai teribilă încă. Ce este adevărul, întreabă Pilat, condarrmându-l pe Hristos. Ce este libertatea, spun Pilaţii moderni, spălânduşi mâinile în sângele naţiunilor.

întrebaţi-i pe revoluţionari, de la Mirabeau până la Garibaldi ce este libertatea şi nu vor ajunge niciodată la un consens.

Pentru Robespierre şi Marat este un cuţit adaptat la o schelă pentru Garibaldi este o cămaşă roşie şi o sabie.

Pentru ideologi este o declaraţie a drepturilor omului. Dar despre ce om este vorba? Omul de la ocnă e suprimat pentru că societatea 1-a pus în lanţuri?

Omul are drepturi numai pentru simplul fapt că este om sau pentru că e drept?

Libertatea pentru mulţimile profane este afirmaţia absolută a dreptului, dreptul părând întotdeauna să antreneze după el şi constrângerea şi servitutea.

Dacă libertatea este dreptul de a face bine, atunci ea se confundă cu datoria şi nu se mai distinge deloc de virtute.

Tot ceea ce lumea a văzut şi a experimentat până în prezent nu ne dă soluţia problemei puse de magie şi Evanghelie: marele Arcan al omului-Dumnezeu.

Omul-Dumnezeu nu are nici drepturi, nici datorii, el are ştiinţa, voinţa şi puterea. ~«i^^n

El este mai mult decât liber, el este stăpânul, el nu comandă,el este slujit, el nu ascultă pentru că nimeni nu-i poate comanda. Ceea ce alţii numesc datorie, el numeşte plăcere; el face binele pentru că vrea şi n-ar putea să dorească alt lucru; cooperează liber pentru orice dreptate şi sacrificiul este pentru el luxul vieţii morale şi magnificienţă inimii. Este neîndurător cu răul pentru că nu-1 urăşte pe cel rău. Consideră ca pe o binefacere pedeapsa reparatorie şi nu înţelege răzbunarea.

Acesta este omul care a ajuns în punctul central al echilibrului şi poate fi numit fără blasfemie şi fără nebnunie, omul-Dumnezeu pentru că sufletul său s-a identificat cu principiul etern al adevărului şi al dreptăţii.

Dreptatea omului perfect este legea divină în sine; ea pluteşte deasupra tuturor legilor umane şi a tuturor obligaţiilor convenţionale ale cultelor. Legea este făcută.pentru om, spunea Hristos şi nu omul pentru lege. Fiul omului este stăpânul sabbatului; adică prescripţia de a păzi sabbatu!, impusă de Moise sub pedeapsa cu moartea, nul obligă pe om decât atât cât aceasta îi putea fi utilă, pentru că el este, în definitiv, stăpânul. „Totul îmi este permis, spunea sfântul Pavel; dar nu totul se cuvine", ceeaite înseamnă că avem dreptu! să facem tot ceea ce nu dăunează, ţie şi altora.

Capitolul XVI AGONIA

LUI SOLOMON

Credința este puterea tinereții, iar îndoiala simptomul decrepitudinii.

Tânărul care nu crede în nimic seamănă unui avorton,cu riduri şi păr alb.

Când spiritul slăbeşte, când inima se stinge, ne îndoim de adevăr şi de iubire. Când ochii se tulbură, omul crede că soarele nu mai luminează şi Ajunge să se îndoiască chiar de viață pentru că simte apropierea răcelii morții.

Priviți copiii, ce strălucire în ochii lor, ce credință imensă în lumină, în fericire, în atotputernicia mamei, în dogmele doicii! Câtă mitologie în invențiile lor! Cât suflet împrumută jucăriilor şi păpuşilor! Ce paradis e în ochii lor! Oh! îngeri preaiubiți! Oglinzile lui Dumnezeu pe pământ sunt ochii copiilor. Tânărul crede în iubire, este vârsta Cântării Cântărilor; omul adult crede în bogății, în victorii şi uneori chiar în înțelepciune. Solomon atingea vârsta maturității când scria,.Proverbele".

Apoi omul încetează să mai fie amabil şi susține ideea zădărniciei iubirii; se blazează şi nu mai crede în bucuriile pe care le aduc bogățiile; erorile şi abuzurile gloriei îl fac să fie dezgustat chiar de succese. Entuziasmul i se epuizează, generozitatea se uzează, devine egoist şi neîncrezător; se îndoieşte atunci până şi de ştiință şi înțelepciune, iar Solomon scrie trista carte a Ecclesiastului.

Ce-a mai rămas din tânărul care scria: „Iubita mea e unică între toate frumusețile, iubirea e mai puternică decât moartea şi cel care şi-ar da pentru puțină iubire toată averea şi toată viața, n-ar da totuşi prea puțin?..." Ciuți acum în Ecclesiast:

„Am găsit un bărbat dintr-o mie şi între femei nici una. Am socotit toate greşelile bărbațUor şi am găsit că femeia e mai amară decât moartea. Farmecele ei sunt plasa pescarului şi slabele-i brațe sunt lanțuri." — Solomon, ai îmbătrânit!

Acest prinț depăşise în magnificiență pe toți monarhii Orientului; construise un templu care devenise o minune a lumii, şi după visul evreilor avea să fie centrul civilizației asiatice. Vasele sale se încrucişau cu cele ale lui Hiram, regele Tyrului. Bogățiile tuturor popoarelor se revărsau la Ierusalim. Trecea drept cel mai învățat dintre oameni şi era cel mai puternic dintre regi. Se inițiase în ştiința sanctuarelor şi o rezumase într-o vastă enciclopedie; era legat prin numeroasele sale căsătorii cu toate puterile Orientului. S-a crezut atunci stăpânul absolut al lumii şi socotea că venise timpul să realizeze o sinteză a tuturor cultelor. A vrut să grapele în jurul centrului inacccsihil în care era adorată abstracta unitate a lui Iehova, încarnările strălucite ale divinității în numere şi forme. A vrut ca Iudeea să nu fie inaccesibilă artelor şi a permis sculptorului să ureeze zei.

Templul lui lehova era unic ca soarele şi Solomon a vrut să-şi completeze uiu`versul,dânduį acestui soare o curte.de planete şi sateliți. Construi, deci temple pe munții care înconjurau Ierusalimul. Dumnezeu, manifestat în fenomenele timpului, a fost aici adorat sub numele lui Saturn sau Molocb. Solomon îşi conserva tot simbolismul acestei uriaşe imagini şi suprima numai sacrificiile copiilor şi ale victimelor umane; inaugura în jurul altarului lui Venus sau Astarteea sărbătorile frumuseții, ale tinereții şi ale iubirii, acest triplu surâs al lui Dumnezeu care întăreşte şi consolează pământul.

Dacă i-ar fi reuşit, gloria si puterea Ierusalimului ar fi întrecut-o pe cea a Romei şi creştinismul n-armai fi avut nici o rațiune de a se naşte. Solomon devenea messia promis evreilor. Dar a început să se alarmeze fanatismul rabbinic. Bătrânii înțelepți care-1 înconuurau pe fiul lui Bethsabe fură suspectați de apostazie. Tinerii scribi şi furnicarul Ieviților reuşiră să-1 îmbrobodească pe Roboam, fiul lui Solomon şi bătrânul rege

simți într-o zi cu groază că moștenitorul său nu-i va mai continua opera, îndoiala îi pătrunse în inimă și odată cu îndoiala o adâncă disperare. Și atunci a scris: „Am ridicat construcții uriașe și voi lăsa totul unui moștenitor care s-ar putea să fie un nesăbuit. Totul sub soare nu e decât vanitate și totul pare să se învârtă într-un cerc fatal; cel drept aici pe pământ nu este mai fericit decât nelegiuitul și e o vanitate să te apleci spre studiu, căci crescând știința cresc și amărăciunile. Omul moare ca un animal și nimeni nu știe dacă spiritul omului urcă sau cel al animalelor coboară. Omul prea înțelept devine stupid și nimeni nu știe dacă c demn de dragoste sau de ură. Să trăim deci de pe o zi pe alta și să așteptăm ca Dumnezeu să ne judece. „Vai, mai spune el, gândindu-se cu amărăciune la fiul său, nefericită nație al cărei prinț nu este decât un copil;" Aceste infinite tristeți ale unui mare suflet izolat în piscul puterii, simțind că-i lipsește pământul și aripile în același timp, ne aduc aminte de plângerile lui Iov și de strigătul lui Iisus pe cruce; Eli, eli, lamma sabachtani!"

în loc să creeze unitatea lumii având ca centru Ierusalimul, Solomon simțea că propriul lui regat se va destrăma violent. Poporul se mișca și cerea reformele pe care probabil că el demult le promisese. Templul era gata și impozitele excepționale motivate de construcția acestuia nu fuseseră diminuate.

Un agitator numit Jeroboam își alcătuise un partid în provincie. Roboam, devenit instrumentul orb al pretinșilor conservatori, aruncă aproape public cărțile filosofice ale tatălui său în foc, căci nu se mai găsiră după moartea acestuia; bătrânul maestru al spiritelor, părăsit de toți cei pe care-i iubea, semăna acelui rege din Thule a! baladelor germane care plânge în tăcere deasupra cupei și bea vin amestecat cu lacrimi. Atunci a blestemat ci bucuria zicânduị: „Pentru ce m-ai înșelat? Atunci a scris: „Mai bine să te duci în casa celor care plâng decât în casa celor care râd." De ce? Nu ne spune. Mai târziu o înțelepciune mai mare decât a lui, venită să-í șteargă lacrimile, aexclamat; „Ești fericit, tu care plângi, penlro că vei râde într-o zi. „Astfel, Iisus a venit să propovăduiască râsul și fericirea. Sfântul Pavel scria apostolilor săi: fiți veseli^ semper gaudile.

înțeleptul plânge când e fericit și surâde curajos când suferă. Părinții Bisericii combăteau cel de al optulea păcat numindu-1 tristețe.

Şolomon cunoştea, se spune, virtutea secretă a pietrelor preţioase şi proprietăţile plantelor, dar exista un secret pe care nu-l cunoştea pentru că scrie în Ecciesiast, un secret al fericirii şi al vieţii, un secret care alungă plictisul eternizând fericirea şi speranţa:

Secretul tinereţii veşnice!

Există un asemenea secret? Există oameni care nu îmbătrânesc niciodată? Elixirul lui Flamei este o realitate? Să credem oare, ceea ce spun prietenii lui prea doritori de minuni, că ceiebrul alchimist din rue des Ecrivains a înşelat moartea şi că, sub un alt nume mai trăieşte încă lângă soţia sa PemeHe, într-o bogată solitudine a lumii noi?

Nu, nu credem în nemurirea omului pe pământ. Dar credem şi ştim că omul se poate feri de bătrâneţe.

Poţi să mori după ce ai trăit un secol sau mai mult; este timp atunci pentru suflet să-şi părăsească veşmântul care nu mai e actual; timp nu să mori, căci am mai spus-o, nu credem în moarte, ci să aspiri la o a doua naştere şi să începi o viaţa nouă.

Dar până la ultimul suspin, poţi să păstrezi bucuriile naive ale copilăriei, poeticele extaze ale unui tânăr, entuziasmele vârstei mature. Te poţi îmbăta până la sfârşit de flori, de frumuseţe de surâsuri; poţi recupera tot ceea ce a trecut şi regăsi întotdeauna ceea ce ai pierdut. Poţi găsi veşnicia reală în frumosul vis al vieţii.

Ce trebuie să facem pentru aceasta, mă veţi întreba? Citiţi cu atenţie şi meditaţi serios, am să vă spun:

Să te uiţi pe tine însuţi şi să trăieşti numai pentru alţii.

Când Ii sus a spus; „dacă cineva vrea să vină după mine, să renunţe la el însuşi, să-şi ia crucea şi să mă urmeze" a pretins oare să ne îngropăm în solitudine, el care a trăit printre oameni, sărutând şi binecuvântând copiii, ridicând femeile căzute ale căror mângâieri şi lacrimi nu le dispreţuia, mâncând şi bând cu paria fariseilor până când s-a spus despre el: „Omul acesta este un mâncău şi un băutor de vin; iubindu-1 cu tandreţe pe sfântul Ioan şi familia lui Lazăr, îndurându-l pe sfântul Petru, vindecând bolnavii şi hrănind mulţimile ale căror alimente le înmulţeşte prin miracolul carităţii? în ce seamănă această viaţă cu aceea a unui

[1] Călugăr din ordinul cistercienilor reformaţi ce-şi are originea în „La Trappe", aproape tle Mortagne. (n. ed.)

„trappist"[1] sau a unui stâlpnic şi cum autorul Unui tratat celebra, care preconiza izolarea şi concentrarea în sine însuşi, a îndrăznit să-şi intituleze cartea „Imitaţia lui Hristos?"[1]

A trăi în ceilalţi, cu ceilalţi si pentru ceilalţi,iată secretul carităţii, al vieţii veşnice. Şi acela al eternei tinereţi. „Dacă nu veţi fi asemenea copiilor,.spunea Domnul, nu veţi intra în împărăţia cerurilor".

A iubi: înseamnă a trăi în cei pe care-i iubeşti, a gândi cu gândurile lor, a Je ghici dorinţele, a le împărtăşi afecţiunile; cu cât iubeşti mai mult eu atât îţi prelungeşti viaţa. Omul care iubeşte nu e singur, iar existenţa lui se multiplică numindu-se familie, palrie, umanitate. Bâiguie alături de copii, se joacă cu ei, se entuziasmează cu tineretul, raţionează cu vârsta adultă şi întinde mâna bătrâneţii.

Solomon nu mai iubea când scria Ecclesiastul şi căzuse în orbirea spiritului prin decrepitudinea inimii. Această carte este agonia unui spirit sublim care se va stinge din lipsă de iubire. E trist ca geniul solitar al lui Cbateaubriand,ca poeziile secolului al XlX-lea. Şi totuşi acest secol I-a dat pe Victor Hugo care e dovada vie a ceea ce v-am spus până acum. Acest om, egoist mai întâi, a fost bătrân în tinereţea Iui, apoi, când a albit, a înţeles iubirea şi a reîntinerit. Adora copiii! respira seva şi divinele nebunii ale tinereţii! Ce uriaş panteism al iubirii sunt ultimele lui poeme. Cum înţelege râsul şi lacrimile! El posedă credinţa universală a lui Goethe şi imensitatea filosofică a lui Spinoza. E Rabelais şi Şhakespeare. — Victor Hugo, eşti un mare magician fără să ştii şi ai găsit mai mult decât bietul Sofomon arcanul vieţii eterne!

[1] Manual de asceză din secolul XV al cărui autor este cunoscut atribuindu-se totuşi paternitatea operei luiThomasaKempis.

Capitolul XVII

MAGNETISMUL BINELUI

Se spune şi se repetă în fiecare zi că oamenii buni sunt nefericiţi în această lume, în timp ce răii prosperă şi sunt fericiţi. Este o stupidă şi abominabilă minciună.

Minciuna vine din eroarea comună care confundă bogăţia cu fericirea; ca şi cum am putea spune, fără să fie o sminteală, că Tiberiu, Caligula, Nero şi Vittelius au fost fericiţi; erau bogaţi totuşi şi,mai mult, erau stăpânii lumii, dar inima lor nu avea odihnă, nopţile n-aveau somn şi conştiinţa lor este biciuită de furii.

Poate un porc să devină om, chiar dacă i-ai servi trufe într-o troacă de aur?

Fericirea este în noi, nu în străchinile noastre şi Malfilatre, murind de foame, şi-ar fi meritat destinul dacă ar fi regretat că nu e un porc pus la îngrăşat.

între Socrate şi Trimalchio, cine e mai fericit? (acest personaj al lui Petroniu este caricatura lui Claudius)? Trimalchio ar fi murit înecat cu un os dacă n-ar fi fost otrăvit?

Există oameni buni care suferă de sărăcie şi de mizerie, sunt de acord, dar adeseori chiar sărăcia le conservă cinstea. Bogăţia poate i-ar corupe şi i-ar pierde. Nu trebuie consideraţi veritabili oameni buni cei care aparţin mulţimii de proşti, de curajoşi mediocri şi de voinţe s!abe, mulţimii celor ce se supun legilor de teamă sau din slăbiciune, de bigoţi

tremurând de frica diavolului căruia şi lui îi e frică de Dumnezeu. Toţi aceştia sunt turma prostiei şi nu ştiu să profite nici de aur, nici de bogăţie, nici de mizerie; dar pe înţelept, pe adevăratul înţelept, ai putea vreodată să-1 plângi? iar dacă i se face vreun rău, nu e oare întotdeauna din invidie? Mulţi dintre cititorii mei vor spune aici cam dezorientaţi: ne-ai promis magie şi ne faci morală. Ne-am săturat de filosofie, vorbeşte-ne despre forţele oculte. — Fie, cei care aţi citit cărţile mele ştiţi cè semnifică cei doi şerpi ai caducelului: cele două curente contrare ale magnetismului universal. Şarpele luminii creatoare şi conservatoare şi şarpele focului veşnic care devoră pentru a regenera.

Cei buni sunt iubitori, plini de viaţă şi păziţi de lumina nepieritoare, cei răi sunt arşi de focul etern.

Există o comuniune magnetică şi simpatică între copii luminii; ei se scaldă toţi în aceeaşi apă a vieţii, sunt fericiţi toţi, unul de fericirea celuilalt.

Magnetismul pozitiv este o forţă care adună, magnetismul negativ este o forţă care dispersează.

Lumina atrage viaţa şi focul poartă cu el distrugerea.

Magnetismul alb este simpatia magnetismul negru este aversiunea.

Cei buni se iubesc unii pe alţii, cei răi se urăsc unii pe alţii pentru că se cunosc.

Magnetismul celor buni atrage spre ei tot ceea ce e bun şi dacă nu atrage bogăţiile η-o face pentru că le-ar aduce nenorociri.

Eroii din filosofia antică şi din creştinismul primitiv îmbrăţişau sfânta sărăcia ca pe o severă paznică a muncii şi a temperanţei.

De altfel, oamenii buni sunt ei oare vreodată săraci? Nu au întotdeauna lucruri magnifice de dăruit? A fi bogat înseamnă a dărui; a dărui înseamnă a strânge şi averea cea veşnică se adună numai din ceea ce se dăruieşte.

Există realmente o atmosferă a binelui cum există şi una a răului, într-una respiră viaţa eternă, în cealaltă moartea eternă.

Cercul simbolic pe care-1 formează şarpele cel bun muşcându-şi coada, pleroma gnosticilor, nimbul sfinţilor legendei de aur semnifică magnetismul binelui. -

Orice cap sfânt străluceşte, iar razele sfinţilor se întreţes pentru a forma lanţurile iubirii.

La razele harului se adaugă razele gloriei; certitudinile cerului fecundează dorințele bune ale pământului. Cei drepți care au murit, nu ne-au părăsit, ei trăiesc în noi si prin noi, ne inspiră gândurile lor şi se bucură de ale noastre. Trăim în cer cu ei, iar ei luptă pe pământ alături de noi, pentru că am mai spus şi-o repetăm sotemn,cerul simbolic, cerul pe care-1 promit religiile celui drept nu este un bun, este o stare a sufletelor; iremediabilul infern este conflictul inevitabil al instinctelor laşe.

Mahomed, urmând obiceiurile stilului orienta], prezentă discipolilor săi o alegorie care a fost luata drept o poveste absurdă, cum face Voltaire pentru parabolele din Biblic.

Exista, spunea el, un arbore numit tuba, atât de mare şi de stufos ca unui cal în galop, plecând de la poalele lui, iar trebui o sută de ani ca să iasă de sub umbra lui. Trunchiul acestui copac c de aur, crengile poartă frunze din lalismane făcute din pietre minunate care lasă să cadă de îndată ce le atingi tot ceea ce adevărații credincioşi pot să-şi dorească, când bucate delicioase, când veşminte strălucitoare. Copacul e invizibil pentru nelegiuiți, dar o creangă intra mereu pe fereastra celor drepți, fiecare creangă având proprietățile copacului întreg. Acest arbore alegoric semnifică magnetismul binelui, ceea ce creştinii numesc har, iar Gene/a ;irborele vieții. Mahomed ghicise secretele ştiinței şi vorbeşte ca un inițiat când povesteşte despre frumusețile şi minunile copacului de aur al giganticului arbore Tuba.

„Nu e bine ca omul săfie singur spune eterna înțelepciune şi aceste ι uvinte sunt expresia unei legi. Niciodată omul nu este singur nici la iiine, nici la rău. Existența şi senzațiile lui sunt în acelaşi timp individuale M colectiv e.

Tot ceea ce oamenii de geniu găsesc sau atrag din lumină străluceşte pentru întreaga umanitate. Din tot ceea ce drepții fac bine profită toți cei drepți şi-ĩ determină pe răi să se căiască, inima umanității are fibre în toate inimile.

Tot ceea ce e adevărat este frumos, nu e nimic zadarnic sub soare decât greşeala şi minciuna. Durerea însăşi şi moartea sunt frumoase pentru că reprezintă munca purificatoare şi transfigurarea care eliberează. Formele pasagere sunt adevărate pentru că ele sunt manifestarea forței şi a frumuseții eterne. Iubirea e adevărată, femeia e

sfânta şi concepția ei este imaculată; Adevărata ştiință nu se înşeală niciodată; credința rezonabilă nu este o iluzie. Râsul simpatic este un act de credință, de speranță, de caritate. A le teme de Dumnezeu însemna a nu-1 cunoaşte; nu trebuie să te temi decât de greşeală. Omul poate tot ceea ce vrea când nu vrea decât dreptatea. Poate dacă vrea să se devoteze nedreptății, dar acolo se va zdrobi. Dumnezeu se revelează omului în om şi prin om. Adevăratul său cult este caritatea. Dogmele şi riturile se schimbă şi se succed: caritatea nu se schimbă şi puterea ei este eternă.

Nu există decât o singură şi veritabilă putere pe pământ ca şi în cer, şi acea este puterea binelui. Cei drepți sunt stăpânii lumii. Lumea se convulsionează când ei suferă, se transformă când mor. Opresiunea dreptății este o compresiune a unei forțe de altfel teribile, ca acea a materialelor explozive; Nu popoarele fac revoluțiile, ci regii! Persoana dreaptă este inviolabilă, vai de cei care o ating! Cezarii s-au făcut cenuşă, arşi de sângele martirilor. Ceea ce un om drept vrea, Dumnezeu aprobă; Ceea ce e drept scris, Dumnezeu semnează şi acesta este un testament etern.

Marele cuvânt al enigmei sfinxului este Dumnezeu în om şi în natură. Cei care îl despart pe om de Dumnezeu îl despart de natură pentru că natura e plină de Dumnezeu şi respinge oripilată ateismul. Cei care-1 despart pe om de natură sunt ca fii care pentru a-şi omora tatăl i`ar tăia capul. Dumnezeu este ca să spunem aşa capul naturii, fără el nici ea n-ar exista, fără ea nu s-ar manifesta nimic.

Dumnezeu e tatăl nostru, darnalura ne este mamă. „Onorează pe tatăl şi pe mama la, spune Decalogul,ca să trăieşti îndelung pe pământ." Emmanuei Dumnezeu este cu voi, acesta este cuvântul sacra al inițiaților cunoscut numai de Frații rozeruciem? În acest sens Iisus Hristos a putut fără să blasfemieze să spună că este fiul lui Dumnezeu şi Dumnezeu însuşi. în acest sens el nu vrea decât să devenim una cu el aşa cum el e una cu tatăl său, pentru ca umanitatea regenerată să realizeze în această lume marele Arcan al omului-Dumnezeu.

Să-1 iubim pe Dumnezeu pe unii în alții, căci Dumnezeu nu ni se arată niciodată altfel nouă. Tot ceea ce este plăcut în noi ține de Dumnezeu *p* întotdeauna pe Dumnezeu îl iubeşti când ştii să iubeşti cu adevărat.

Dumnezeu e lumina, lui nu-i plac tenebrele. Dacă vrem să-1 simțim pe Dumnezeu în noi, să ne luminăm sufletele. Arborele științei nu este un arbore mort decât pentru Satan şi apostolii lui, el este veninul superstițiilor, numai pentru noi este arborele vieții.

Sà întindem mâna şi să culegem fructele acestui arbore.

Şi nu vom mai spune ca acei stupizi sclavi: E bine pentru că ni se ordonă, promițându-ni-se o recompensă şi asta e rău pentru că ni se interzice, amenințându-ne cu supliciu.

Ci vom spune: să facem aceasta pentru că ştim că e bine şi să nu facem aceasta pentru că ştim că e rău.

Astfel se realizează promisiunea şarpelui simbolic:

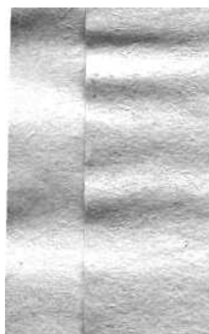
Veți fi ca zeii cunoscând binele şi răul.

SUMAR

Misterul Regal sau **arta de a supune Puterile**

Misterul Sacerdotal sau arta de a supune **Spiritele.**

ISBN 973-97012-0-5

Tipărit la imprimeria de Vest, Oradea, cda. 378/1994

Poate fi publicată această carte, trebuie ea publicată? Nam aflat în timp ce o scriam; am crezut doar că trebuie şi că pot s-o scriu.

Dacă mai există adevăraţi iniţiaţi în lume, pentru ei am scris-o şi numai ei au dreptul s-o judece.

Éliphas Levi

ISBN 973-97012-0-5

LEI 2500